

Jutri ponovno v šolo

V Dolini
o upravljanju
gozdnih površin

Enrico Gherghetta
ponovno kandidat
za predsednika
goriške pokrajine

V Gorici ukleščen v pločvino

Primorski dnevnik

NEDELJA, 9. JANUARJA 2011

Št. 7 (20.022) leto LXVII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0431 533382, fax 0481 532958

ČEČAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Kje se je končala zgodba o uspehu?

VLASTA BERNARD

Če gre Italiji na jok, se Slovenija ne more smejeti. Mislimo na začetek novega gospodarskega leta, ki je prejelo bolečo dediščino starega - nespodobno veliko brezposelnost. Ne samo v Italiji, ampak tudi v Sloveniji, Evropi in v ZDA.

Če lahko za Italijo zapišemo, da to ni država za mlade, ker se vse dogaja za danes in kvečjemu za jutri, pojutrišnjem pa ni več »naš problem«, se v Sloveniji prihodnost v tem trenutku kaže v ravno tako temnih tonih. Decembra lani je namreč število brezposelnih oseb preseglo 110 tisoč, kar je največ v zadnjem desetletju. Čeprav vlada pojasnjuje, da se je število registriranih brezposelnih povečalo zaradi »strahu« pred strožjimi pravili upokojevanja v reformi, ki pa sploh še ni uveljavljena, ostaja dejstvo, da je položaj zelo zelo resen. Množica ljudi, ki je izločena s trga dela, si gotovo ni želela ostati doma v zameno za borno socialno nadomestilo. Da ne govorimo o tujih delavcih, ki niso samo brez socialnega štita, ampak tudi brez pravic v boju za izplačilo zaoostalnih plač. Plač, ki so si jih pošteno zaslužili.

Kje se je končala »zgodba o uspehu«? Zdaj je na dlani, da je bil marsikateri od nekdanjih uspehov le virtualen, brez realne osnove. Kot danes jasno potrjuje zlom gradbenega sektorja, kriza bančnega sistema, predvsem največje banke, stiska edinega letalskega prevoznika, še vedno nesani-rane železnice, kriza trgovskih sistemov, likvidnostne težave, plačilna nedisciplin in še bi lahko naštevali. Zgodba o uspehu ni pustila sledi, zato si bo treba zamisliti novo in - bolj prepričljivo.

AFRIKA - Referendum na osnovi mirovnega sporazuma iz leta 2005

Južni del Sudana bo volil za neodvisnost

Z nafto izredno bogata regija bo glasovala sedem dni

NOVA GORICA - S kipom počastili Stanislava Škrabca

Pater med zaslužnimi

Franciskan in jezikoslovec je močno vplival na razvoj slovenskega jezika - Preko 40 let je živel na Kostanjevici pri Gorici

NOVA GORICA - V okviru praznovanja 200-letnice franciskancev na Kostanjevici so na Erjavčevi ulici v Novi Gorici včeraj odkrili kip patra in jezikoslovca Stanislava Škrabca, enega najvidnejših franciskancev, ki so živeli na Ko-

stanjevici. Odkritju spomenika v aleji gorških zaslužnih mož je kljub slabemu vremenu prisostvovala množica ljudi; dogodka se je udeležila tudi ministrica za kulturo Majda Širca. Kip je odkril akademik Jože Toporišič, ki je desetletja sko-

raj sam v slovenskem prostoru ohranjal in opozarjal na jezikoslovno dediščino patra. Škrabec je namreč močno vplival na razvoj slovenskega jezika in velja tudi za očeta slovenske fonetike.

Na 11. strani

KARTUM - V južnem Sudanu se bo danes začelo referendumsko glasovanje, ki bo trajalo do 15. januarja in na katerem se bodo volilci odločali o odcepitvi južnega dela države in torej o samostojnosti pokrajine z glavnim mestom Juba. Predvečer volitev, na katere je prišlo veliko emigrantov s severa države, je zaznamovalo nasilje, v katerem je doslej umrlo devet ljudi. Južni Sudan je zelo bogat z nafto, ki je imajo tam veliko več kot vode, zato bi proces odcepiteve lahko povzročil nove konflikte, potem ko se je z mirovnim sporazumom leta 2005 končala 25 let trajajoča državljanska vojna.

Na 2. strani

Ameriški študentje
gostje Slorija in UP

Na 4. strani

Zmagovite številke
šentjakobske loterije

Na 5. strani

Digitalizacija, antene
povzročajo težave

Na 6. strani

Novogoriški podjetnik
stavi na oživitev
goriškega Raštela

Na 10. strani

Vulture and the Guru
in prvenec »Tekočina«

Na 11. strani

PERK, alpinist, LA SPORTS, SCARPA

TRUE PRODUCTS
REAL PEOPLE

- smučanje
- turno smučanje
- free ride
- alpinizem
- trekking
- outdoor
- prosti čas

NAJBOLJŠA PONUDBA
artihlov

OBIŠČITE NAS!

www.alternativasport.com
ALTERNATIVA sport

Sesljan 41/D, 34011 Devin Nabrežina (Trst)
T: +39(0)402916120
E: alternativasport@alternativasport.com
odprto: TOREK-SOBOTA 9.30-12.30/15.30-19.30

SLOVNIK
SLOVENSKO GORIŠKO
GOSPODARSKO ZDRUŽENJE

Ciklus seminarjev

POTI RAZVOJA
IN RASTI

Socialna ekonomija
realnost ali utopija?

petek, 14. 1. 2011,
ob 18.00

Kulturni dom
Ul. Brass 20 - Gorica

Prof. Jože Mencinger

www.slovnik.org info@slovnik.org

first & last minute
adriatica.net

CENTRO PRENOTAZIONI
Trieste, tel. 040 63 70 16
WWW.LASTMINUTECENTER.IT

IZLETA PO MERI BRALCEV

JERUZALEM:
2000 LET ZGODOVINE IN KULTURE
Nepozabna tura po Izraelu
Odhod **16. marca** (8 dni; polpenzion)
.....

SICILIJA:
OD TAORMINE DO PALERMA MED LIMONAMI IN TEMPLJI
Odhod **7. aprila** (8 dni; polni penzion)
.....

Vpisovanje: od 10. januarja 2011

POKLIČITE NA ŠTEVILKO: 040 637025
(od ponedeljka do petka od 9. do 12.30 in od 16. do 19. ure; ob sobotah pa od 10. do 12.30)

AFRIKA - Na osnovi mirovnega sporazuma, ki je končal državljansko vojno

V južnem Sudanu se danes začne referendum o neodvisnosti

Potekal bo do 15. januarja - Večina za odcepitev - V igri bogata nahajališča nafte

KARTUM - Prebivalci južnega Sudana bodo na referendumu, ki se bo začel danes, odločali o tem, ali želijo v prihodnje živeti v svoji državi, ali pa bodo ostali del Sudana. Poznavalci razmer ne dvomijo, da bo na referendumu izglasovana neodvisnost južnega Sudana, obenem pa se mnogi bojijo, da bi lahko izid zasenčilo novo krvavo nasilje.

Referendum, ki bo potekal do 15. januarja, je del mirovnega sporazuma iz leta 2005, ki je po skoraj 21 letih končal krvavo državljansko vojno med severom in jugom Sudana. Sporazum sta podpisali sudanska vlada v Kartumu in glavna sudanska uporniška ljudska vojska za osvoboditev Sudana (SPLA), med drugim pa predvideva, da bodo lahko pokrajine na jugu Sudana po šestletnem prehodnem obdobju razpisale referendum o odcepitvi.

Ljudsko gibanje za osvoboditev Sudana (SPLM), ki vlada v južnem Sudanu, poziva h glasovanju za samostojno državo. »Ko se bomo 9. januarja zbudili, bomo izpolnili sanje naših prednikov in šli na volišča, da bi odločali o prihodnosti naslednjih generacij,« je v novoletni poslanici poudaril predsednik delno avtonomnega južnega Sudana Salva Kiir.

Po javnomnenjski raziskavi, ki jo je objavil časnik Sudan Tribune, naj bi kar 97 odstotkov volivcev juga, kjer živi dobrih osem milijonov ljudi, glasovalo za svojo državo. Za glasovanje na referendumu se je po podatkih referendumske komisije registriralo 3,93 milijona ljudi z juga in severa Sudana, pa tudi iz tujine. Med registriranimi volilci je 51 odstotkov žensk.

V deželi, kjer večina ljudi ne zna brati in pisati, so volilni lističi polni simbolov: dve prekržani roki ponazarjata, da naj jug ostane s severom v skupni državi, roka z zdrobljeno verigo pa predstavlja ločitev in neodvisnost. Če referendum uspe, lahko jug v skladu s sporazumom iz leta 2005 v roku šest mesecev razglasi samostojno državo. Vendar pa bo pred tem potrebno rešiti še vrsto vprašanj, med drugim glede poteka meje na z nafto bogatem območju in delitve prihodkov od nafte, pa tudi glede razdelitve dolgov države v primeru neodvisnosti juga. Mnogi se bojijo, da bi pozitiven izid referenduma sprožil nov konflikt, tokrat zaradi nafte.

Jug Sudana je bogat z nafto. Prihodke od nafte sta si doslej delila sever in jug, južnosudanska vlada pa v primeru neodvisnosti zahteva celotne prihodke zase. Še prej pa bo potrebno določiti dokončni potek meje. Glede več kot 80 odstotkov 1200 kilometrov dolge meje sta strani dosegli soglasje, sporna pa še osta-

jajo nahajališča nafte na območju Abyei. Četudi naj bi se prihodki od nafte v prihodnje stekali v proračun vlade v prestolnici juga Jubi, bo južni Sudan še dolgo odvisen od sosedov na severu. Infrastruktura na jugu je slabo razvita, poleg tega južni del nima dostopa do morja, najbližje pristanišče za izvoz nafte je namreč na severu. Jugu manjkajo ne le ceste, bolnišnice in šole, ampak tudi usposobljena administracija, inženirji in medicinsko osebje. Številne lokalne uprave vodijo nekdanji pripadniki SPLA, ki se je v državljanski vojni skupaj s političnim krilom SPLM borila proti vladnim silam severa.

Rešiti bo treba tudi vprašanje državljanstva prebivalcev sudanskega juga, ki živijo na severu, in Arabcev na jugu, kot tudi vprašanje zaščite manjšin. Več kot dve desetletji trajajočo državljansko vojno je zaznamoval konflikt med pretežno arabskim severom in večinoma krščanskim in animističnim afriškim jugom.

Desettisoči, ki so dolga leta kot vojni begunci ali delavci živeli na severu, so se medtem vrnili na jug v strahu, kaj jih čaka kot temnopolte Afričane z juga na pretežno muslimanskem severu. Sudanski predsednik Omar al Bašir je nekaj dni pred referendumom sicer obiskal južnosudansko prestolnico in obljubil dobre odnose in podporo južnemu Sudanu, če se bo ta odločil za neodvisnost. Baširjeve izjave so pozdravili tudi v Washingtonu, saj so se ZDA skupaj z EU in mednarodno skupnostjo dolgo skrbno pripravljale na referendum, v Sdan pa so odposlale tudi svoje diplomate. Svoje opazovalce je poslala tudi Kitajska, ki skrbno spremlja razvoj dogodkov v Sudanu, kjer ima naložbe v infrastrukturi za izkoriščanje nafte.

Včeraj že prve žrtve

JUBA - Dan pred referendumom je v napadu na oborožene sile, do katerega je prišlo na enem najpomembnejših nahajališč nafte, včeraj umrlo najmanj devet ljudi. Oboroženi moški so napadli pripadnike Ljudske vojske za osvoboditev Sudana (SPLA). SPLA je za napad obtožila privrženca Gatluaka Gaia, voditelja vojske, nasprotne SPLA. Njegovi privrženici so lani spomladi izvedli serijo napadov proti SPLA na jugu Sudana.

SPLA je obtožila tudi sudansko vlado v Kartumu, da podpira Gaia z namenom destabilizacije južnega Sudana pred referendumom. Gai je namreč nedavno zavrnil predlog o amnestiji, ki ga je dal predsednik delno avtonomne regije južnega Sudana, Salva Kiir.

ITALIJA - Besede predsednika Napolitana Italiji ni uspelo, da bi drugi razumeli pomen dobe terorizma

Poseg o »primeru Battisti« - Ponovno o pomenu italijanskega združenja

FORLÌ, RAVENNA - Glede spora z Brazilijo zaradi njene zavrnitve izročitve terorista Cesareja Battistija, ki se je bil pred časom zatekel v to državo, Italiji ni uspelo, da bi tudi prijateljske države razumele, kaj so zanj pomenila leta terorizma. To je včeraj dejal predsednik italijanske republike Giorgio Napolitano v okviru drugega dne obiska v Emiliji-Romagni ob začetku praznovanja 150-letnice zedinjenja Italije: »Naši kulturi in politiki je nekaj zmanjkalo, da bi posredovali in dali zares razumeti smisel tistega, kar se je zgodilo v tistih mučnih letih terorizma,« je dejal predsednik.

Drugače se je državni poglavar tudi včeraj zaustavil pri pomenu združitve in enotnosti države, o čemer je govoril tako v Ravenni kot še prej v Forliju. V tem mestu je Napolitano izkoristil poseg domačega župana Roberta Balzanija, ki je poskrbel za pripoved o tem, kako je Romagna postala italijanska oz. o razvoju ideje italijanskega preporeda v tej deželi in ga označil za način, kako se zavedati las-

GIORGIO NAPOLITANO

ANSA

tnih korenin in lastnega prispevka h gibanju za zedinjenje: »Pričakujem, da bodo primeru Forlija sledili tudi drugod, povsod po državi, tudi v Milanu, Benetkah in Veroni, da bi ta mesta tako kot Romagna spoznala, kako so postala italijanska,« je dejal državni poglavar, za katerega je pot v federalizem že nakazana v členih italijanske ustave. Predsednik republike je pri tem tudi dodal, da je njegova naloga in dolžnost poseči, da ne bi prišlo do delitev v državi v trenutku, ko ta potrebuje enotnost in zagon, da se sooči z zapletenimi in težkimi izzivi, ki jih ima pred seboj.

V Nemčiji potrdili dioksin v piščančjem mesu

BERLIN - Nemško kmetijsko ministrstvo je včeraj potrdilo, da so v vzorcih mesa odkrili zvišane stopnje dioksina. Rakotvorno snov so odkrili v vzorcih piščančjega mesa, njena koncentracija pa je bila dvakrat višja od dovoljene. Ministrstvo je še sporočilo, da okuženo meso ni bilo v prodaji, poleg tega pa kratkoročno uživanje takšnega mesa naj ne bi bilo škodljivo. Pred tem so zvišane vrednosti dioksina odkrili v jajcih. Pristojne službe so sicer zaradi pojava dioksina v krmi v petek zaprle približno 4700 farm po Nemčiji.

Alarm zaradi nemških jajc z dioksinom se je sprožil tudi v Italiji, kjer je minister za zdravje Ferruccio Fazio priznal, da so okužena nemška jajca v prodaji tudi v Italiji, a da »jih je malo in jih je mogoče izslediti«. Glede uvoženega mleka pa je povedal, da so bila uvoznikom poslana pisma s pozivom k izvedbi kontrol, karabinjerji pa bodo opravili vzorčne teste v vseh deželah.

Anonimno pismo o Yari

BERGAMO - Tudi začetek novega leta ponuja v Italiji bogato črno kroniko. Medtem ko preiskovalci še naprej tavajo v temi glede izginotja 13-letne učenke Yare Gambirasio, je včeraj v uredništvo lokalnega dnevnika Eco di Bergamo prišlo anonimno pismo. Na črnem listu lepenke je s prilepljenimi črkami, izrezanimi iz časopisov, pisalo: »Yara je na gradbišču v Mapellu. Strah me je.« Novinarji so pismo takoj predali policiji, ta pa je poskrbela za odvzem prstnih odtisov. Na ovojnici je bil žig pošte Milano Borromeo z datumom 7. januar 2011.

Družinska tragedija v Fidenzi

FIDENZA - Kot kaže, ni nobenih dvomov o dinamiki, ki je pripeljala do smrti 42-letne ženske in njenih dveh otrok, 9-mesečne Claudie in 12-letnega Antonia. Za preiskovalce gre za klasično družinsko tragedijo, ki jo je povzročil izbruh psihiatrične bolezni. Paola Caltabiano je v noči na soboto v domačem stanovanju vstala iz postelje in se odpravila v shrambo, od koder je vzela službeno strelno orožje svojega moža. Nato se je odpravila v sobo otrok in oba ubila s strelom v prsi, na koncu pa si je še sama pognala strel v glavo.

Ubil ženo in šel silvestrovat

LUCCA - Potem ko je izginila 31. decembra, je mož najprej priznal umor, nato pa spremenil verzijo. 36-letni Francesco Quinci zdaj trdi, da je njegova 30-letna žena Rajmonda Zefi, albanske narodnosti, med prepirom padla po stopnicah in umrla. Na prvem zaslišanju je priznal, da je ženo ubil. Njeno truplo so našli v gozdu, kamor ga je odvrnil Quinci, nato pa odšel v restavracijo na silvestrovanje.

SEVERNA AFRIKA - Gospodarska kriza daje avtokracije

Protesti v Alžiriji in Tuniziji prerasli v nered s prvimi žrtvami

ALŽIR, TUNIS - V spopadih med demonstranti in policijo v Alžiriji so včeraj umrli najmanj trije ljudje, približno 400, od tega 300 policistov, pa jih je bilo poškodovanih. Protesti zaradi visokih cen hrane so se nadaljevali tudi včeraj. O protestih poročajo tudi iz sosednje Tunizije, kjer je bilo ranjenih najmanj pet ljudi.

V kraju Bouria, ki leži kakih 130 kilometrov jugovzhodno od prestolnice Alžir, so demonstranti včeraj postavljali cestne zapore in sežigali gume. Povod za proteste v Alžiriji, ki trajajo že nekaj dni, naj bi bile visoke cene življenjskih potrebščin. Od 1. januarja so se namreč cene nekaterih izdelkov zvišale za 30 odstotkov.

Iz Tunizije pa o demonstracijah poročajo iz osrednjega dela države, kjer naj bi policisti po poročanju medijev uporabili solzilec in streljali na protestnike, pri čemer je bilo pet ranjenih. Demonstranti pa so policiste obmetavali s kamenjem.

Protesti v Tuniziji sicer trajajo že več tednov, udeležujejo pa se jih zlasti mladi, ki zaradi težkih razmer ne vidijo perspe-

Alžirski policisti v pripravljenosti pred pritiskom demonstrantov

ANSA

kive v življenju. Pridružili so se jim tudi zaposleni na sodiščih in učitelji. Ena glavnih zahtev protestnikov je demokratizacija države in boj proti korupciji. Režim predsednika Ben Alija, ki je najbolj avto-

ritaren v severni Afriki po Gadafijevem, med drugim onemogoča svobodo medijev. O demonstracijah, ki so se začele še pred božičem, se je zaradi stroge cenzure tako izvedelo komaj zadnje dni.

ZDA - Med srečanjem z volilci

Krvav atentat na demokratsko poslanko

WASHINGTON - Demokratska parlamentarka Gabrielle Giffords, 40-letna žena astronava Marka E. Kellyja, je bila včeraj žrtev atentata v mestu Tucson v Arizoni. Napadalec, 21-letni mladenič, je v žensko streljal pred nekim nakupovalnim središčem in pri tem pokosil še več kot dvajset ljudi, pri čemer naj bi jih po prvih informacijah šest umrlo. Napadalec je policija prišla, pozneje pa je aretirala še 18 osumljencev. Poslanko pa so v kritičnem stanju odpeljali v bolnišnico in jo nujno operirali. Zdravniki so bili sinoči zmerni optimisti.

Giffordsova, ki je opravljala že tretji parlamentarni mandat, je bila znana po svojem boju za obrambo zakona o splavu in zoper trgovino z orožjem. Zaradi tega so ji nasprotniki splava večkrat grozili, bila pa naj bi tudi na črnem seznamu republikanec Sarah Palin.

Demokratska poslanka je imela v trenutku napada pred nekim nakupovalnim središčem srečanje s svojimi volilci, med katerimi je bil tudi atentator. Ta je začel kar naenkrat streljati, najprej je cev usmeril v glavo Gabrielle Giffords, nato pa je pokosil še več kot dvajset ljudi. Po sinočnih informacijah naj bi jih šest umrlo, drugih osemnajst, med njimi tudi poslankina hčerka, pa je bilo ranjenih.

ZGODOVINA - Med letoma 1820 in 1926 je delovala zelo uspešna pivovarna Adria

V Senožečah pivo po plzenskem receptu

Pivovarno postavil domačin Janez Dejak - Največ piva prodali v Trstu, a so ga tudi izvažali v Afriko

SENOŽEČE - Med letoma 1820 in 1926 je v Senožečah delovala senožeška pivovarna Adria. Ustanovil jo je domačin Janez Dejak. »Idejo za ustanovitev so dali v družini, ki je bila v kraju med premožnejšimi, saj je imela furmansko gostilno,« je svojo pri-poved pričela Asja Jugovec, diplomantka Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem, ki se je v svoji diplomski nalogi ukvarjala z nastankom, razvojem in propadom pivovarne v Senožečah. »Na začetku so Dejakovi s pivom zalagali svojo gostilno, potem pa se je proizvodnja počasi širila. Po ustnih pričevanjih, ki se jim prebrala v literaturi, je bilo pivo okusno. Varjeno je bilo po plzenskem receptu, ki je v uporabi še danes. Po njem nastaja Heineken, Pils pa še katero drugo pivo.« V Senožečah so se zavedali, da sami niso specializirani za pivovarstvo, zato so na pomoč poklicali strokovnjake s Češke. Takrat v Sloveniji pivovarstvo ni bilo ravno najbolj razvito, poleg tega pa so pivovarne ustanavljali obrtniki, ki o dejavnosti ni so imeli bogve koliko znanja.

Na začetku pivovarna ni imela posebnega imena, ime Adria je dobila, ko je senožeško pivovarno proti koncu 19. stoletja prevzela delniška družba Adria iz Trsta, ki se je ukvarjala z izvozom piva in proizvodnjo hmelja. Večinski lastniki so tako postali Nemci oziroma Avstrijci. »Ti so prinesli svež kapital, nove trge in posledično tudi širitev proizvodnje. Takrat so na leto zvarili okoli 35.000 hektolitrov piva, kar je pomenilo, da so na ravni pivovarn Union in Laško, po modernizaciji proizvodnje pa so leta 1920 pripravili celo 41.000 hektolitrov, kar je bilo izredno veliko. Največ piva so prodali v okolici in v gostilne v Trstu, izvažali pa so ga celo v severno Afriko.«

Od kod so dobivali hmelj in vodo? »Glede hmelja nisem našla natančnih podatkov,« je pojasnila Asja Jugovec. »Po podatkih za druge pivovarne pa domnevam, da so ga dobivali s Češke. Hmeljarstvo v Savinjski dolini še ni bilo toliko razvito, da bi lahko zalagali pivovarne. Hmelj pa je bil tudi zelo draga surovina, zato so morali z njim ravnati skrbno. Kar pa zadeva vodo, so lastniki zakupili senožeška brda, kjer so bila vodna zajetja in za proizvodnjo uporabljali to vodo.«

Pivovarna je stala na mestu, kjer je danes tovarna Cimos. Nanjo spo-

Desno fotografija Senožeč iz začetka dvajsetega stoletja in štiri originalne steklenice, v katerih so v Trstu prodajali pivo Adria.

minja le še eno vodno zajetje, ki je - čeprav ga preraščata robidovje in čas - ostalo v izvirni obliki. Eno so preuredili v bajer, druga pa so izgubljena. Ostalo pa je tudi ime Adria - nosi ga najlepša in največja stavba v kraju - nekdanja restavracija, v kateri je bilo prej sodišče. Pivovarna je namreč propadla leta 1926, poskusi po drugi svetovni vojni, da bi jo oživili, pa tudi niso obrodili sadov. Na propad pivovarne je vplivalo več stvari. Na eni strani je svoje naredila konkurenca, na drugi pa politične spremembe. »Adria je svoje pivo skladiščila v Trstu, tam pa je imel velik vpliv Dreher, ki je poskrbel, da je Adriino pivo stalo tam dlje časa in se zato pokvarilo. Po pričevanjih naj bi Dreher imel v Adrii celo svoje vohune. Po prvi svetovni vojni pa je te kraje zasedla Italija, ki ni bila prijazna do Slovencev. Narod pa ošibši tako, da napadeš gospodarstvo. Italija je bila že takrat močna vinska dežela in glavni vzrok za propad pivovarne Adria naj bi bila povečana prodaja vina. Močna konkurenca je namreč znižala ceno vina, medtem kot je cena piva ostala na enaki ravni.«

Kaj se je po propadu zgodilo s proizvodnjo? »Stečaj je trajal več let. Proizvodnja se je ustavila med leti 1924 in 1925. Naslednje leto pa so ohranili le delavce, ki so razstavili stroje. Nekateri je odkupil Dreher, nekaj pa so

jih prodali za staro železo. Podobno je bilo z delavci - nekaj jih je vzel Dreher, drugi pa so se morali znajti sami. Nekateri so se zaposlili v pristanišču, drugi so znova postali kmetje. Dreher je odkupil tudi ostale količine piva.«

Proti koncu petdesetih let preteklega stoletja so bile pobude, da bi pivovarno v Senožečah ponovno oživili, pa je ostalo samo pri pobudah. V tem času so se v Sloveniji širile pivovarne Union v Ljubljani, Laško iz Laškega in Talis v Mariboru. Pred nekaj leti se je v Senožeče z novimi lastniki nekdanje restavracije Adria znova vrnila zamisel, da bi oživili pivovarno. Ampak tudi ta načrt ostaja samo na papirju.

Sicer pa Asja Jugovec svojega raziskovanja o nekdanjih gospodarskih razmerah na Krasu in s tem tudi o pivovarni Adria še ni zaključila. Kras je bil namreč neposredno zaledje Trsta, pravi, Habsburška monarhija pa - kot da ga je spregledala. Čezenj je zgolj speljala železno cesto, s katero je dvor na Dunaju povezala z morjem v Trstu. Prebivalstvo pa prepustila samemu sebi. Podatki, ki jih je Asja za svojo diplomsko nalogo našla v arhivi v Kopru, Ljubljani, Trstu in Novi Gorici, pa tudi tuji in domači strokovni literaturi ter različnih člankih porajajo nova vprašanja in terjajo odgovore.

Irena Cunja

DANES - Ob 20.50 dokumentarec na slovenskem TV programu RAI

»San sanju, de pride an dan« Pričevanja o beneških izseljencih

TRST - Danes (9. januarja) bo slovenski televizijski program RAI ob 20.50 predvajal dokumentarec, ki je nastal v letu 2004, v produkciji deželnega sedea Rai za FJK z naslovom »...san sanju, de pride an dan...« Predvajanje filma nekaj dni po čedajskem Dnevu emigranta želi biti poklon vsem našim ljudem, ki so morali v preteklosti izkusiti težo izseljenstva.

Material za dokumentarec je bil posnet avgusta in septembra 2004 v Benčiji in v Belgiji (večinoma v okolici mest Charleroi in Liege). 12 pričevalcev pripoveduje svojo življenjsko izkušnjo izseljenstva, na teh pričevanjih sloni tudi zgradba dokumentarca.

Izhodiščna situacija prikaže socialno in ekonomsko situacijo v Italiji ob koncu 2. svetovne vojne: potreba po energetskih virih za nov pogon domače težke industrije privede Italijo do tega, da podpiše z Belgijo »Protokol o sodelovanju«. Iz Italije naj bi v čim krajšem obdobju odšlo na delo v belgijske rudnike 50.000 moških, Belgija pa bi Italiji nudila v zameno premog iz svojih premo-

Beneški rudarji v Belgiji

govnikov po zelo ugodni ceni. Tu se začnjenja pripoved o stotisočih, ki so v naslednjih letih zapustili domači kraj in se podali v Belgijo za obljubljenim boljšim življenjem. V prvem povojnem desetletju je tudi iz Benčije in Rezije v Belgijo emigriralo približno 5.000 ljudi. V dokumentarcu so nekateri izmed njih za po-

trebe kamere obujali spomine na težje in veselejše trenutke svojega bivanja na tujem, kjer si je večina izmed intervjuvanih uredila svoj novi dom.

Pričevalci so bili: Maria Blasuttig, Franca Blasuttig, Elio Bergnach, Ivanka-Giovanna Floreancig, Maria Floreancig, Fausto Gosgnach, Mario Tomasetti, Margherita Girona, Silverio Oballa, Gina Gariup, Jurij Kodrun in Sergio -Giovanni Banchig.

Scenarij in režijo je podpisala Martina Repinc. Pri snemanju dokumentarca so sodelovali člani Beneškega gledališča. V montaži je bilo uporabljeno bogato filmsko gradivo iz arhivov RAI iz Rima in Milana, Inštituta Luce iz Rima in Cineteca del Friuli.

Avtorski glasbi, ki jo je prispeval Aleksander Ipavec, je svoje dodal tudi slovenski kantavtor Vlado Kreslin, ki je napisal tekst za zaključno temo dokumentarca in jo tudi odpel.

Dokumentarec bo v ponovitvi na sporedu tudi v četrtek, 13. januarja ob isti uri.

FJK - Volitve

Ljudstvo svobode izbira kandidate

VIDEM - Deželni koordinator Ljudstva svobode Isidoro Gottardo bo jutri v Vidmu vodil sestanek strankinih predstavnikov iz tržaške, goriške, videmske in pordenonske pokrajine. Debatirali bodo o kandidaturah na prihodnjih upravnih volitvah. Gottardo in njegov namestnik Sergio Dressi sta pobudnika serije srečanj, med katerimi naj bi odločali, kdo bo zastopal stranko na pokrajinskih volitvah v Trstu in Gorici ter na občinskih volitvah v Trstu, Miljah, Pordenonu, Cordenonsu, Trzihu in še 34 občinah. Gottardo pravi, da je zavezništvo s Severno ligo gotovo, upajo pa v sodelovanje z UDC. Velik vozelo predstavlja izbira kandidata za tržaškega župana. »Ni človeka, ki bi zadovoljil vse in utišal polemike,« je povedal pokrajinski predstavnik Ljudstva svobode Piero Tononi. V igri je poslanec Roberto Antonione, njegove kandidature pa tržaško vodstvo stranke še ni sprejelo.

**JANUAR
V SSG-JU**

ABONMAJSKE PREDSTAVE

OSNOVNI ABONMA
Slovensko stalno gledališče Trst- nova produkcija
Vlaho Stulli
Kažin ali
Karabinjerjeva Katra
(slovenska praižvedba)
režiser Vito Taufer
prevod Danijel Malalan

PONOVITVE
v soboto, 15. januarja ob 20.30 – red B
v četrtek, 27. januarja ob 19.30-red K
(z varstvom otrok)
v petek, 28. januarja ob 20.30-red F
v soboto, 29. januarja ob 20.30-red T
v nedeljo, 30. januarja ob 16.00-red C
v veliki dvorani SSG

OSNOVNI ABONMA
Slovensko narodno gledališče Drama Ljubljana
Andrej Rozman Roza, Davor Božić
Neron
Pop-rock opera
režiser Matjaž Zupančič
Enkratna ponovitev
(nadomestni termin oktobrske predstave, ki je zaradi bolezni odpadla)

v soboto, 22. januarja ob 20.30 (Red B)
v Veliki dvorani SSG

Vse predstave so opremljene z italijanskimi nadnapisi!

IZVEN ABONMAJA - PONOVITVE

Slovensko stalno gledališče Trst
Ivan Aleksandrovič Gončarov
Oblomov
režiser Egon Savin
prevod dramatizacije in jezikovna prilagoditev Marko Sosič
Enkratna ponovitev

v torek, 18. januarja ob 20.30 (za izven)
v Mali dvorani SSG

ABONMA ZA OTROKE IN MLADINO

Gledališče Koper in Slovensko narodno gledališče Nova Gorica
Tamara Matevc
Grozni Gašper
režiser Jaša Jamnik

v sredo, 12. januarja ob 10.00
v Veliki dvorani SSG
(abonma morski pes, za srednje šole)

Slovensko stalno gledališče Trst
Ivan Aleksandrovič Gončarov
Oblomov
režiser Egon Savin
prevod dramatizacije in jezikovna prilagoditev Marko Sosič

v ponedeljek, 10., torek, 11. in sredo, 12. januarja ob 14.30
v Mali dvorani SSG (za višje šole)

Slovensko stalno gledališče Trst in Gledališče Koper
Franjo Francič
Imej se rad
režiserka Katja Pegan

v ponedeljek, 24., torek, 25. in sredo, 26. januarja ob 10.30
V Mali dvorani SSG (abonma zlata ribica)

SSG NA GOSTOVANJU

Oton Zupančič
Ciciban
režiser Primož Bebler

v ponedeljek, 10. januarja ob 9.30 in ob 11. uri
v torek, 11. januarja ob 9.30 in ob 11. uri
in v sredo, 12. januarja ob 9.30 in ob 11. uri
v Kulturnem domu Franca Bernika v Domžalah

Peter Quilter
Dueti
režiser Matjaž Latin

v nedeljo, 16. januarja ob 20. uri
v Kulturnem domu v Desklah
v četrtek, 20. januarja ob 19.30
v Kosovelovem domu v Sežani

Franjo Francič
Imej se rad
režiserka Katja Pegan

od 27. januarja
na osnovnih šolah in otroških vrtcih na Tržaškem

Vstopnice pri blagajni SSG vsak delavnik od 10. do 15. ure in uro in pol pred pričetkom predstave.
Tel. št.800214302 ali 040 362542
Info: www.teaterssg.it

ŠOLSTVO - Konec božičnih in novoletnih počitnic

Jutri ponovno v šolo Vpisovanje do 12. februarja

V tednu, ki prihaja, vrsta informativnih srečanj o vpisovanju za prihodnje šolsko leto

Jutri se bo tudi na Tržaškem, tako kot drugod v Furlaniji-Juljski krajini in v številnih drugih italijanskih deželah, obnovil pouk v otroških vrtcih in šolah vseh stopenj, saj je božičnih in novoletnih počitnic nepreklicno konec. Učenci in dijaki iz FJK so tokrat imeli na voljo nekaj dni počitnic več kot v prejšnjih letih: po navadi je namreč pouk vedno stekel 7. januarja oz. prvi delovni dan po prazniku Svetih treh kraljev, tokrat pa je bilo drugače, saj se bodo učenci in dijaki, ki bodo morali na prihodnje počitnice čakati skoraj štiri mesece (velika noč bo namreč 24. aprila), vrnili v šolske klopi jutri.

Obnovitev pouka sovpada tudi z začetkom vpisovanja v vrtce in šole vseh stopenj za prihodnje šolsko leto 2011/2012. Kot smo pred nedavnim že poročali, je letos čas za vpis do 12. februarja, vpis v otroški vrtce pa ni obvezen (v prvi letnik vrtca lahko starši vpišejo tiste otroke, ki dopolnijo tretje leto starosti do 31. decembra letos, možno pa je tudi vpisati otroke, rojene do 30. aprila 2012), za razliko od osnovne šole, v prvi letnik katere morajo starši obvezno vpisati otroke, ki bodo do 31. decembra letos dopolnili šesto leto starosti, možen pa je tudi predčasen vpis otrok, ki bodo šesto leto dopolnili do 30. aprila 2012 (šolska obveznost v Italiji traja od 6. do 16. leta starosti).

V tem obdobju šole prirejajo tudi svoja informativna srečanja, na katerih staršem posredujejo čim več informacij o vzgojno-izobraževalni ponudbi posameznih šol, dolžini urnika idr. Že v lanskem decembru je steklo nekaj informativnih srečanj oz. dni odprtih vrat (širše srečanje, čeprav le o višješolski ponudbi, je priredila tudi Pokrajina Trst), v tednu, ki prihaja, pa je napovedana vrsta drugih.

Tako bodo npr. v okviru Didaktičnega ravnateljstva Dolina ravno jutri potekali informativni sestanki po posameznih osnovnih šolah: na Celodnevni osnovni šoli Frana Venturinija v Boljuncu (ob 16.15), na COŠ Albina Bubniča v Miljah (ob 16.30), na OŠ Prežihovega Voranca v Dolini (ob 17. uri) in na COŠ Mare Samsa pri Domju (ob 17.30). Za Otroški vrtce Miškolini v Borštu bo informativno srečanje v torek ob 16.30, za OV Kekec v Boljuncu pa v sredo ob 16. uri. V OV Pika Nogavička v Dolini bo srečanje v četrtek ob 16.30, preostali srečanja pa bosta že v naslednjem tednu: v OV Mavrica v Miljah 17. januarja ob 16.30, v OV Palčica v Ricmanjih pa 19. januarja ob 16.15.

V okviru Večstopenjske šole na Vrdeli sta informativna sestanka o vpisu v prvi letnik vrtca oz. osnovne šole že potekala lani, v naslednjih tednih pa bodo potekali dnevi odprtih vrat v vrtcih: OV Lonjer bo svoja vrata odprl že v četrtek ob 11. do 12. ure, z istim urnikom pa bo dan odprtih vrat potekal še 20. januarja, medtem ko bosta dneva odprtih vrat 17. in 24. januarja potekala od 14. do 15. ure. V Barkovljah pa bodo v domačem vrtcu prav tako štirje dnevi odprtih vrat - 17., 19., 24. in 26. januarja - od 11. do 12. ure.

Vedno v okviru Večstopenjske šole na Vrdeli pa bosta v tem tednu potekala informativna sestanka o vpisu v prvi letnik Nižje srednje šole Sv. Cirila in Metoda: prvi sestanek bo potekal v sredo ob 17. uri na svetoivanskem sedežu šole, drugi pa v petek vedno ob 17. uri na podružnici na Katinari.

Informativno srečanje bo v tem tednu potekalo tudi na openskem sedežu NSŠ Srečka Kosovela ob 17. uri. Na tem srečanju bodo starši prejeli informacije o dejavnostih in delovanju šole tako na openskem sedežu kot na podružnici na Proseku.

Pri šolskih vratih
bo zopet gneča ...

KROMA

TRST - Gostje SLORI in Univerze na Primorskem

Ameriški študentje na raziskovalnem potovanju spoznavali življenje manjšin

Ameriškim gostom sta predavala profesor Jože Pirjevec in raziskovalka SLORI Zaira Vidali

KROMA

SIK - Včlanjevanje Berlusconi ima prav: komunisti obstajajo

»Prav ima Berlusconi. Komunisti še obstajajo in delajo, da bi ga zapodili z oblasti. Trenutno se združujejo v Zvezi levice in predlagajo vsem demokracičnim in naprednim silam zavestništvo, ki naj porazi desno sredino in zaščiti ustavne vrednote, začenši s pravicami, ki so si jih delavci pridobili v dolgoletnem boju in bi jih industrijski jastrebi, kot je Marchionne, radi izničili«, sporoča tajništvo slovenskih unitalijanskih komunistov O tem in drugem bo govor na prazniku včlanjevanja, ki ga SIK/PdCI prireja v torek, 11. januarja, ob 19. uri v prostorih Ljudskega doma v Naselju sv. Sergija (ul. Peco, 14). Prisotne bosta pozdravila pokrajinska tajnica Giuliana Zagabria in deželni tajnik Stojan Spetič.

V petek, 7. januarja 2011, se je v Trstu mudila skupina ameriških študentov z Univerze St. Olaf iz mesta Northfield v ameriški Minnesoti. V jutranjih urah so v Gregorčičevi dvorani prisluhnili predstavitvi slovenske narodne skupnosti v Italiji.

Prof. Jože Pirjevec z Univerze na Primorskem je ameriškim gostom podal zgodovinski pregled slovenske prisotnosti v Trstu s posebnim poudarkom na zgodovini od 18. stoletja dalje. Podrobneje jim je obrazložil potek nastajanja meje po razpadu avstro-ogrskega cesarstva do leta 1954. Zaira Vidali od Slorija jim je spregovorila o problematiki identitete manjšin ter o pomenu razlikovanja med koncepti narodnosti in državljanstva pri obravnavanju te teme. Nadalje so prisluhnili krajšemu orisu stanja manjšin v Evropi in nekaterih najpomembnejših evropskih dokumentov za varstvo manjšin. Sledila je še podrobnejša predstavitev organiziranosti, šolstva, političnega predstavnitva, gospodarstva in kulturnega delovanja slovenske narodne skupnosti, ki živi v deželi Furlaniji Juljski krajini. Njihov obisk je del daljšega stu-

dijskega potovanja po državah bivše Jugoslavije pod vodstvom prof. Patricka Dale-ja, ki poučuje politične vede na omenjeni univerzi. V teh dneh so se mudili na slovenski obali, kjer so sledili nekaterim predavanjem na Univerzi na Primorskem, poblizje pa so spoznali tudi tamkajšnjo italijansko skupnost. Njihovo raziskovalno potovanje se bo nato nadaljevalo na Hrvaškem in v Bosni, kjer bodo podobno sledili predavanjem na univerzah v Zagrebu in Sarajevu, obenem pa spoznavali večkulturno in večnarodnostno podobo tega območja. Tema njihovega študijskega obiska je namreč kulturna in politična identiteta v etnično mešanih okoljih. Letos so na Univerzi St. Olaf že tretjič priredili to študijsko potovanje. Želja prof. Dale-ja je, da bi se to ponavljalo tudi v bodočnosti, tako da lahko ameriške goste ponovno pričakujemo na obisku tudi v naslednjem letu.

prej do novice

www.primorski.eu

ČRNA KRONIKA V nesreči v Furlaniji umrla voznica

V čelnem trčenju v bližini Varma, v videmski pokrajini, je včeraj popoldne umrla domačinka, medtem ko se je druga voznica, ki ima stalno bivališče v Trstu, poškodovala. Na pokrajinski cesti št. 56 pri naselju Romans di Varmo (med Latisano in Codroipom) sta med seboj čelno trčila avtomobila volkswagen polo in volvo, ki sta se naposled znašla zunaj cestišča. Voznica volkswagna, 40-letna Grazia Gasparotto iz Varma, je umrla na kraju nesreče. Voznica volva, 35-letna Maria Teresa Scaini, je doma iz Furlanije, stalno bivališče pa ima v Trstu. Poškodovala se je, a ni bila v smrtni nevarnosti. Odpeljali so jo na zdravljenje v videmsko bolnišnico. Na prizorišču so bili služba 118, občinska policija in gasilci iz Codroipa. Eno od dveh vozil se je znašlo na nasprotnem voznem pasu, asfalt je bil zaradi dežja in olja, ki se je izlilo iz nekega kmetijskega vozila, zelo spolzko.

Pozdrav novemu letu SKD Valentin Vodnik

V petek, 14.1. bo v kulturnem društvu Valentin Vodnik spet živo. Že prava tradicija je postal Pozdrav novemu letu, večer, ko društvo na informalen in sproščen način praznuje s svojimi člani in prijatelji začetek novega leta.

Nastopila bo otroška plesna skupina Stars z vrsto modernih koreografij. Predstavili se bosta skupini mlajših in srednjih plesalcev, ki enkrat tedensko redno vadita v Dolini. Zaplesala pa bo tudi skupina starejših otrok, ki dvakrat tedensko trenira v mestu. Vodi jih mlada Federica Samec iz Doline, ki je tudi sama sledila tečajem hip hopa in latinsko-ameriških plesov. Isti večer se bodo prisotni lahko nasmejali s kratkodejanko Umetnost je videti umetnost!

v izvedbi ZMTKB IPD - Zelo Mala Tržaska Kabaretna Banda In Podobni Deli. Avtorji in obenem igralci so Fabrizio Polojaz, Paolo Tanze in umetnik Paolo Pascutto. S seboj bodo pripeljali presenečenje, ki sliči na ime Lola. Na koncu seveda ne bo manjkala družabnost, ko bodo vsi skupaj nazdravili novemu letu. (vodok)

Sudan in Emergency skozi objektiv Marcella Bonfantija

Tržaška skupina humanitarne organizacije Emergency v sodelovanju s tržaško občino vabi na ogled potujoče fotografske razstave *Sudan. Diritto al cuore* Marcella Bonfantija. Razstavo si bo mogoče ogledati v občinski dvorani Fittke (nekdanja občinska deska) na Malem trgu 3 in pa v hotelu NH, se pravi v nekdanjem hotelu Jolly (Nabrežje Cavour 7).

Razstavo bodo uradno odprli v torek, 11. januarja, ob 18. uri v dvorani Fittke ob prisotnosti ravnatelja mestnih muzejev Adriana Dugulina. Na ogled bo 49 sugestivnih posnetkov milanskega fotografa Marcella Bonfantija, ki pripoveduje skoznje delo in prizadevanja organizacije Emergency v afriški državi Sudan. Z vsako izmed fotografij je Bonfanti skušal ovekoveti občutke, osebe in dogajanje v črni celini.

Razstava bo na ogled do 30. januarja, vsak dan od 10. do 13. ure in od 17. do 20. ure. Vstop je prost.

DOLINA - V prostorih SKD Vodnik predavanje gozdnega izvedenca dr. Ruggera Bolognanija

Na zemljiščih dolinske srenje je sedem ali osem različnih vrst gozda

Predstavitev načrta za upravljanje gozdnih površin - Na leto lahko posečejo 280 kubičnih metrov lesa

Na 234 hektarjih zemljišč, ki so v lasti dolinske srenje, lahko naštejemo približno sedem ali osem različnih vrst gozda, kjer je mogoče predvidevati letni posek okoli 280 kubičnih metrov lesa: to med drugim ugotavlja novi načrt za upravljanje gozdnih površin, ki ga je na podlagi državne in deželne zakonodaje dala izdelati srenja. O tem načrtu je bil govor na petkovem večernem predavanju v prostorih Slovenskega kulturnega društva Valentin Vodnik v Dolini, ki je skupaj z domačo srenjo priredilo srečanje z gozdnim izvedencem dr. Ruggerom Bolognanijem: slednji je, skupaj s sodelavci, dejansko izdelal načrt, za kar je potreboval skoraj leto dni (med drugim so izmerili debelino oz. starost domala vseh dreves, ki rastejo na parcelah dolinske srenje in letni prirastek rastlin).

V oblikovanje načrta, ki so ga pristojne deželne službe že odobrile, je morala dolinska srenja iti kot že rečeno zaradi nove državne in deželne zakonodaje, ki lastnikom, ki posedujejo nad 50 hektarjev gozdnih površin, nalaga pripravo takega načrta, medtem ko so to prej delale občinske uprave. Tako se je srenja obrnila na dr. Bolognanija, ki je skupaj s sodelavci pripravil obsežno, 280 strani debelo knjigo, ki bo v veljavi do leta 2024. Strošek za izdelavo ni bil zanemarljiv, saj je znašal 45.000 evrov, devetdeset odstotkov te vsote pa je dolinska srenja kri-la s prispevkom Pokrajine Trst.

Gozdne površine zavzemajo 150 od 234 hektarjev dolinske srenjske zemlje: razdeljene so na sedemnajst parcel in jih zaznamuje precejšnja raznovrstnost. Bolognani je namreč ugotovil kakih sedem do osem vrst gozdov, ki uspevajo na raz-

Načrt, za pripravo katerega je dr. Bolognani potreboval skoraj leto dni, bo veljal do leta 2024

KROMA

zličnih vrstah površin: tako npr. na Malem Krasu rasteta gaber in jesen, drugje uspevajo vrste, kot so akacija, bor ali hrast, na bolj vlažnih območjih tudi kostanj in lipa, na suhih pašnikih na Dolgi Kroni pa imamo opravka že z napol savanskim gozdom. Upoštevajoč raznolikost, starost in letni prirastek gozdov, je količina letnega poseka za domače razmere lahko kar precejšnja, okoli 280 kubičnih metrov lesa. Glede tega, kako se lahko seče, pa so možne različne interpretacije zakona (samo v zadnjih letih je bilo izdanih sedem različnih določil), zato se bo srenja obrnila na gozdno

stražo, da posreduje podrobna navodila.

Na petkovem večeru so se drugače dotaknili tudi različnih omejitev v okviru rezervata doline Glinščice oz. zaščitene območij Natura 2000, predavatelj pa je pojasnil tudi pomen rdečih in rumenih znakov, ki zdaj krasijo tamkajšnje gozdne površine. Tako označitev zahteva deželna zakonodaja: z rdečo barvo je označena meja srenjske lastnine, z rumeno pa meje posameznih parcel, ki so jih zarisali na podlagi ugotovitve »kakovosti« gozda oz. vrst dreves, ki tam rastejo.

Govor je bil tudi o olajšavah, ki jih

zasebnim lastnikom prinaša novi gozdni zakon. Glede tega za sečnjo na površinah do dva tisoč kvadratnih metrov ni potrebno dovoljenje, za minimalni posek lesa pa je količina odvisna od vrste gozda. Če gre za sečni gozd listavcev, kjer kali poganjajo kar iz čokov odžaganih dreves (v italijanščini bosco ceduo), se lahko poseče tisoč kvadratnih metrov parcele brez dovoljenja, v slučaju gozda, ki ga sestavljajo drevesa, ki rastejo izključno iz semen (v italijanščini fustaia), pa je možno posekati okoli petnajst kubičnih metrov lesa na leto brez dovoljenja.

Jutri vpisovanje na izlete Primorskega dnevnika

Izletnike Primorskega dnevnika obveščamo, da bo vpisovanje na potovanja, ki sta jih pripravila agencija Aurora in krožek Krut potekalo jutri (ponedeljek, 10. januarja) od 9. do 13. ure v uredništvu Primorskega dnevnika (Ul. Montecchi 6, 2. nadstropje)

Nadškof Anton Stres jutri gost DSI

Predsednik slovenske škofovske konference in ljubljanski nadškof Anton Stres bo jutri na obisku v Trstu, kjer bo med drugim v Društvu slovenskih izobražencev govoril o aktualni socialni problematiki v Sloveniji.

V zgodnjih popoldanskih urah se bo najvišji predstavnik slovenske Cerkve srečal s škofovim vikarjem Antonom Bedenčičem ter člani Duhovske zveze, v imenu katerih bo pozdrav prinesel Dušan Jakomin. Slovenski duhovniki bodo nadškofa Stresa seznanili s stanjem v slovenski verski skupnosti v tržaški škofiji ter z novimi pastoralnimi smernicami, ki jih narekujejo potrebe časa in navodila Cerkve.

Ljubljanski nadškof bo nato obiskal nadškofa Crepalidija, s katerim se pozna že iz rimskih let ko sta oba delovala v okviru papeške komisije Iustitia et Pax. Zvečer bo nadškof Stres gost Društva slovenskih izobražencev, kjer bo govoril o socialnem stanju v Sloveniji ter bo obrazilil zadeven dokument, ki ga je novembra lani sprejela komisija Iustitia et Pax pri Slovenski škofovski konferenci. Dokument nosi naslov »Državlani imamo pravico do pravne in socialne države« in se dotika perečih problemov slovenske družbe, ki močno občuti posledice globalne ekonomske krize. Posebno odmevni so bili zaključki omejenega izjave, ki pozivajo, da je treba posledice krize reševati v duhu solidarnosti s pravično porazdelitvijo bremen. Srečanje z nadškofom Stresom bo v Peterlinovi dvorani, ulica Donizetti, 3 ob 20.30.

SV. JAKOB - Pobuda krajevnih trgovcev

Izžrebali zmagovite loterijske srečke

Pri Sv. Jakobu se je sreča nekemu na široko nasmehnila. Izžrebali so namreč zmagovite srečke v okviru loterije, ki so si jo zamislili šentjakobski trgovci. Med enainštiridesetimi izžrebanimi srečkami je najbolj dragocena številka 167385, ki je imetniku zagotovila prvo nagrado: nakupovalni kupon, vreden okroglih tisoč evrov. Drugih štirideset srečk je povezanih s kuponi po sto evrov, enainštirideset pa je rezervnih števil. Če se do 31. januarja srečneži ne bodo oglasili, bodo prišli na vrsto lastniki rezervnih srečk, ki se bodo morali javiti med 1. in 28. februarjem. V nadaljevanju objavljamo vse izžrebane številke.

Kupon za tisoč evrov: 167385

Kuponi za sto evrov: 85254,

87829, 1187, 102979, 157826, 67955, 6105, 168116, 174918, 13307, 116687, 100890, 15561, 197402, 1144, 8187, 15522, 62275, 123676, 34233, 157059, 48420, 57557, 85811, 58647, 159337, 145220, 193130, 48466, 3132, 140392, 86700, 35127, 31315, 169846, 168979, 51684, 175521, 74080, 9962

Rezervne številke (po vrstnem redu): 187523, 198326, 52837, 165949, 123294, 113635, 13703, 17772, 187918, 17395, 111133, 145600, 4998, 63904, 50037, 61519, 12449, 142140, 168840, 8709, 117348, 9761, 132272, 199060, 50967, 11991, 5743, 137627, 31968, 967, 68780, 111429, 58270, 50302, 145969, 161267, 14746, 30418, 103562, 128764, 158577.

ČASOPISI - Osem mesecev po objavi prve številke

Tržaški tednik Il Tuono trenutno ne izhaja, spor med založnikom in odgovornim urednikom

Daniele Pertot: »Parovelovo pisanje pretirano napadalno« - Paolo Parovel: »Založniku so ponudili mesto občinskega odbornika«

Tržaškega tednika Il Tuono, ki je začel izhajati 1. maja 2010, včeraj ni bilo v trafikah. Založnik Daniele Pertot je preprečil, da bi 32. številka 32 strani obsegajočega časopisa šla v tisk, razložil pa je, da je ukrep samo začasen, saj naj bi tednik po kadrovski prenovi spet izhajal. Podobno sporočilo je tudi na spletni strani časopisa.

Daniele Pertot, ki je pred leti zaslovel zaradi spora s komendnikom Primom Rovisom v zvezi z vodenjem združenja Amare Trieste, je včeraj razložil, da so njegovi odločitvi botrovala razhajanja z odgovornim urednikom Paolom Parovelom. Založnik ne odobrava Parovelevega napadalnega in ostrega pisanja ter uredništvovanja: »Nasprotuje vsemu, kar je v Trstu in nikoli ne predlaga nič pozitivnega. To je zaenkrat vse. Z zadevo se ukvarja moj odvetnik, bralci pa bodo lahko kmalu spet kupovali časopis,« je zaključil telefonski pogovor. Parovelu je v svojem zadnjem pismu prepovedal vstopiti v sedež v Ul. Filzi 9 in mu očital »trmasto križarsko vojno« proti tržaškemu županu.

Odstavljeni odgovorni urednik, ki naj bi se proti založniku zaradi nagle prekinitev sodelovanja obrnil na sodstvo, ima nekoliko drugačno razlago. »Pred meseci je stekla kampanja proti tržaškemu županu Robertu Dipiazzu in Pertot se je s tem strinjal. Župan je zaradi članka o preprodaji občinskega zemljišča pri Sv. Ivanu vložil civilno tožbo, a naša linija se ni spremenila. Zadnje čase pa se je Pertot odločil, da bo stopil v politiko in se potegoval za izvolitev v občinski svet. Nekdo mu je ponudil odborniško mesto. Tednik je hotel uporabiti v volilne namene, uredništvo pa se je temu uprlo,« je zatrdil Parovel in pristavil, da naj bi založnik stalno posegal v uredniško delo, kar ni sprejemljivo. Parovel je napovedal, da s sodelavci snuje nov časopis, »saj zaradi Pertota ne bomo umolknili«.

Tednik Il Tuono je že drugič v nekaj letih prenehal izhajati. Daniele Pertot je najprej ustanovil brezplačen časopis, poskus pa se finančno ni izšel. 1. maja lani je začel izhajati plačljiv časopis, z novimi kadri in spreme-

njeno vsebino. Sodelovalo je od 15 do 20 ljudi, prodaja pa je po Parovelovih podatkih nihala med 1200 in 2000 izvodov. Poudarek je bil na sumljivih zakupih, gradbenih spekulacijah, onesnaževanju in podobnih temah,

daleč najpogostejša tarča pa je bil Dipiazza. Nosilni temi zadnje, neobjavljene številke, sta bili nadaljevanje zgodbe o županovem zemljišču ter povečano število smrti zaradi azbesta med pripadniki finančne straže. (af)

SKLAD SERGIJ TONČIČ

Prihodnji petek podelitev štipendij

Slovenski visokošolski sklad Sergij Tončič je v oktobru razpisal natečaj za štipendije in podpore za redne študente iz Furlanije Julijske krajine, ki se izobražujejo po diplomskih ali podiplomskih visokošolskih programih, ki so pomembni za slovensko skupnost v Italiji. Odbor sklada je pregledal dokumentacije proslilcev in je med tistimi, ki so izpolnjevali pogoje v skladu z razpisom, izbral tri kandidate za štipendije in osem za podpore.

Štipendije in podpore sklada Sergij Tončič bodo javno izročene dobitnikom v petek, 14. januarja 2011, ob 17. uri v Slovenskem dijaškem domu Srečko Kosovel, Ul. Ginnastica, 72.

Odvetnik Sergij Tončič

DIGITALIZACIJA - Pogovor s tehnikom RAI WAY Markom Civardijem o trenutnem stanju

Najpogostejše so težave z antenami, filtri, kabli in vtičnicami

Dela na oddajnikih pri Ferlugih in na Trsteniku - Radijske postaje RAI nič več na srednjih valovih

Decembrski prehod z analognega na digitalni televizijski signal je v glavnem uspel, kljub temu pa ima več gledalcev še vedno težave s sprejemanjem programov. Tehnik podjetja RAI WAY Marko Civardi je povedal, da je signal italijanske javne televizije dober in da z oddajniki ni hujših zapletov, pa čeprav so ponekod v teku vzdrževalni posegi. Pri Ferlugih bodo zamenjali antene na oddajniku. Na Trsteniku, kjer sta oba stebra stara več kot trideset let in zaradi tega nista zanesljiva in varna, bodo en oddajnik (zgornjega) spomladaj odstranili, drugega pa bodo prilagodili novim razmeram. Drugod v deželi, tudi v Beneški Sloveniji, je RAI-jev signal kar dober. »Sproti odpravljamo napake. Čeprav smo tehniki sledili tečaju, se v praksi prvič soočamo s to tehnologijo. Tudi za nas je to nekaj novega, dan za dnevom se učimo,« je povedal.

Civardi pa opozarja, da težave, ki jih zaznavajo številni gledalci, zadevajo v glavnem njihove antene, zato imajo inštalaterji veliko dela. Strešne antene zahtevajo vzdrževanje, navadno pa jih ljudje dolgo let zanemarjajo. To je najpogostejši vzrok za slabo sprejemanje digitalnega televizijskega signala, na to pa vplivajo tudi razne druge podrobnosti, na katere moramo biti po digitalizaciji bolj pozorni: »Digitalna tehnologija je namreč v nekem smislu manj elastična od analogne.« Analogni signal je bil včasih

Marko Civardi in pogled na oddajnik pri Ferlugih

KROMA

moten, a se je televizijo dalo gledati. Digitalni signal mora biti obvezno dober.

Sprejemanje programov ovirajo obrabljene antene, ponekod (npr. v Križu) so na njih napačni filtri, ki jih je potrebno zamenjati. Pozorni moramo biti na vse kable in žice, lahko pa se tudi zgodi, da je problem povsem enostavno rešiti:

»Na primer, ko vijaka na vtičnici za televizorjem nista dovolj zavita.« Z izvijačem je v tem primeru delo takoj opravljeno.

Nekateri poslušalci so se pritožili, da na radijskih srednjih valovih ne najdejo postaje Radio Trst A. RAI je svoje radijske programe na srednjih valovih ugasnil, odločitev je povezana z deli na Trste-

niku. Radio Trst A je kot običajno na voljo na frekvencah FM (103.9 MHz), do te postaje pa se dokoplamo tudi prek televizijskega pretvornika (na kanalu 853). Postopek je preprost: na daljincu poiščemo gumb »TV/Radio« in preklopimo na radijske programe, nakar vtikamo številko želene postaje. (af)

TRST - Letošnja zimska razprodaja se je začela zelo zgodaj

Sezonski lov na znižane cene

Trgovci s prvim tednom razmeroma zadovoljni - Sezona znižanih cen bo trajala do konca marca in cene se bodo postopno še nižale

Lov na znižane cene se je letos začel 3. januarja, ko se je na Tržaškem začela sezonska razprodaja oblačil in obutve ter športne opreme. V preteklih dneh so tržaški trgovci zabeležili največ gneče zlasti okoli dražjih kosov: športne opreme in oblačil, težke konfekcije in zimskih škornjev ... Večina trgovcev, sodeč po izobešenih plakatih, je začela s 30 odstotnimi popusti, redki pa svoje blago ponujajo že po polovični ceni.

Sicer se je letos zimska razprodaja začela zelo zgodaj, kar je neposredno tudi eden od razlogov za slabšo decembrsko prodajo. Potrošniki so se namreč decembra izognili nakupovanju konfekcije in obutve ravno zato, ker so vedeli, da bo te artikole prve dni januarja mogoče dobiti po znižanih cenah. Sicer je ob tem treba povedati, da so mnogi trgovci svoje blago po znižani ceni prodajali že pred božičnimi prazniki, ko je bila izbira v trgovinah še precejšnja. Pravila, po katerih potekajo razprodaje, so znana in se že nekaj časa ne spreminjajo, potrošniki jih vsaj v grobem kar dobro poznajo, trgovci pa jih dokaj dosledno spoštujejo. Med potepanjem po različnih tržaških trgovinah smo dobili vtis, da nekateri trgovci v tem prvem tednu razprodaj delajo dobro, saj so, kot so nam pojasnili, zabeležili porast števila kupcev v primerjavi s istim obdobjem lanskega leta. Nekateri pa so razprodaje začeli neverjetno slabo. To sta nam zaupala dva lastnika trgovin z obutvijo, ki sta povedala, da tako slabega začetka razprodaj ne pomenita. Vzrok za nastalo situacijo oba trgovca delno iščeta v »kvazirazprodajah«, v sklopu katerih je že novembra in decembra mogoče kupovati blago z različnimi popusti. Popusti januarja nikakor niso preplativ, nam je povedal nek drugi trgovec, saj imamo tudi mi ogromno stroškov, ki nam ne omogočajo, da bi blago prodajali pod ceno. Vsi naši sogovorniki pa so bili mnenja, da so razne prodajne akcije uničile pravi duh razprodaj, saj potrošniki ne odštevajo več dnevov do začetka razprodaj, kajti v vsaki trgovini je skoraj v vsakem trenutku tudi nekaj polic ali obešalnikov z napisom: znižano.

Ne bo odveč, če zapišemo, da je bilo v preteklih dneh gnečo opaziti predvsem v športnih trgovinah, ki pa so svoje blago ponujale pretežno z 20 odstotnimi popusti. V teh trgovinah je bilo videti veliko star-

šev z otroki, ki potrebujejo zimsko opremo, a za tako majhne potrošnike se zares ne splača kupovati po normalnih cenah, saj malčki bunde, smučarske hlače in druge športne rekvizite prerastejo v eni sezoni. Sicer pa so se ljubitelji ugodnosti najprej odpravili v trgovine, v katere redno zahajajo in so se odločili za nakup kosov oblačil, v katere so se že zagledali v preteklih tednih. Precej kupcev pa je bilo opaziti tudi v trgovinah z dražjimi in višjimi blagovnimi znamkami, ki ponujajo svoje izdelke po izredno visokih cenah, a dvakrat na leto tudi ti izdelki postanejo cenejši in s tem dostopnejši širšim množicam.

Kar se razprodaj tiče, lahko torej rečemo, da so bili trgovci s prvim tednom

razmeroma zadovoljni, prava slika pa se bo bržkone pokazala v naslednjih dneh, ko se bo večina ljudi vrnila z božično-novoletnih dopustov in ko jih bo pot zanesla tudi v tržaške trgovine. Zimska sezonska razprodaja se je še začela, trajala pa bo vse do konca marca oziroma vse dokler zaloge blaga ne bodo pošle. Za tiste, ki so na splošno ljubitelji ugodnosti, pa naj pove-mo, da so se mnoge trgovine odločile za postopno zniževanje cen; začeli so z 20 odstotnimi popusti, ko je na izbiro še veliko artiklov, nadaljevali bodo s 30 odstotnimi popusti, ko je izbira še kar dobra, s polovično ceno pa se bodo zadovoljile stranke, ki jim je pomemben le ugoden nakup in ki niso pretirano izbirčne. (sč)

DANES - Openska glasbena srečanja SKD Tabor

Tradicionalni novoletni koncert letos z Mladinsko filharmonijo Nova

Danes ob 18. uri bo SKD Tabor v sklopu Openskih glasbenih srečanj priredilo že tradicionalni novoletni koncert. Letos prihaja v goste Glasbena filharmonija »NOVA«, ki je bila na pobudo vodstva Glasbenega društva »NOVA« ustanovljena leta 2010. Vendar zgodba o nastanku tovrstnega orkestra na Goriškem sega že desetletje nazaj.

Prvi resnejši koraki so bili narejeni ob praznovanju 10. obletnice društva in zamenjavi vodstva leta 2006, ko je bila kot eden od ciljev društva obljubljena tudi ustanovitev sekcije simfoničnega orkestra. Ideja se je v tistem času zdela utopična in na trenutke celo nora, saj je simfonični orkester premogla le peščica krajev po Sloveniji. Vendar je pobudnikom uspelo sestaviti veličasten sestav, ki predstavlja višek klasične glasbe. Orkester je zasnovan kot mladinski orkester s široko dejavnostjo, ki zajema izvajanje filmske, operne in simfonične glasbe. 65-članski klasični simfonični orkester združuje tako mlade amaterske kot profesionalne glasbenike iz celotnega Goriškega območja. V njem igrajo nekdanji in sedanjí učenci glasbenih šol iz Nove Gorice, Tolmina, Ajdovščine in Sežane ter njihovi učitelji, na pomoč pa jim priskočijo tudi glasbeniki iz bližnje Gorice in okolice. Entuziazem, volja, mladost in ljubezen do glasbe so združili orkester in ga še vedno ohranjajo. Da bo vse skupaj zvenelo odlično, bo z dirigentsko palico v rokah poskrbel g. Simon Perčič, priznan mladi dirigent s Krasa.

Mladinska filharmonija NOVA deluje kot samostojna

sekcija Glasbenega društva »NOVA«. V samem društvu, ki v prihodnjem letu praznuje 15. obletnico, delujeta tudi Komorni orkester NOVA in Big Band NOVA. Vse sekcije so v preteklem obdobju močno zaznamovale kulturno dogajanje na širšem goriškem prostoru, po Sloveniji in tudi v tujini.

Na Opčinah se bo orkester predstavil s programom »Latinsko-ameriška simfonična pustolovščina«, s katero se je premierno predstavil v Novi Gorici in prav tako z velikim uspehom tudi v Komnu. Ob besedi Latinska Amerika skoraj vsi najprej pomislimo na njeno glasbo, ki je znana po svojih živahnih ritmih, kot so samba, salsa, rumba in tango. Ta atraktivna glasba z bogatimi ritmi ima korenine v glasbi afriških priseljencev, ki so jo kot sužnji s seboj prinesli v Južno Ameriko in jo obogatili z glasbenim izrazom tamkajšnjih staroselcev. Latinska glasba in njeni številni glasbeni stili, ki so se razvijali na njenih tleh, odražajo multietnični ustroj njene družbe. Skladno s tem je zasnovan in oblikovan tudi program koncerta, naslovljenega »Latinsko-ameriška simfonična pustolovščina«, saj predstavlja skladatelje, ki so navdih iskali v bogastvu in barvitosti mehiškega in južnoameriškega glasbenega jezika.

Na ogled bo tudi razstava fotografij Jožice Zafred, ki so nastale na snemanju dokumentarnega filma »Šola pod fašizmom«, ki so ga v Prosvetnem domu predvajali lanskega 19. decembra.

Odborništvo za kulturo
Občine Dolina

ob podpori Pokrajine Trst in ZKB
in v sodelovanju z
Mladinskim krožkom Dolina
vabi na

novoletni koncert

Operne akademije iz Križa

danes, **9. januarja 2011**,
ob **20.30**
v cerkvi sv. Urha v Dolini

Vljudno vabljeni!

PROVINCIA TRIESTE

Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 9. januarja 2011
JULIJAN

Sonce vzide ob 7.45 in zatone ob 16.40
- Dolžina dneva 8.55 - Luna vzide ob 9.53 in zatone ob 22.12.

Jutri, PONEDELJEK, 10. januarja 2011
GREGOR

VREME VČERAJ: temperatura zraka 7,9 stopinje C, zračni tlak 1021,4 mb ustaljen, veter 6 km na uro severo-vzhodnik, vlaga 99-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 9,2 stopinje C.

OKLICI: Angelo Marzullo in Morena Ocretti, Elio Ugel in Anna Maria Petrone, Antonio Cerrone in Chantal Tretjak, Alessandro Ronzani in Marta Seculin, Paolo Centis in Elena Sabadin, Corey James Moore in Elsa Nory Ossa Chacon.

Lekarne

Nedelja, 9. januarja 2011

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Ul. Cavana 11, Oširek Osoppo 11, Ul. Settefontane 39, Boljunec.

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Cavana 11 (040 302303), Oširek Osoppo 1 (040 410515).

Boljunec (040 228124) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Ul. Cavana 11, Oširek Osoppo 1, Ul. Settefontane 39.

Boljunec (040 228124) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Settefontane 39 (040 631304).

Od ponedeljka, 10.,

do sobote, 15. januarja 2011

Običajni urnik lekarn:

od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Combi 17 (040 302800), Ul. Fabio Severo 122 (040 571088), Žavlje - Ul. Flavia 39/C (040 232253).

Fernetiči (040 272133) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Combi 17, Ul. Fabio Severo 122, Ul. Mazzini 43, Žavlje - Ul. Flavia 39/C.

Fernetiči (040 212733) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Mazzini 43 (040 631785).

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Ča dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

POKRAJINSKE VOLITVE - Po večmesečni debati v Demokratiški stranki

Primarnih volitev ne bo, Gherghetta je kandidat

Nobene alternativne kandidature - Greco: Razprava znak demokratičnosti, sedaj smo bolj enotni

OMAR GRECO

BUMBACA

Novico so napovedovali že nekaj tednov, do uradne potrditve pa je prišlo včeraj. Sedanji predsednik pokrajine Enrico Gherghetta bo kandidat Demokratiške stranke - in po vsej verjetnosti tudi levsredinske koalicije - na spomladanskih pokrajinskih volitvah. Do petka, ko je zapadel termin, ki ga je pokrajinski tajnik Demokratiške stranke (DS) Omar Greco določil za vložitev alternativnih kandidatur in torej sklic strankinih primarnih volitev, ni prišlo do presenečenja. Nihče izmed možnih tekmecev »naravnega« kandidata ni zbral potrebnih podpisov in naredil odločilnega koraka, zato bo lahko zdaj stranka brez dodatnega posvetovanja predlagala koalicijskim partnerjem Gherghetto.

Tresenje gore, iz katerega se je ob koncu rodila miška, se je začelo že pred meseci. Prvi protikandidat, o katerem se je razširil glas, je bil župan občine Fara Alessandro Fabbro, nato pa je se pojavilo tudi ime tržiškega župana Gianfranca Pizzollitta. Ob le-teh so nekaj časa med možne protikandidate uvrščali tudi podpredsednico pokrajine Roberto Demartin. Da bi razrešilo zapleteno situacijo, ki je navzven prikazovala precejšnjo neenotnost največje levsredinske politične sile na Goriškem, je državno vodstvo DS dalo izvesti telefonsko anketo med volivci, ki so izbirali med Gherghetto, Pizzollittom, Fabbrom in načelnikom DS v goriškem občinskem svetu Federicom Portellijem. Anketa je pokazala, da volivci najbolj zaupa-

jo Gherghetti, saj je le-ta prejel bistveno več glasov kot ostali. Ker sondaža še ni razčistila vseh dvomov, je tajnik Greco dal »različnim dušam« stranke še nekaj časa za razmislek, kot termin za vložitev kandidatur pa je določil 7. januar.

»Alternativnih kandidatur ni. Naš kandidat bo Enrico Gherghetta,« je včeraj povedal pokrajinski tajnik DS, ki meni, da je bilo soočanje v prejšnjih mesecih pozitivno. »Razprava je znak demokratičnosti in transparentnosti, privedla je do večje enotnosti stranke. Le-ta namreč ni nekaj samoumevnega,« pravi Greco, ki bo v kratkem sklical omizje z ostalimi partnerji leve sredine, ki so med drugim v teh dneh izrazili potrebo po tem, da bi jim DS izkazovala večjo pozornost. »Partnerjem, s katerimi sem sicer bil v stiku, se zahvaljujem za potrpežljivost. Nekoliko me je sicer zmotil ton nekaterih izjav, saj v soočanju znotraj DS ni šlo za "lov na stolček",« je poudaril Greco in nadaljeval: »Če želimo zmagati, moramo imeti enotno DS, ki je morda prej nismo imeli, in enotno levo sredino. Kar se zavezanost čuje, bomo stali pri koaliciji, ki danes vodi pokrajino, odprti pa smo tudi do drugih gibanj, strank in občanskih list, ki bi želeli sodelovati.« Zdaj je torej na vrsti soočanje o volilnem programu, v središču katerega bodo prav gotovo teme gospodarstva, zdravstva, zaposlovanja in podjetništva mladih ter okolja, na katerih je po Grecomenju današnja Gherghettina uprava dosegla marsikaj. Greco je ne nazadnje zanikal možnost, da bi Gherghetta kot pred petimi leti nastopil v dvojici s kandidatom za podpredsednika: »Menim, da bo odločitev padla po volitvah in po pogovoru z zavezniki. Izbira bo politična, upoštevana pa bo tudi območna pripadnost.« To pomeni, da če bo leva sredina zmagala volitve in bo Gherghetta, ki je iz Tržica, imenovan za predsednika, bo podpredsednik iz raz goriškega dela pokrajine.

Aleksija Ambrosi

ENRICO GHERGHETTA

»Demokratiška stranka se je danes zares rodila«

Preizkusni izpit je mimo, pravi kandidat - Desne sredine ne podcenjuje

Enrico Gherghetta, sedanjí predsednik goriške pokrajine in ponovni predsedniški kandidat Demokratiške stranke

BUMBACA

Predsednik goriške pokrajine Enrico Gherghetta je s ponovno kandidaturo seveda zadovoljen. Dejstvo, da se je pokrajinska Demokratiška stranka izognila primarnim volitvam, je ocenil kot »znamenje povezanosti«, nezadovoljstvo nekaterih predstavnikov stranke, ki so postavili pod vprašaj njegovo potrditev, pa kot »normalna nesoglasja znotraj politične sile, ki na pokrajinski ravni zbira okrog sebe približno 40 odstotkov volivcev.«

Predsednik Gherghetta, ste novico o svoji ponovni kandidaturi sprejeli z vzdihom olajšanja? Ali ste jo pričakovali?

Izpiti vedno prinašajo s seboj določeno mero napetosti. Drugače bi pač ne bili izpiti. V veliki stranki je vsekakor stroga selekcija nekaj normalnega.

Kako ste doživljali te mesece konfrontacije in negotovosti znotraj stranke?

Bil sem pod pritiskom, to je jasno. Hkrati pa sem bil miren. Vedel sem, da sem v zadnjih letih opravil vse, kar je bilo treba: zadovoljen sem s svojim delom in z delom svoje ekipe. Prepričan sem bil, da bo do ob koncu igre delo, resnost in doslednost nagrajeni.

Pokrajinski tajnik DS Greco je ocenil, da je stranka danes bolj enotna. Kaj menite pa vi?

Razprava, do katere je prišlo, je bila za stranko pravi preizkusni izpit. Menim, da je to pravzaprav pravo rojstvo goriške Demokratiške stranke.

Kaj pa zdaj?

Zdaj bomo morali skupaj z ostalimi partnerji leve sredine sestati za mizo in zasnovati projekt za goriško pokrajino prihodnosti.

Se desne sredine bojite?

V življenju je pomembno, da se zavedamo svoje moči ter svojih idej in predlogov, obenem pa ne smemo nikoli podcenjevati nasprotnika. (Ale)

POKRAJINA

Marko Jarc: »Dovolj je razbijanja stranke«

MARKO JARC

BUMBACA

»Upam, da je zdaj razbijanja stranke konec. Desna sredina namreč samo čaka, da naredimo kako napako. Zdaj je nujno, da si vsi skupaj zavijamo rokave in si priborimo zmago na pokrajinskih volitvah.« Tako je povedal Marko Jarc, goriški pokrajinski svetnik in predstavnik slovenske komponente Demokratiške stranke v goriški pokrajini, ki meni, da so dogodki zadnjih mesecev in negotovost v zvezi s ponovno kandidaturo predsednik goriške pokrajine Enrica Gherghette škodovali ugledu stranke.

»Rezultat lahko razberemo kot jasen poraz pokrajinskega tajništva. Ti premiki v stranki so se začeli že pred dvema letoma, vendar smo jih uspeli zajeziti. V prejšnjih mesecih so ponovno prišli na dan, vendar so klavarno propadli. Morebitnim kandidatom ni uspelo niti zbrati 35 podpisov, saj ima Enrico Gherghetta za sabo dobro opravljeno delo, podporo sekcij in rezultate ankete. Tisti, ki so postavili pod vprašaj njegovo potrditev, so osamljena skupina. Dejstvo, da ni prišlo do primarnih volitev, je dokaz, da je večina predstavnikov stranke na pokrajinski ravni bolj razsodna in trezna, saj ni nasleda vsem tem poskusom razbijanja. Željo po stabilnosti je pokazal tudi rimski vrh stranke, ki je prav zaradi tega dal izvesti sondažo,« je povedal Jarc in nadaljeval: »Zdi se mi, da je Gherghetta pozitivno izpeljal svoj prvi mandat. Tudi anketa je potrdila, da mu volivci zaupajo. Vsak seveda lahko naredi napako, Gherghetta pa ni zagrešil takih, da bi mu odvzeli kandidaturo. Med drugim je Gherghettova uprava tudi prva, ki je postavila na noge projekt za razvoj Krasa, ki je bil prej zanemarjeno območje. Če bo leva sredina ponovno zmagala volitve, računamo na to, da bomo ta projekt še razširili.« (Ale)

GORICA - Čelno trčenje med ulicama Giustiniani in Kugy

Ukleščen v pločevino

65-letnega slovenskega državljana odpeljali v bolnišnico - Kljub silovitemu trčenju jo je poceni odnesel

Močno poškodovana avtomobila po čelnem trčenju

FOTO COCO

Včeraj je med ulicama Giustiniani in Kugy, v goriškem predmestju, prišlo do na videz hude prometne nesreče, saj sta vozili čelno trčili. Posledice pa k sreči niso bile prehude, če izvajemo seveda precejšnjo materialno škodo. Voznik enega od dveh avtomobilov, 65-letni F.V. iz Nove Gorice, je bil lažje poškodovan.

Okrog 15.15 sta čelno trčila avtomobil znamke Chevrolet s slovensko registrsko tablico in vozilo tipa Cherokee Jeep, ki ga je upravljal 34-letna Z.S.. Slovenski avtomobil je pripeljal z bivšega mej-

nega prehoda, Jeep pa je vozil po Ulici Giustiniani proti Rdeči hiši. Okoliščine nezgode preučuje tržiška prometna policija; po prvih ugotovitvah naj bi trčenje povzročila izsiljena prednost. Slovenskega voznika so morali iz avtomobila potegniti goriški gasilci, saj je bil ukleščen v skrotovično pločevino, k sreči pa jo je poceni odnesel in je dobil lažje poškodbe. Kljub temu ga je rešilna služba 118 odpeljala na pregled v goriško splošno bolnišnico. 34-letnica in potnik, ki se je z njo peljal v avtomobilu Cherokee Jeep, sta nepoškodovana. (Ale)

POKRAJINSKE VOLITVE

Desna sredina še izbira

Jutri se bodo v Vidmu sestali pokrajinski predstavniki Ljudstva svobode, ki jih je deželni koordinatorski Berlusconijeva stranka Isidoro Gottardo sklical na soočenje o kandidatih za majske pokrajinske in občinske volitve. Kandidata za predsednika goriške pokrajine še izbirajo. V minulih mesecih se je omenjala županja občine Vileš Simonette Vecchi, drugi pa so šušljali imena goriškega odbornika Antonia Devetaga, pokrajinskega svetnika Marina De Grassija in Leonarda Zappalaja.

Predstavitev Cd-ja
»TEKOČINA«

KONCERT

VULTURE & THE GURU

V petek, 14. januarja 2011 ob 20.30
v Kulturnem domu v Gorici (ul. Brass 20)

Info in predprodaja: 0481-33288

Krožek
Anton Gregorčič
Študijski center za
socialno-politična
vprašanja

BOŽIČNI DOBRODELNI KONCERT
V SPOMIN NA DR. MIRKA ŠPACAPANA

V petek, 14. januarja 2011 ob 20.30
v župnijski cerkvi sv. Justa v Podgori.

• Otroški cerkveni pevski zbor iz Štandreža
zbiorovodja Lucrezia Bogaro

• Tadeja Kralj – barfa

• Nikolaj Pintar – bariton,
orgelska spremljava Jurij Klanjšček

• Dekliška vokalna skupina Bodeča neža
zbiorovodja Mateja Černic

• PRILOŽNOSTNI GOVOR Dr. Bernard Špacapan

• Božična recitacija - Jasmin Kovic,
dramska družina SKPD F.B. Sedaj iz Števerjana

Dobrodelni izkupiček bo namenjen neprofitnemu društvu »Paliativna oskrba -Mirko Špacapan ljubzen za vedno« iz Vidma, ki nudi pomoč pri paliativni negi za onkološke bolnike.

PRED STO LETI - Na današnji dan v Beogradu smrt goriškega letalca

»Kakor da bi bil orel povesil svojo perut«

Tudi v Srbiji velika prizadetost - V Edvardu Rusjanu so videli ne samo junaka, marveč tudi brata Slovenca

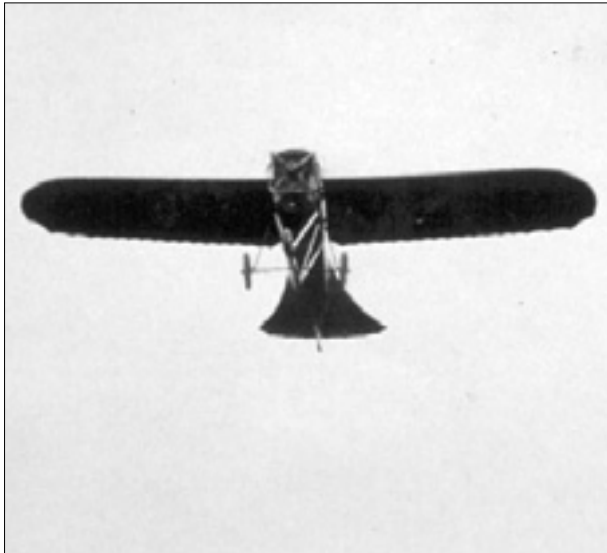
Po izjemno uspelem zagreškem prikazu enokrilnega letala, ki sta ga brata Edvard in Jože Rusjan izdelala v delavnici trgovca in njunega podpornika Mihajla Merčepa v Zagrebu, je program prikaza zmogljivosti letala predvidel še nastope v Beogradu, Sofiji, Bukarešti in Carigradu. Trгоvec Merčep, po rodu Srb, si je želel najprej polet v srbski prestolnici med pravoslavnim božičem - 7., 8. in 9. januarja 1911. Njegove želje so imele tudi trgovsko ozadje, saj so poleti služili prepričevanju vlad raznih držav za morebiten odkup letal.

Danes poteka natanko sto let od poleta v Beogradu, ki je sledil navdušenju izpred dveh tednov v Zagrebu in se sprevrgel v tragedijo s smrtjo pilota, mladega Edvarda Rusjana. Dan po nesreči na sotočju Donave in Save je ljubljanski dnevnik Slovenski narod o tem objavil dolg članek:

»V sredo 4. januarja 1911 sta prepejlala Rusjan in Merčep svoj zrakoplov na državni kolodvor v Zagrebu, kjer so ga naložili na poseben zanj pripravljen vagon. V četrtek 5. t.m. sta se zrakoplovca že pripeljala v Belgrad, kjer so jih sprejeli z največjim navdušenjem. Takoj sta pričela s pripravami za vzlet. Delo jima je šlo tem lažje izpod rok, ker je protektorat prireditve prevzel sam vojni minister Ilija Gojković in ker so jima pri delu pomagali v zrakoplovnem poslu izvežbani častniki. Pripravljalna dela so bila torej preje končana, kakor ta si aviatika sama mislila. V petek je sprejel Rusjana in Merčepa vojni minister general Gojković ter se z njima dlje časa razgovarjal o zrakoplovstvu sploh in o njihovem izumu posebe. V soboto je vrla naša zrakoplovca doletela izredna čast, da ju je prejel v posebni avdijenci sam kralj Peter. Kralj je oba aviatika ljubeznivo sprejel in se z njima dolgo pogovarjal. Razložiti sta mu morala natančno kontrakcijo svojega zrakoplova ter ga seznaniti s svojimi nadaljnjimi načrti. Na koncu avdijence je izrazil kralj svoje veselje, da sta si dva Jugoslavana priborila s svojim umom in delom ugledno mesto med svetovnimi aviatiki ter jima želel največjega uspeha pri vseh njihovih nadaljnjih podjetjih. Rusjan je imel namen, da bo v treh dneh trikrat preizkusil zrakoplov in sicer v soboto popoldne od 2. do 4. ure, v nedeljo dopoldne od 10. do 12. ure in v ponedeljek dopoldne. Za vzlet sta si Merčep in Rusjan izvolila prostor pri Sirotanovičevi strugarni, Stari Senjak pri Topčideru. Tik ob vzletnem prostoru teče Sava, v bližini pa se nahaja veliki most preko Save, ki vodi iz Zemuna v Belgrad (časnikar je napačno navedel kraj preizkusa, saj je letalo vzletelo s travnika pod trdnjavo Kalemegdan, skoraj 3 km severneje). Ker je bila vstopnina k pri-

Edvard Rusjan (zgoraj) in Merčep-Rusjanovo letalo (desno)

Padajoče letalo

Razbitine letala

Prvi reševalci

Krsta z Edvardom Rusjanom

reditvi razmeroma zelo nizka, znašala je samo 1 do 3 K, se je poleta udeležila nepregledna množica. Zaradi močnega vetra v soboto in nedeljo, je bil preizkus napovedan za ponedeljek 9. januarja. Ko sta se Rusjan in Merčep pojavila na vzletnem prostoru, ju je tisočglava množica pozdravila z viharinami in navdušenimi živjo klici. Ko je Rusjan preizkusil motor in si naprtil krmilni stroj, je zavzel svoj sedež ter velel, naj zrakoplov izpuste. Kakor blisk je zdrcal aeroplan po

ravnini ter se po zaletni razdalji kakih 30 metrov veličastveno dvignil v zrak. Dasi je pihal močan veter, je zrakoplov kakor tica šilnil preko Save, od jadrovno okrenil ter v drznem poletu plul proti belgradski trdnjavi. Občinstvo je bilo vzhičeno: ploskalo je, mahalo z robci in navdušeno klicalo živio. Splošna sodba je bila: Več aviatikov smo že videli v Belgradu, toda še nobenemu se vzlet ni tako sijajno posrečil, kakor Rusjanu. Med tem se je Rusjan približal belgradski trdnja-

vi. Od daleč je bilo videti, kakor da bi močen orel krožil nad njo. Z napeto pozornostjo je občinstvo vsakemu okretu Rusjanovega zrakoplova sledilo. Naenkrat se je videlo, kakor da bi bil orel povesil svojo perut. Množica je onemela od strahu. Zrakoplov se je še malo zazibal ter nato, kakor od krogle zadeta tica treščil na tla. Nepopisna panika se je polastila občinstva. Nastala je smrtno nevarna gnječa. Vse je hitelo proti mestu padca. Mahoma so bili zavzeti vsi izvoščeki in zasedeni vsi vozovi električne železnice. V nekaj minutah se je raznesla po vsem Belgradu vest o Rusjanovi nesreči. Vse je drlo proti trdnjavi. Tu so našli Rusjana ležati v krvi. Kolikor se da presoditi, je katastrofo zakrivil silen veter, ki je zrakoplovu zlomil krilo. Če je bil zrakoplov defekten, morda vsled transporta iz Zagreba, se sedaj seveda ne da ugotoviti. Katastrofa je napravila na belgradsko prebivalstvo silen vtis. Povsodi vlada žalost in tuga vsled strašne nesreče, a ta žalost je tem večja, ker se vsi Srbi zavedajo, da je bil Rusjan Slovenec - kri njihove krvi. Zlasti neutolažljiv je Rusjanov drug, g. Merčep. V Belgradu nameravajo Rusjanu prirediti sijajen pogreb. Vendar pa se ne bo preje ničesar ukrenilo, dokler ne bodo znane odredbe Rusjanove rodbine. Starši Rusjanovi so bili snoči brzojavno obveščeni o nesreči. Ena izmed sester se je takoj sinoči odpeljala v Belgrad.

V nadaljevanju je članek opisal kratko, a intenzivno Edvardovo življenje s posebnim poudarkom na izumih in izdelavi številnih letal, ki sta jih najprej v Gorici in nato v Zagrebu gradila z bratom Jožetom.

Časopis Slovenski narod je 14. januarja 1911 še obširneje poročal o bivanju, stikih in nesreči goriškega pilota. Veliko prostora je ljubljanski časnik namenil pogrebu letalca, ki se ga je po tedanjih navedbah udeležilo kakih 20 tisoč ljudi. Zadnji odstavek članka je namenjen prijateljstvu med Srbi in Slovenci, posebno še nabirki, ki naj bi jo izvedli med beograjskimi trgovci za postavitve nagrobnega spomenika in spominskega obeležja na kraju nesreče. Nagrobni kamen je bil postavljen, o spominski plošči pa obstajajo dvomi; nekateri zatrjujejo, da plošča ni bila postavljena, drugi prisegajo, da so jo videli in da je kasneje izginila. Članek se tako zaključuje: »Iz vsega tega je razvidno, da so Srbi storili vse, da izkažejo nesrečnemu Slovencu Rusjanu zadnjo čast in spoštovanje. Storili so mnogo več, kakor bi jim velevalo navadno človekoljubje, a storili so vse to, ker so videli v Rusjanu ne samo junaka, marveč tudi brata Slovenca. Ves slovenski narod jim je za to dolžan največje zahvale in hvaležnosti.«

Vili Prinčič

Vpisovanje na izlete Primorskega dnevnika

V četrtekovi in petkovi številki našega dnevnika smo objavili letošnjo ponudbo potovanj, ki sta jih tokrat pripravila potovalna agencija Aurora Viaggi in krožek Krut. Vpisovanje na vse izlete bo jutri, 10. januarja, od 9. do 13. ure v Kulturnem domu, v Ulici Brass v Gorici.

PM10 nad mejno vrednostjo

Koncentracija prasnih delcev je v petek v Gorici preseгла mejno vrednost. V primeru, da bodo tudi včerajšnji in današnji podatki pokazali previsoko koncentracijo PM10, bodo stopile v veljavo prve prometne omejitve.

Komemoraciji za Rusjana

Ob 100-letnici smrti Edvarda Rusjana se bosta današnje komemoracije v Beogradu udeležila - ob delegaciji goriških Slovencev - tudi predstavnik novogoriške občine, mestna svetnika Nataša Leban in Črtomir Špacapan. Ob 11. uri bo krajša svečanost tudi pri obeležju, ki so ga bratoma Rusjan v čast postavili na goriškem letališču. (km)

Čebela zaščitnica narave

V galeriji A. Kosič v Gorici (vhod skozi trgovino obutev Kosič) bo v petek, 14. januarja, ob 18. uri odprtje razstave z naslovom »Čebela zaščitnica narave« fotograf Franca Šivca, podpredsednika čebelarstva Slovenije. Sodelovala bosta tudi slikarka-invalidka Nevenka Gorjanc, ki olja na platnu ustvarja z usti, ter rezbar in čebelar Milan Mužina. Dela, ki bodo na ogled od 19. februarja od torka do sobote med 9. in 12.30 ter med 15. in 19.30, bo predstavil Šivic.

Recital in jaslice na Vrhu

Prosvetno društvo Vrh sv. Mihaela prireja danes recital otroškega pevskega zbora Vrh sv. Mihaela »Božična misel«, ki bo v vaški cerkvi po mladinski maši ob 11. uri. Med mašo bo blagoslov otrok, po recitalu nagrajevanje jaslic.

»Dan oddiha« ob 16. uri

V okviru gledališkega abonmaja v organizaciji Prosvetnega društva Štandrež bo danes v domači župnijski dvorani na ogled igra »Dan oddiha« v postavitvi društva Kontrada iz Kanala. Predstava se bo izjemoma začela ob 16. uri, kar bo gledalcem omogočilo tudi udeležbo na dobrodelnem pohodu med Štandrežem in Vrtojbo.

Znesel se je nad avtom

V petek zvečer se je neznanec znesel nad avtomobilom znamke Suzuki, ki je bil parkiran pred gostinskim lokalom v Kromberku. Razbil je tri stekla in poškodoval vrata ter ogledalo. Lastnici je povzročil za 500 evrov škode. (nn)

Pohodniki bodo iz Vrtojbe in Štandreža startali z lučkami; izkupiček prodaje sveč bo namenjen centru za rakaste bolnike Via di Natale v Avianu

BUMBACA

ŠTANDREŽ-VRTOJBA

Baklada bo spet povezala sosede

Današnje baklade, ki jo ob novem letu prireja rajonski svet iz Štandreža v sodelovanju z župnijo in krajevnimi društvi ter pri katerem sodelujejo sosede iz Vrtojbe, se bosta udeležila tudi šempetrsko-vrtojbenki župan Danilo Turk in predstavnik goriške občinske uprave. Prireditelj pohoda z lučkami in baklami so namreč povabili župana, da bi ju pozvali k ureditvi stare poti, ki je nekoč že povezovala Štandrež in Vrtojbo, po padcu meje pa bi lahko ponovno približala vaški skupnosti. Zato bo baklada potekala pod geslom »Kje so tiste stezice ...«. Odhod bo s štandreškega trga ob 18. uri. Po 4-kilometrski hoji bo sledilo srečanje s sosedi na nekdanjem mejnem prehodu, kjer bodo udeležence pogostili s sladicami, kuhanim vinom in klobasami.

GORICA - Mladi Novogoričan prevzel lokal

Raštel se bo prebudil

Tomaž Tell napoveduje tudi razstave, tematske večere in glasbene nastope - Najemnine za gostinske lokale so v obeh Goricah primerljive

Koncem decembra je v Raštelu ponovno odprl svoja vrata lokal Vecia Corte Sconta. Zanimivo je, da se je za najem tokrat odločil Novogoričan. »Po šestih letih sem se naveličal dela in odnosov v Hitu, ki niso bili najbolj rožnati. Začutil sem, da potrebujem spremembo, menjavo,« je povedal Tomaž Tell, nekdanji natak v Hitovi Perli.

Tell je pojasnil, da si je lokal ogledoval od lanskega leta in se za najem odločil zato, ker so najemnine za gostinske lokale v Gorici in Novi Gorici primerljive, tako lepo urejenega lokala skupaj z letnim vrtom pa v Novi Gorici in bližnji okolici preprosto ni. O tem, kako je zadovoljen z obiskom, še ni želel govoriti, saj je bila otvoritev 18. decembra, načrtov in ambicij pa mlademu Novogoričanu ne manjka. »Mislim, da je lokal prijazen prav za vse, od študentov do upokojencev. Računam na to, da bomo v njem prirejali tudi razstave in različne tematske večere, nastope mladih, še neujeljavljenih glasbenikov in podobno, saj je letni vrt, ki v tem času sicer ne pride do izraza, idealen za kaj takega,« je napovedal Tell, v zvezi s ponudbo pa dodal, da poleg pestre izbire pijač ponuja tudi prigrizke, kot so razni »tramezzini«, »bruschette«, »tartine« in podobno, kar je v Sloveniji zaradi zelo rigidnega tolmačenja Hassap sistema oziroma standarda praktično nemogoče.

Mladi Novogoričan verjame tudi v to, da se bo Raštel prebudil. »Občutek imam, da se v Raštel počasi vrača življenje. V neposredni bližini se oddajata dva lokala, za katera je kar nekaj zanimanja, odpira se stari Krainer, nedaleč stran naj bi odprli tudi pivnico. Ne vem, morda sem vzel lokal nekoliko prezgodaj, a mislim, da bi moral v letu, dveh Raštel spet zaživeti tako, kot nekoč.« (nn)

Tomaž Tell za pultom goriškega lokala

FOTO N.N.

NOVA GORICA - Pred množico včeraj odkritje kipa

Pater Škrabec odslej v aleji zaslužnih mož

Med gosti tudi ministrica - »Spomenik naj bo spodbuda, da ljubimo našo besedo«

V okviru praznovanja 200-letnice frančiškanov na Kostanjevici so na Erjavčevi ulici v Novi Gorici včeraj odkrili kip patra in jezikoslovca Stanislava Škrabca, enega najvidnejših frančiškanov, ki so živeli na Kostanjevici. Odkritju kipa je kljub slabemu vremenu prisostvovala množica ljudi. Poleg županov Nove Gorice in Rib-

nice - Škrabec se je rodil v Hrovači - se je dogodka udeležila tudi ministrica za kulturo Majda Širca ter številni drugi eminentni gostje, frančiškani in člani Škrabčeve družine; prepeval je ansambel Vrtnica.

Postavitev kipa je omogočil Janez Škrabec, eden najuspešnejših slovenskih menedžerjev in prapranečak patra Stanislava,

izdelal pa ga je akademski kipar Mirkó Bratuša. Kip je odkril akademik Jože Toporišič, ki je desetletja skoraj sam v slovenskem prostoru ohranjal in opozarjal na jezikoslovno dediščino patra Stanislava.

Stanislav Škrabec, ki se je rodil 7. januarja 1844 v Hrovači pri Ribnici, velja za največjega slovenskega jezikoslovca 19. stoletja. Klasično in slovansko jezikoslovje je študiral v Gradcu, leta 1873 pa je prišel na Kostanjevico pri Gorici, kjer je ostal vse do leta 1915, ko se je moral zaradi bližine Soške fronte umakniti v Ljubljano, kjer je 6. oktobra 1918 leta umrl. S svojimi jezikovnimi razpravami, ki jih je celih 32 let pisal v reviji Cvetje z vrtov svetega Frančiška, je močno vplival na razvoj slovenskega jezika, njegovo precej zamolčano delo pa so ovrednotili šele simpoziji od leta 1994 dalje, na katerih se je tudi rodila ideja o postavitvi kipa.

»Škrabec velja tudi za očeta slovenske fonetike,« je po odkritju spomenika povedal Toporišič in dodal, da je zapustil velik opus, ki ga je sam kasneje izdal v štirih, 600 strani obsegajočih knjigah. Poudaril je tudi, da je bil Škrabec proti elkanju, in sklenil s prepričanjem, da so frančiškani lahko ponosni, da so imeli v svojih vrstah takega človeka. »Spomenik Stanislavu Škrabcu naj bo spodbuda vsem, da ljubimo našo besedo in da imamo do nje spoštljiv odnos,« je povedal pater Niko Žvokelj, ki je kip blagoslovil.

Slovesnemu dogodku je na Kostanjevici sledila še spominska maša, aleja zaslužnih mož na Erjavčevi ulici, ki jo tvorijo kipi Rastislava Delpina, Frana Erjavca, Simona Gregorčiča, Andreja Gabrščka, Antona Gregorčiča, Karla Lavriča, Ivana Trinka Zamejskega, Alojza Gradnika, Henrika Tume, Josipa Vilfana, Andreja Budala, Engelberta Besednjaka, Lojzeta Bratuža in Milka Kosa, pa je tako od včerajšnjege dne dalje bogatejša za še enega pomembnega sina slovenskega naroda. (nn)

Kip je odkril Jože Toporišič, ki je desetletja skoraj sam v slovenskem prostoru ohranjal in opozarjal na jezikoslovno dediščino patra Stanislava

FOTO K.M.

GORICA - Perspektive Diega Kuzmina

Potenje, zato pa doživljanje in ustvarjanje

Diego Kuzmin ob eni izmed risb, ki so bile razstavljene v travniškem lokalu; bil je prostorski načrtovalec najprej na goriškem županstvu, sedaj pa na Zavodu za spomeniško varstvo, skoraj dvajset let je tudi član uredništva časopisa Isonzo Soča

BUMBACA

Wine bar, ki ga na Travniku vodita Ronald in Ornella Bačić, več kot leto dni gosti v presledkih dveh ali treh tednov likovne razstave slikarjev, grafikov in arhitektov. Zasnova vseh razstav je v domeni priznanega likovnika Franca Duga, ki skrbi za izbor del in zaporedje izbranih avtorjev.

V hvaležnem obdobju novoletnih praznikov je niz svojih del razobesil arh. Diego Kuzmin, sicer v mestu poznan predvsem kot prostorski načrtovalec najprej na županstvu, sedaj pa na Zavodu za spomeniško varstvo. Mimogrede: sedež z avda je v Ascolijevi ulici - okna gledajo tudi na Sedejev oširek - v prostorih, ki so nekoč bili sedež slovenskih ustanov. Kuzmin je po rodu iz Štandreža, skoraj dvajset let

pa je tudi v uredništvu časopisa Isonzo Soča. O razstavi sva se pogovarjala v skoraj osamelem lokalu na Travniku, skoraj edini živahni točki ob sicer izumrlem trgu.

Povedal je, da je bil zraven pri opisani zasnovi razstavne dejavnosti, na vrsto pa je prišel po približno letu dni z delom, ki izvira v njegovih študentskih letih in je na prvi pogled dokaj tehnicistično. Na dvanajstih okvirjih se namreč ponavlja en sam motiv: ali gre za kristal, za stavbo, del stroja oziroma pohišveni modul, mora opazovalec odločiti sam. Vsakega pa pritegneta vsaj dva vidika: raznolikost pogledov iz najrazličnejših zornih kotov in točnost zarisov. Slednje mogoče koga zavede in doživi zarise kot obisk na uradu kakšnega geometra, po krajšem opazovanju pa je mogoče zaslutiti ustvarjalno umetniško sporočilo. Sicer pa: še tako abstrakten likovni zaris izvira iz točno dodelanega pristopa, ki je v začetku gola tehnika oziroma opisna geometrija. V slednjo sodita tudi dojetje in prikaz globine slike ali drugače povedano - perspektive.

Ta beseda je tudi naslov razstave. Avtor skoraj obsesivno analizira iz najrazličnejših kotov kompleksen predmet: gledati ga je mogoče izometrično, monometrično, središčno, iz ptičje perspektive, tlorisno ... Zgodovinsko izvira perspektično analitični pristop iz obdobja italijanskega Preporoda, ko sta se misel in čustvovanje obogatila z racionalistično držo do stvarnosti za razliko od prejšnjega zgolj metafizično božjega - če namreč zgodovinski razvoj dokaj poenostavimo. Tudi Kuzminovo sporočilo je zato »strogo« in »pedagoško«: za doseganje cilja sta potrebna napor in točnost. To sicer poznano zahtevo je potrebno poudariti prav v času, ko nam enake izdelke ponuja računalnik, če le poznamo ustrezne programe. Namesto enega meseca vsakodnevnega dela po osem ur, kot pokaže izračun za razstavljene izdelke, bi s sedanjimi tehnološkimi možnostmi uporabili tri večere. Slednje je pač tehnika, prejšnje pa osebna participacija, dobesedno potenje in zato doživljanje ter prikazanih oblikah tudi ustvarjanje.

In še nekaj: če samo klikaš po tipkah, stroj pa izrisuje zate najrazličnejše inčice, se v možganskih zavojih bore malo dogaja. Z osebnim, tudi mukotrpnim pristopom, pa se hkrati ustvarjajo načini razmišljanja, ustvarjajo se zaporedja in v specifičnem primeru tudi navajanje na oblikovanje različnih zornih kotov. Iz geometrije se zadeva še kako prenaša tudi na ostala umska zaporedja, kot nas sodobne raziskave o oblikovanju umevanja in dojetja učitjo in prepričujejo. Pri našem avtorju se to kaže tudi v pisni obliki v družbenih posegih in člankih, ki jih piše za javnost, in seveda v njegovi knjižni zbirki z naslovom - v prevodu iz italijanščine - »Zorni koti«, v kateri prostorsko in arhitektonsko obravnava goriško stvarnost. Ne nazadnje velja isto tudi glede njegovega doprinosa k vsebinam časopisa Isonzo Soča.

Aldo Rupel

VULTURE AND THE GURU - Krstna predstavitev zgoščenke

Prvenec »Tekočina«

Andrej Kralj in Peter Gergolet sta k sodelovanju povabila glasbenike, oblikovalce in pesnike

V petek, 14. januarja, ob 20.30 bo v Kulturnem domu v Gorici glasbena skupina Vulture and the Guru s koncertom predstavila svojo prvo zgoščenko. Projekt je zamisel Andreja Kralja in Petra Gergoleta, ki sta napisala enajst pesmi in jih združila v album z naslovom »Tekočina«. Avtorja, ki sta sama režirala album tudi iz produkcijskega vidika, sta za predstavitev koncert k sodelovanju povabila glasbenike, oblikovalce in tudi pesnike, tako da bo goriški dogodek dobil posebno obliko. Na odru bodo nastopali glasbeniki, ki so sodelovali pri snemanju plošče, in tudi nekateri gostje. Rock zasedbo pa bo spremljal godalni kvartet, za katerega sta orkestralne aranžmaje Valterja Sivilottija s CD-ja priredila ravno Sivilotti in Iztok Cergol.

Andrej in Peter se poznata že vrsto let saj sta bila ustanovitelja nekaterih rock bendov, kot so Blek Panthers, Fiber-glas, Charge ali Anorexia. Ob glasbi sta pri projektu poskrbela tudi za ostale produkcijske vidike albuma Tekočina ter ob zgoščenki tudi posnela in režirala videospot za balado »Včasih grem« za prvi single albuma »Revolucija«. Od izida albuma, ki se je zgodil v drugi polovici novembra, se glasba skupine Vulture and the Guru že pojavlja na več slovenskih radijskih postajah. Pesem »Enaka«, ki jo poje pevec skupine »Dan D« Tomislav Jovanović Tokac, pa je bila na začetku decembra tudi pesem tedna na Radiu Koper.

Na predstavitvenem koncertu bo ob glasbi nastopala tudi poezija. Med koncertom bodo vidno mesto namreč imele pesmi, ki so jih nekateri zamejski pesniki napisali za to priložnost. Celostno podobo koncerta bo uokvirila tudi multimedialnost, saj bodo ob glasbi posebno vlogo odigrale videoprojekcije, ki sta jih Andrej in Peter pripravila za koncert. Bend Vulture and the Guru bodo na odru Kulturnega doma v Gorici zastopali kitarist Aljoša Saksida, bobnar Gianluca Solferino, klaviaturist Iztok Cergol, pevka Martina Feri, gledališki igralec in pevec Danijel Malalan, pevec Bojan Kovic ter pevec in violonist Peter Gus; le-ta bo na večeru stopil na oder tudi z goriško rock skupino Floating Points, ki bo uvedla koncert.

Naslov zgoščenke »Tekočina«, ki bo v petek doživela krstno predstavitev, ponazarja »prelivanje« različnih slogov, ki označuje ploščo in sploh glasbo projekta Vulture and the Guru. Na plošči je nekaj akustičnih balad, electro-rock momentov in tudi pesmi z modernejšim post-punk značajem. Posebno pozornost so posvetili tudi grafični podobi ovitka zgoščenke, pri kateri so sodelovali Karolina Černic, grafični oblikovalec Jakob Jugovic in fotograf Danilo Pahor.

Ovitek zgoščenke »Tekočina« (desno), glasbenika Andrej Kralj in Peter Gergolet (spodaj)

FOTO DANILO PAHOR

GORICA

Krožek Medeot prireja forum o gospodarstvu

Forum o goriškem gospodarstvu, ki bo potekal marca letos in na katerega bodo povabili predstavnike vseh ekonomskih akterjev v pokrajini, bo ena izmed pomembnejših pobud, ki jih bo v letu 2011 priredil krožek Camillo Medeot. Krožek, ki je neke vrste miselna delavnica zmernejše in katoliško usmerjene komponente goriške Demokratske stranke - tako sami sebe označujejo -, je včeraj napovedal načrte za letošnje leto, predstavil pa je tudi svojo novo spletno stran (www.circolomedeot.it), na kateri bodo na voljo najave pobud ter iztočnice za razpravo na politične in družbene teme.

Glavne aktivnosti, ki jih bodo izpeljali letos, je predstavil tajnik krožka Federico Vidic, ki je napovedal tudi štiri družbeno-politične večere z naslovom »Bare politica«; skupaj z združenji ACLI, študijskim centrom Rizzatti, nadškofjskim predsedstvom združenja ACI (Azione Cattolica Italiana), krožkom S. Ambrogio, sindikatom CISL in združenjem Grillo parlante jih bodo priredili med 11. januarjem in 5. aprilom v Trzinu in Gorici. Prvega aprila bo posvet o 150-letnici zedinjenja Italije, ki ga bodo posvetili spominu Aria Rupenija, septembra pa bo seminar o mladinskem podjetništvu. Decembra bo krožek Medeot prvič sodeloval pri nagradi Arnolfo De Vittor. O delovanju krožka so ob Vidicu spregovorili še predsednik Carlo Adrea Rojic, Eddy Manzani in Federico Portelli, načelnik Demokratske stranke v goriškem občinskem svetu, prisoten pa je bil tudi nekdanji župan Vittorio Brancati.

VRH - Društveni večer v centru Danica

Otroška ustvarjalnost in praznik z včlanjevanjem

Na ogled bodo likovni izdelki na temo pozdrava novemu letu

V kulturnem centru Danica je bilo v sredo zelo živahno, saj so se člani otroške skupine Danica udeležili likovno-oblikovne delavnice. Zaradi božičnih in novoletnih počitnic, ki so jih preživljali v hribih ali drugje, so bili nekateri otroci odsotni, tisti pa, ki so ostali na vasi, so pod mentorstvom slikarke Katerine Kalc obiskali pravljični svet. Dobri dve uri so uživali v prijetni družbi in z domišljijo, izrezki iz časopisov in raznimi pripomočki izdelali barvni »kolaž«.

Likovni izdelki bodo razstavljeni na društvenem večeru z naslovom »Pozdrav novemu letu«, ki bo potekal

v petek, 14. januarja, ob 20. uri v centru Danica na Vrh. »Čeprav so božični in novoletni prazniki že mimo, je še vedno čas, da v prijetni družbi, ob kozarcu penecnega vina in prepevanju na najlepši način vnovič nazdravimo novemu letu,« pravijo organizatorji. To bo obenem priložnost za poravnavo društvene članarine, sprejemali pa bodo tudi nove člane. Večer bodo popestrili pevke vokalne skupine Danica pod taktirko Patrizie Rutar Valič, glasovi moške vokalne skupine Sraka pod vodstvom Janka Bana in moški pevski zbor Tabor z Opčin.

Christine Abrami

Ustvarjalna delavnica za vrhovske otroke

FOTO C.A.

Poslovni oglasi

SVETOVALCI ZA DELO bi izobrazili delovno in vestno osebo za upravljanje osebja in spojenih obvez.

Potrebno znanje slovenščine in rabe računalnika. Curricula na mail:

studio@consulenzelavoro.it

Prireditve

NA SEDEŽU DRUŠTVA SABOTIN V ŠTMAVRU se bo danes, 9. januarja, ob 16. uri zaključil šestnajsti natečaj v pripravi jaslje, na katerem je sodelovalo štirideset izdelovalcev jaslje iz Štavnava, Pevme, z Oslavja, iz Gorice in Solkana. Organizatorji bodo prikazali videoposnetke in razstavili fotografije vseh jaslje in najlepših osem bodo tudi nagradili.

POKONJEMU MIRKU ŠPACAPANU bo posvečen kulturni večer v petek, 14. januarja, ob 20.30 v župnijski cerkvi v Podgori. Govoril bo Bernard Spazzapan, nastopili bodo otroški cerkveni pevski zbor iz Štandreža, harfistka Tadeja Kralj, organist Jurij Klanjšček, bariton Nikolaj Pintar, deklška vokalna skupina Bodeča neža in recitatorka Jasmin Kovic. Izkupiček dobrodelnega večera bo namenjen društvu »Paliativna oskrba - Mirko Špacapan ljubezen za vedno«.

V VINSKI KLETI KOMJANC na Jazbinah 35 v Števerjanu bo v petek, 14. januarja, ob 20.30 predstavitev publikacije »La testa di Ponte di Gorizia (1915-1916)« Sergia Chersovanija in Mitje Jurna.

Prispevki

Ob 22. obletnici smrti Branka Jurna daruje žena Vilma 70 evrov za KD Danica v njegov spomin in v spomin njegovih staršev.

Rudi in Otilja Budal darujeta namesto cvetja na grob Vilka Lupina 50 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Štandrežu.

V spomin na Cirila Pahorja daruje družina Pahor 100 evrov za vzdrževanje spomenika v Dolu.

V spomin na pokojnega Cirila Pahorja darujeta Silva in Luciano 50 evrov za VZPI-ANPI Dol - Jamlje.

Pogrebi

JUTRI V GORICI: 11.00, Lorenzo Ferrari za splošne bolnišnice v cerkev Srca Jezusovega, sledila bo upepelitev.

JUTRI V ŠLOVRENCU: 14.00, Pierino (Mauro) Basello (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

JUTRI V TRŽIČU: 11.00, Silvino Domini v kapeli bolnišnice, sledila bo upepelitev.

JUTRI V VILEŠU: 14.00, Nervina Scizzer (iz krimske bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

Kam po bencin

Danes so na Goriškem dežurne naslednje bencinske črpalke:

GORICA
ESSO - Ul. Lungo Isonzo 77
ERG - Ul. Brigata Re, na državni cesti 56
AGIP - Ul. Trieste 179
SHELL - Ul. Aquileia 20
TRŽIČ
SHELL - Ul. Boito 43
AGIP - Ul. Matteotti 22
ERG - Ul. G.F. Pocar
KRMIN
SAN MARCO PETROLI - Drev. Venezia Giulia 53
GRADIŠČE
SHELL - Drev. Trieste 60/a, na državni cesti 351
RONKE
AGIP - Ul. Redipuglia, na državni cesti 305 km 14+
ŠTARANCAN
AGIP - Ul. Trieste 47
MARIAN
SAN MARCO PETROLI - Ul. Manzoni 164
ŠKOCJAN
AGIP - Ul. Battisti 22 (Pieris)
ROMANS
API - Ul. del Castelliere 50

Ženski pevski zbor iz Ronk in SKRD Jadro v sklopu deželnega Nativitas

vabita na tradicionalni

KONCERT BOŽIČNIH PESMI

Izvajata:
Mešani pevski zbor Slovenec-Slavec (Boršt-TS) zborovodja Danijel Grbec
Mešani pevski zbor Fran Venturini (Domjo-TS) zborovodja Cinzia Sancin

Danes, 9. januarja 2011,

ob 15.30

Cerkev sv. Lovrenca v Ronkah

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
 MARZINI, Korzo Italia 89, tel. 0481-531443.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
 STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V FARI
 BACCHETTI, Ul. Dante 58, tel. 0481-888069.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU
 AL LAGO - PRI JEZERU, Rimska ul. 13, tel. 0481-78300.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
 CENTRALE, Trg Republike 16, tel. 0481-410341.

Gledališče

DRAMSKA DRUŽINA F.B. SEDEJ vabi v soboto, 15. januarja, ob 20.30 v Sedejev dom v Števerjanu na premiero komedije »Harvey« ameriške avtorice Mary Chase v režiji Franka Žerjala. Sledila bo ponovitev v nedeljo, 16. januarja, ob 18. uri v Števerjanu.

V GLEDALIŠČU VERDI V GORICI bo danes, 9. januarja 2011, ob 20.45 »Aladin«, muzikal z Manuelom Frattinijem; informacije po tel. 0481-383327.

Kino

DANES V GORICI
KINEMAX

Dvorana 1: 15.30 - 17.30 - 20.00 - 22.00 »Che bella giornata«.

Dvorana 2: 15.20 - 17.50 »Tron: Legacy« (digital 3D); 20.10 - 22.10 »La banda dei Babbi Natale«.

Dvorana 3: 15.30 »Le cronache di Narnia - Il viaggio del veliero«; 17.40 - 19.50 - 22.10 »Hereafter«.

JUTRI V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.00 - 22.00 »Che bella giornata«.

Dvorana 2: 17.40 - 19.50 - 22.10 »Hereafter«.

Dvorana 3: »Kinemax d'Autore« 17.30 - 20.30 »Noi credevamo«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX

Dvorana 1: 14.50 - 16.40 - 18.30 - 20.30 - 22.20 »Che bella giornata«.

Prosvetno društvo Vrh Sv. Mihaela vabi na recital

Opz Vrh sv. Mihaela »BOŽIČNA MISEL«

Danes, 9. januarja 2011 v cerkvi na Vrh sv. Mihaela, po mladinski maši, ki bo ob 11.00

Med mašo bo blagoslov otrok, po recitalu pa nagrajevanje jaslje.

OBČINA SOVODNJE OB SOČI

vabi na

Tradicionalni novoletni koncert

v nedeljo, 16. januarja 2011, ob 18.00

v občinski telovadnici v Sovodnjah

— * — Nastopata — * —

BIG BAND NOVA iz Nove Gorice in pevka Anika Horvat.

Razstave

V GALERII ARS na Travniku v Gorici je na ogled likovna razstava »Umetniki za Karitas«; do 10. januarja.

RAZSTAVA »MIŠKA PO KRASU« fotografa Marka Vogrič je na ogled v kavarni Carducci v Ulici Duca D'Aosta 83 v Trziču.

V FRANČIŠKANSKEM SAMOSTANU NA SVETI GORI je na ogled 9. slovenska razstava jaslje; od 10. do 16. januarja od ponedeljka do petka med 14. in 17. uro, ob sobotah in nedeljah med 10. in 17. uro; do 10. januarja vsak dan od 10. do 17. ure.

Koncerti

V KULTURNEM DOMU V NOVI GORICI bo 12. januarja ob 20.15 koncert Ansambla Ankanan; 14. januarja ob 20.15 bodo nastopili Beograjski klavirski duo (Daniela Bratković in Janjo Djoković) in Beograjska tolkalca (Srđjan Palačković in Ivan Marjanović); informacije po tel. 003865-3354013, www.kulturnidom-ng.si.

KD SABOTIN vabi na božični koncert mešanega zbora Brnistra, ki bo v cerkvi Sv. Silvestra v Pevmi v soboto, 15. januarja, ob 20. uri.

Šolske vesti

PREDSTAVITVE ŠOLSKIH PONUDBE za osnovne šole Večstopenjske šole s slovenskim učnim jezikom v Gorici: Oton Župančič v Gorici v sredo, 12. januarja, ob 18. uri; Alojz Gradnik v Števerjanu v ponedeljek, 17. januarja, ob 15. uri; Fran Erjavec v Štandrežu v ponedeljek, 17. januarja, ob 17. uri; Josip Abram v Pevmi v sredo, 19. januarja, ob 17. uri; Ludvik Zorzut v Bračanu v ponedeljek, 24. januarja, ob 15.30.

PREDSTAVITVE ŠOLSKIH PONUDBE za otroške vrtce Večstopenjske šole s slovenskim učnim jezikom v Gorici: v Pevmi v sredo, 12. januarja, ob 15.45; v Ul. Max Fabiani v Gorici v petek, 14. januarja, ob 16. uri; v Štandrežu v sredo, 19. januarja, ob 16.30; v Ul. Brolo v Gorici v sredo, 26. januarja, ob 17. uri; v Bračanu v ponedeljek, 24. januarja, ob 16. uri; v Števerjanu v sredo, 26. januarja, ob 16. uri.

DNEVI ODPRTIH VRAT za otroške vrtce Večstopenjske šole s slovenskim učnim jezikom v Gorici: v Pevmi v četrtek, 13. januarja, med 10.45 in 11.45; v Ul. Max Fabiani v Gorici v petek, 14. januarja, med 10.30 in 11.30; v Štandrežu v sredo, 19. januarja, med 10.45 in 11.45; v Ul. Brolo v Gorici v četrtek, 20. januarja, med 10.30 in 11.30; v Bračanu v torek, 25. januarja, med 10.30 in 11.30; v Števerjanu v petek, 28. januarja, med 10.30 in 11.30.

RAVNATELJSTVO VEČSTOPENJSKE ŠOLE DOBERDOB sporoča, da bo skupni informativni sestanek za vpisovanje otrok v vrtec Romjan (oddelek v Romjanu in oddelek v Ronkah)

PROJEKT JEZIK - LINGUA

Večjezičnost kot bogastvo in vrednota čezmejnega slovensko-italijanskega območja

V Evropi so nekatere skupnosti govorcev manj razširjenih jezikov v zadnjih desetletjih skušale oživiti ali/in razširiti rabo svojega jezika. Pred dobrimi dvajsetimi leti so tako jezikovni aktivisti kot teoretiki postavljali v ospredje podpiranje jezikovnega prenosa preko vzgoje in javnih občil. Kasneje so prvo mesto zasedli politično priznanje, zakonodaja in pravice ter javni viri. Pri manjšinah, ki so te cilje dosegle, pa se je izkazalo, da prenos politike v stvarnost ni samoumeven in da se je prav v tej fazi marsikaj zataknilo. Čeprav so bile te rešitve/reforme potrebne, so se izkazale za neučinkovite tam, kjer ni bila upoštevana vrsta drugih prvin, ki spodbujajo vitalnost jezika, se pravi tam, kjer niso pred-

videli posegov, usmerjenih v oživiljanje in širjenje rabe jezika med konkretnimi govorcji, ki jezik uporabljajo v vsakodnevni komunikaciji in ga tako tudi prenašajo na naslednjo generacijo.

Nekateri manj razširjeni evropski jeziki (Severna Irska, baskovske dežele in Wales), ki so jih (in jih še) oživljali, dokazujejo, da je še pred določitvijo zakonodaje, predpisov in pravic potrebno promovirati jezik med govorcji. Jasno namreč postaja, da je načrtovanje jezikovnega statusa le sredstvo za doseg pravnega varstva. To jamči pravico do rabe jezika, ne pa ohranjanja in nadgrajevanja komunikacijskih sposobnosti govorcev manjšinskega jezika. Tako se zna celo zgoditi, da lepega dne zakone imamo, produktivnih govorcev pa je vedno manj ali jih ni več, kljub temu

da se posamezniki še dalje identificirajo z manjšinskim jezikom.

Med razloge, ki lahko privedejo do takega stanja, navajajo strokovnjaki tudi prepočasno udejanjanje pravnega varstva: ko se začnejo zakoni izvajati, je od njihove odobritve preteklo toliko časa, da so nastopile že take družbene spremembe, ki bi terjale, da se zakoni na novo prilagodijo. Vendar tudi pravočasna uveljavitev ni jamstvo za uspešnost, kajti na udejanjanje duha zaščitnih določil in državnih servisov vpliva vrsta spremenljivk. Zato je bistveno, da se posveča primerna pozornost vrednotenju izvajanja aplikativnih norm in oblik javne podpore, ki naj bi ustrezale pričakovanjem in dejanskim potrebam govorcev.

In prav na osnovi takih in podobnih ugotovitev se je uveljavilo pre-

pričanje, da so ob pravni zaščiti ali celo pred njo potrebni posegi, usmerjeni v širjenje števila govorcev oziroma v ustvarjanje pogojev in potrebe po rabi jezika v praktično-sporazumevalne namene. Če hočemo, da se jezik zasidra, pa mora v skupnosti in v posameznih govorcih nujno pridobiti tudi neko vrednost. Zato teoretiki naglašajo potrebo po vzporednem načrtovanju tako jezikovnega statusa kot tehnik širjenja rabe jezika. Opozarjajo pa tudi, da mora vsaka jezikovna manjšina izdelati in stalno prilagajati neki svoj model, kajti niti dve izhodiščni stanji nista enaki.

Jezikovna politika, ki jo izvajajo Slovenci v Italiji, od vedno privilegira pravno varstvo in izboljšanje družbenega statusa. Opazovalci načinov uresničevanja zakonov pri drugih manjšinah pa opozarjajo, da bi bilo treba tudi prilagajati javne usluge »konkretnim« ljudem in usposobiti govorce, da se poslužujejo doseženih jezikovnih pravic. Istočasno je tudi potrebno tržiti manjšinski jezik med negovorcji in ustvarjati manjšinskemu jeziku prijazno okolje.

Med Slovenci v Italiji kakor tudi med Italijani v Sloveniji je skrb za ohranjanje in nadgrajevanje jezikovnih sposobnosti govorcev zgodovinsko vodilno načelo družbenopolitičnega delovanja. Neposredno skrb za medgeneracijski prenos jezika sta bili tu kot pri manjšinah drugod po Evropi poverjeni najprej družini, na družbeni ravni pa predvsem šoli, posredno pa medijem in vsem oblikam organiziranega življenja, ki ustvarjajo možnosti srečevanja in udejstvovanja v manjšinskem jeziku. O jezikovnem načrtovanju na individualni ravni, ki bi ustvarjalo individualne mreže jezikovnih stikov v manjšinskem jeziku in tržilo manjšinski jezik med govorcji drugih jezikov, predvsem večinskega, pa se je na tem območju začelo razmišljati šele pred kratkim. Ta razmišljanja pa so se relativno kmalu konkretizirala v projektu JEZIKLINGUA.

Projekt JEZIKLINGUA je izraz večletnega učinkovitega sodelovanja slovenske narodne skupnosti v Italiji z italijansko narodno skupnostjo v Sloveniji. S sredstvi evropskih programov sta obe manjšini že uresničili vrsto pomembnih projektov, ki so obogatili kulturno in socialno ponudbo širšega čezmejnega prostora.

Projekt JEZIKLINGUA je financiran je s sredstvi Programa za čezmejno sodelovanje Slovenija-Italija 2007-2013. V skladu z Lizbonsko in Göteborgsko strategijo ter nacionalnimi in regionalnimi politikami je glavni cilj projekta promocija in širitev rabe italijanskega oziroma slovenskega jezika ter boljše poznavanje kulture in tradicije s pomočjo dragocenih danosti ozemlja, na katerem poleg večinskega prebivalstva živita tudi dve manjšini – v Sloveniji italijanska in v Italiji slovenska. S projektnimi dejavnostmi želimo doseči operativne cilje Prednostne naloge 3, kot so: ohranitev kulturne dediščine, poglobitev medkulturne izmenjave ter promocija in širjenje slovenskega oziroma italijanskega jezika. Na ta način bomo prispevali k večji privlačnosti in boljši konkurenčnosti obeh jezikov, kar je pomemben cilj tega programa.

Za uspeh projekta je ključna vključitev najpomembnejših ustanov obeh manjšin (slovenske v Italiji in italijanske v Sloveniji) v vse projektne aktivnosti s ciljem promovirati in podpreti družbeno kohezijo na italijansko-slovenskem obmejnem območju, vzajemno spoznavati avtohtone kulture tega območja ter jezik sosednje države.

Vodilni partner projekta je Ciljno začasno združenje »Jezik-Lin-

gua«, ki je bilo ustanovljeno zaradi potreb tega projekta. Združenje sestavljajo Inštitut za slovensko kulturo iz Špetra in krovni organizaciji slovenske narodne skupnosti v Italiji – Slovenska kulturno-gospodarska zveza in Svet slovenskih organizacij.

Projektne partnerji so temeljna združenja in ustanove italijanske narodne skupnosti v Sloveniji¹. Poleg njih so partnerji tudi nekatere univerze ter študijski center², ki bodo projekt strokovno in znanstveno podkrepile.

Projekt predvideva vzpostavitev multimedijskega centra za promocijo in širitev slovenskega jezika in kulture v Italiji, in sicer v Špetru. Osnovni namen multimedijskega centra za slovenski jezik je promocija jezika in kulture slovenske skupnosti v deželi Furlaniji - Julijski krajini (FJK). Širše gledano se multimedijski center posveča tako predstavljanju in promociji jezika in kulture na tem območju kot tudi promociji samega območja.

V Sloveniji je predvidena postavitev predstavitevne in promocijske točke »Info- knjige«, kjer bodo predstavljene publikacije, ki jih izdaja italijanska narodna skupnost. Center bo tudi promocijska točka za italijanski jezik v Sloveniji.

Obe strukturi bosta namenjeni tudi promociji ciljev in rezultatov projektnih dejavnosti.

Z namenom, da se poveča raba slovenščine in italijanščine kot večinskega oz. manjšinskega jezika in razširi poznavanje teh jezikov na programskem območju, je predviden skupek jezikovnih aktivnosti, ki bodo ustvarile potrebne pogoje za to, da se zainteresirani posamezniki zbližajo z jezikom manjšine oz. jezikom bližnje sosednje države (italijanščino/slovenščino) in usvojijo osnove jezika, da govorcji, ki jezik že obvladajo, izpopolnijo ustno in pisno izražanje in končno, da se poveča vedanje o značilnostih večjezične vzgoje in življenja v večjezičnem okolju.³ Zvrstili se bodo brezplačni italijansko-slovenski splošni jezikovni tečajji za vso populacijo ter specialistični tečajji funkcijskih zvrsti za ustanove, javne organizacije in svete dela, ki bodo obenem tudi priložnost za promocijo večjezičnosti med večinskim prebivalstvom in ustvarjanju večjezičnosti prijaznega okolja.⁴

Projekt JEZIKLINGUA namerna v ovrdenoti bogato skupno kulturno in literarno dediščino ter tradicijo in to predstavi mlajšim generacijam in širšemu krogu prebivalstva na čezmejnem območju. Načrtuje se ponatis knjižnih fondov v Italiji in katalogizacija ter ustrezna predstavitev dragocenih knjižnih fondov v Sloveniji, prevodi literarne produkcije Slovencev v Italiji in Italijanov v Sloveniji. Kulturna in literarna dediščina bosta tudi predmet študijskih posvetov.

V projektu bodo aktivno sodelovale šole različnih stopenj in vrst. Specifične didaktične dejavnosti, izmenjave med šolniki, srečevanje na medmrežju in v živo med učenci in dijaki bodo prispevali k vzpostavitvi trajnega sodelovanja med šolami in pobratenja med sorodnimi izobraževalnimi ustanovami, omogočili bodo izmenjavo know-howa na področju izobraževanja in predvsem pripomogli k sklepanju prijateljstev med prebivalstvom čezmejnega območja.

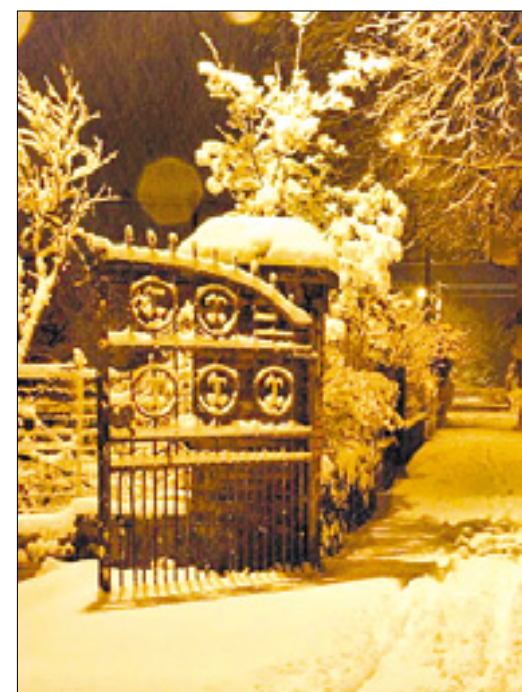
Predvidene so tudi znanstvene raziskave, vezane na vse projektne faze. Te bodo omogočile vzpostavitev privlačne komunikacijske strategije, ki bo pritegnila k študiju zgoraj omenjenih jezikov.

Vse informacije o projektu JEZIKLINGUA in nekatere dejavnosti bodo v kratkem dosegljive na spletni strani projekta, ki bo vzpostavljena v ta namen.

IZBOR FOTOGRAFIJ BRALCEV Z NAŠE SPLETNE STRANI

Zimska idila

več fotografij na www.primorski.eu**Doberdob****Sesljan****Postojnska jama****Nabrežina****Doberdob**

Križ

Križ

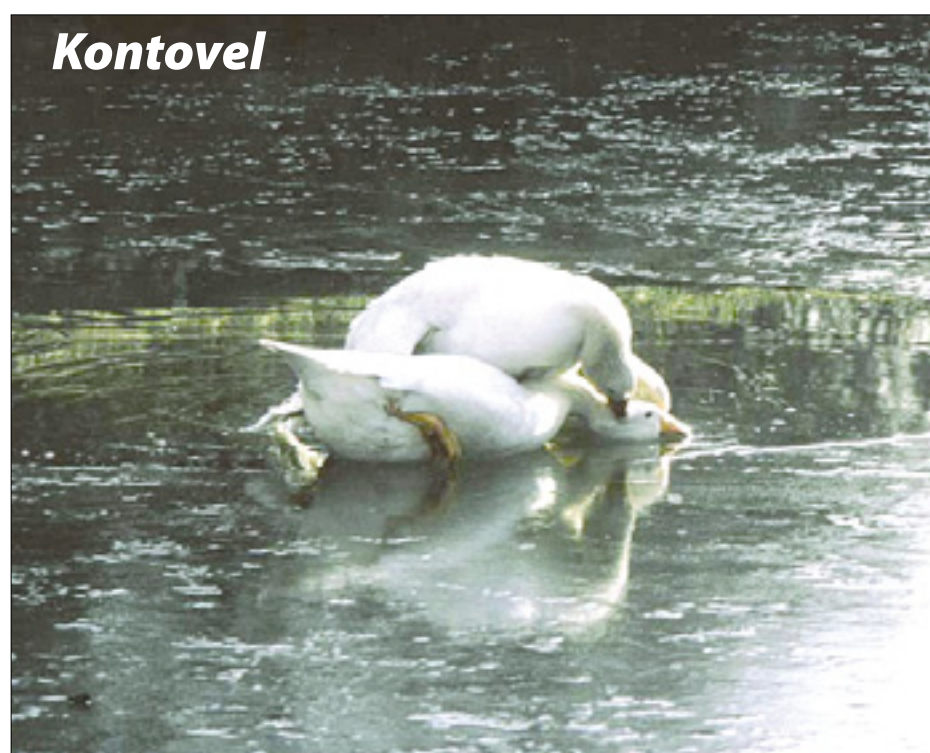
Trst

Doberdob

Križ

Kontovel

Jamlje

Zagradec

Križ

Izrednega pomena je izvajanje ukrepov za preprečevanje ogromnih potrat pri porabi živil. V sami Italiji znaša vrednost hrane, ki se vsako leto zapravi z nepravilno porabo, približno 37 milijard evrov, kar je prepričljiv dokaz, da nas čaka na področju vzgoje za smotrnejšo in bolj spoštljivo porabo hrane še veliko dela.

POSVET USTANOVE NOMISMA V RIMU

Kmetijstvo potrebuje smotrnejšo uporabo pridelovalnih sredstev

SVETOVALNA SLUŽBA KMEČKE ZVEZE

KOLONKOVEC Mario Gregorič predaval o vinogradništvu

V torek 28. decembra se je na sedežu Kulturnega društva Rovte Kolonkovec zbrala lepa skupina vinogradnikov in vinarjev tega območja. O posegih v vinogradu, predvsem v zvezi z varstvom trte in v posegih v vino, je predaval agronom Mario Gregorič, strokovni sodelavec Kmečke zveze.

Zanimanje za predavanje in številna vprašanja, ki so jih postavili prisotni so dokaz, da je vinogradništvo in vinarstvo še živo tudi na tem območju, čeprav je to dejavnost močno načel zob družbeno gospodarskih dogajanj v drugi polovici prejšnjega stoletja. Kmečka zveza pa rada nudi svojo pomoč tudi pridelovalno obrobnejšim območjem, ker smatra, da je ne glede na obseg proizvodnje koristno nuditi strokovno pomoč vsakemu kmetijskemu pridelovalcu in s tem pripomoči k ohranjanju zemlje, nenadomestljive dobrine za ohranitev naše skupnosti.

Pred kratkim je ustanova za ekonomske študije (Società di Studi Economia – NOMISMA) priredila v Rimu posvet o kmetijstvu, s posebnim poudarkom na vpliv tega sektorja na okolje in gospodarstvo ter na njegovo zmožnost zagotavljanja zadostne hrane v bodočnosti.

Ob tej priliki je predsednik Komisije pri Evropskem parlamentu Paolo de Castro poudaril, da bo treba v kmetijstvo vnesti več novosti, med katerimi je najpomembnejše uvajanje globalnega trajnostnega načina kmetovanja, da se prepreči ali vsaj pomembno omeji onesnaževanje okolja. Zelo pomembna pa je tudi sprememba sedanjih kriterijev prehranjevanja s povečanjem pridelave živil, ki so za okolje manj obremenjujoča ter istočasno proizvodljiva ob nižji uporabi pridelovalnih sredstev. Omejiti bo treba porast porabe beljakovinskih živil, posebno živalskih, katerih proizvodnja je vezana na visoko uporabo dobrin. Tako je na primer potrebih 7 stotov žit in 700 do 15.000 litrov vode za proizvodnjo 1kg govejega mesa. Pri uporabi vode so velika odstopanja, ker je količina odvisna prdvsem od načina reje govedi.

K tesnejši in smotrnejši uporabi razpoložljivih pridelovalnih sredstev v kmetijstvu nas sili tudi dejstvo, da bo na našem planetu število prebivalcev čez pol stoletja doseglo 9 milijard, pa tudi sedanja obljudenost zemlje (7 milijard) zahteva od nas inovativne posege v primarni sektor. Kmetijstvo bo moralo v prihodnjih desetletjih zagotoviti porast pri-

delave živil za 70% ob rastočemu spoštovanju okolja. Uvajanje trajnostnega kmetijstva pa mora biti globalno, sicer lahko pride do nelojalnih oblik konkurenčnosti v korist tistih, ki ne spoštujejo pravil trajnostnega načina kmetovanja. Slednji je namreč neločljivo vezan na višje pridelovalne stroške.

Pri tem mora biti Evropska unija in širše vsa Evropa za zgled ostalim. Voditi mora kmetijsko politiko usmerjeno v rastočo skrb za okolje, s primernim nagrajevanjem tistih kmetijskih gospodarstev, ki pri tem izstopajo. Nič manj pomembno pa ni izvajanje ukrepov za preprečevanje ogromnih potrat pri porabi živil. V sami Italiji znaša vrednost hrane, ki se vsako leto zapravi z nepravilno porabo, približno 37 milijard evrov, kar je prepričljiv dokaz, da nas čaka na področju vzgoje za smotrnejšo in bolj spoštljivo porabo hrane še veliko dela.

Področni izvedenci so mnenja, kot izhaja iz zaključne listine omenjenega posveta, da so v bližnji prihodnosti v kmetijstvu potrebne predvsem tri vrste ukrepov: okrepitev in vzpodbujanje znanstvenih raziskav in uvajanje inovacij na področju pridelave živil in varstva okolja; kmetijske podjetnike je treba vzpodbujati k opravljanju naravovarstvenih posegov vzporedno s pridelavo živil in jih za opravljanje te funkcije primerno nagrajevati; promovirati in izvajati ukrepe, namenjene blažitvi tržne neurejenosti cen kmetijskih pridelkov in z učinkovitimi posegi preprečevati tržne špekulacije.

LJUBLJANA - Slovenska vlada

Sprejet zakon o promociji kmetijskih proizvodov

Slovenska vlada je tik pred koncem leta sprejela dolgo pričakovani predlog zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov. Ta vzpostavlja mehanizme, tudi finančne, za sistematično komuniciranje med slovenskimi proizvajalci hrane in potrošniki, kar naj bi povečalo zaupanje potrošnikov v visoko kakovost slovenske hrane in posledično njihovo lojalnost. Poskusi priprave zakona so trajali več kot deset let, mnogi pravijo, da prihaja pozno, vendar pa je bolje, da prihaja pozno kot pa prepozno, je na novinarski konferenci po seji vlade povedal minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Dejan Židan.

Promocija se bo v skladu s predpisi Evropske unije in po vzoru nekaterih evropskih držav o državnih pomočeh izvajala za kmetijske in živilske proizvode. Na podlagi dogovorov z nevladnimi organizacijami se bo izvajala za sektorje mleka, mesa, sadja in vrtnin, vina in krušnega žita ter oljk in meda. Posamezni sektorji se bodo vključevali v promocijo s sklepom vlade na predlog Sveta za promocijo.

Za zagotavljanje vpliva na načrtovanje in izvajanje promocije s strani zainteresancev za plačilo prispevka bo ustanovljen že omenjeni Svet za promocijo. Sestavljale ga bodo reprezentativne organizacije sektorjev ter sektorski in posvetovalni odbori, v katere pa bodo vključeni strokovnjaki iz sektorjev, tako na ravni pridelave, predelave ter področja obrti, turizma, javne radiotelevizije, trgovine, potrošnikov.

Svet za promocijo bo usmerjal in nadzoroval delo izvajalca strokovnih nalog promocije ter imel ključno besedo pri vseh njegovih pomembnejših aktivnostih. »Naš cilj je, da po sprejetju zakona v državnem zboru organe usposobimo v roku šestih mesecev in začnemo s promocijo,« je poudaril minister Židan. (STA)

STROKOVNI NASVETI

Reakcija tal

Reakcija tal je lastnost, s katero označimo stopnjo kislosti ali lužnosti (bazičnosti, alkalnosti) talne raztopine. To je pomembna lastnost, ki lahko precej vpliva na uspeh gojenja rastlin. Določa jo razmerje med vodikovimi (H) in hidroksilnimi (OH) joni. Kadar je koncentracija H ionov večja od koncentracije OH ionov, so tla kisla; v obratnem primeru so tla lužnata. Če sta koncentraciji enaki, so tla nevtralna. Reakcijo tal prikažemo s pH lestvico, ki gre od 0 do 14. Kisla tla imajo pH manjši od 7, lužnata tla imajo pH večji od 7, nevtralna tla pa imajo pH 7. Vrednost pH merimo tudi pri drugih snoveh, na primer pri vinu, pivu, mleku, raznih kislinah, vodi. Reakcijo tal merimo z laboratorijsko analizo s pH-metrom. Mali vrtničkarji lahko uporabljajo tudi indikatorski papir, ki pa ni tako točen. Tla nimajo nikoli reakcije z ekstremnimi števili, to se pravi, da pH vrednost v glavnem nikoli ni pod 4 ali nad 10. Večina rastlin pa uspeva v več ali manj nevtralni zemlji. Tudi glede aktivnosti mikroorganizmov velja, da je najboljša v nevtralni zemlji.

Tla razvrščamo po vsebnosti pH. Različni avtorji se odločajo precej samovoljno glede razvrstitve, vendar se vrednosti le za malenkost razlikujejo od avtorja do avtorja. Najbolj pogosto upoštevana razvrstitev tal je sledeča:

pH nižji od 5,5: močno kisla
pH od 5,5 do 6,0: kisla
pH od 6,0 do 6,8: slabo kisla
pH od 6,8 do 7,3: nevtralna
pH od 7,3 do 8,0: slabo lužnata
pH od 8,0 do 8,5: lužnata
pH višji od 8,5: močno lužnata

KISLA TLA nastanejo v glavnem zaradi podnebja. Pogosta so v severni Evropi, kjer veliko dežuje, zato se izgubi veliko mineralov, ki bi drugače nevtralizirali kisline. Kisla tla so tudi značilna, kjer je veliko organske snovi, kot na primer po gozdovih. Tudi močvirnata, šotna tla so kisla. Kisla tla popravimo z lužnatimi gnojili, kot so na primer kalcijev nitrat, natrijev nitrat, thomasova žlindra, ali pa z apnom. Rastline, ki dobro uspevajo v kisljih tleh, so azaleja, krompir, korenček, paradižnik, jagoda, borovnice in še nekatere druge.

LUŽNATA TLA imajo po navadi veliko apnenca, kot na primer na kraških tleh. Po svetu taka tla dobimo tudi tam, kjer je izrazito suho ali puščavsko podnebje. V tržaški pokrajini imamo v glavnem nevtralna ali rahlo lužnata tla, ki pa ne predstavljajo večjih težav za kulture. Včasih imamo ponekod problem kloroze ali bledice, saj je v naših tleh precej kalcija. V teh primerih se pH dvigne in tla postanejo bazična. Kalcij veže železo in posledica tega je, da ga rastlina ne more vsrkati. Zaradi presežka kalcija se slabo izkoristijo še bor, baker, mangan in cink. Kalcij se obenem veže s fosforjem in tako postane rastlini nedostopen. Klorozi so podvržene aktinidija, včasih trta, sadno drevje predvsem breskev, med okrasnimi rastlinami pa omenimo hortenzijo. Po drugi strani je prisotnost kalcija v tleh važna. Oljka je na primer zelo občutljiva na pomanjkanje kalcija. V naših krajih sicer niso znani primeri pomanjkanja kalcija pri oljki. V primeru pomanjkanja kalcija se pojavijo problemi, kot so počrnitev spodnjega dela paradižnikovega plodu, ali sušenje robov pri solati in drugi.

Preden se lotimo ureditve zemljišča za gojenje rastlin je vedno priporočljiva analiza tal, ki je seveda upravičena, če je zemljišče veliko, in to zaradi stroškov analize. Iz analize tal razberemo med drugim tudi količino dostopnega kalcija. Zelo važno je tudi, da poznamo pH vrednost, ki naj ne preseže 8.

Da popravimo apnenčasta tla zelo pomaga gnojenje s hlevskim gnojem. Redno gnojenje pomaga, da rastline bolje vsrkajo elemente iz tal, in da se tla nekoliko okisajo. Manjši učinek ima gnojenje s šoto. Priporočljiva je tudi uporaba gnojil s kisljo reakcijo, kot so na primer amonijev sulfat, kalijev sulfat in tudi superfosfat. Nekateri svetujejo tudi uporabo žvepla. Vsekakor moramo gnojenja večkrat ponoviti in preveriti reakcijo tal. Včasih je treba čakati tudi leta, da se reakcija tal uredi. Večkrat to ni dovolj uspešno. Hitreje in učinkoviteje zdravimo klorozo, ki je posledica povečane količine apnenca v tleh, s specifičnimi pripravki, ki vsebujejo železove kelate, bodisi tako, da z njimi zalijemo koreninski sistem, ali pa jih uporabimo za listno gnojenje. V ta namen lahko uporabljamo tudi železov sulfat, ki pa ni tako učinkovit, kot kelati. Prednost železovega sulfata je v tem, da stane veliko manj kot kelati, negativna stran pa je, da preide kmalu v rastlinam nesprejemljivo obliko. Zato ga moramo uporabljati v večjih količinah, da rastline hitro absorbirajo železo, ki ga potrebujejo. Druga varianta je, da gojimo kulture, ki so odporne na bazično reakcijo, kot na primer beluši, peso, blitvo, kapusnice, baziliko, lucerno, v manjši meri špinacio, buče, bučke, kumare, korenje, peteršilj, paradižnik, fižol.

Za konec naj povemo še, da trta najbolj uspeva na slabo kisli do slabo lužnati zemlji, vendar bolje prenaša bolj kisljo kot preveč lužnato zemljo. V lužnati zemlji so pogosti primeri kloroze, o kateri smo že govorili. Čebula najbolje uspeva pri pH 6,5 – 7,5; česen 6,0 – 8,0; špinaca 5,5 – 7,0; solata 6,0 – 7,0; grah 6,0 – 7,5; pelargonija 5,0 – 7,0; ciklama 5,0 – 6,5; kumara 5,5 – 7,0.

Magda Šturman

le ti

Le ti, Primorski dnevnik.

Primorski dnevnik je edini dnevnik v zamejstvu.
Edini, ki vas vsako jutro čaka pred domačimi vrati.
Edini, ki vam vsakodnevno prinaša novice iz okolice
in vesti s sveta. V enem samem poletu.

Primorski dnevnik leti.

Vpis naročnin po znižani ceni do 31. januarja 2011. Pohitite!

Vsem naročnikom sporočamo, da znaša znižana naročnina za leto 2011
215,00 evrov in jo je treba poravnati najkasneje do **31. januarja 2011**.
Vsak izvod časopisa vas bo torej stal le **0,70 evra!**

Vsi naročniki bodo časopis prejemali na dom brezplačno!
Brezplačno bodo tudi objavljali neposlovna sporočila in čestitke.
Ne zamudite priložnosti.

ZA INFORMACIJE: Trst: 040 7786300 Gorica: 0481 533382 www.primorski.eu

Znižano naročnino za leto 2011 se lahko plača do 31.1.2011:
z nakazilom na enega od sledečih tekočih računov na ime PRAE srl - DZP doo:

› na pošti na račun Št. 11943347

› Pri naslednjih bančnih zavodih:

Banca Antonveneta Trst, ag. 8	št. računa: IT44 V 05040 02208 000001136670
Banca di Cividale - Kmečka banka sedež v Gorici	št. računa: IT48 E 05484 12401 001570404860
Banca di Cividale - Kmečka banka - podružnica Trst	št. računa: IT80 O 05484 02200 004570422289
Nova Ljubljanska banka - podružnica Trst	št. računa: IT56 P 03018 02200 010570002197
Zadružna banka Doberdob in Sovodnje	št. računa: IT34 R 08532 64560 000000019102
Zadružna kraška banka	št. računa: IT71 C 08928 02200 010000010730

na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici

Na slikah: pod naslovom palača valižanske skupščine v Cardiffu; desno Predsednik Obama s predstavniki Indijancev; spodaj predsednica Sveta Samijev v Rusiji Valentina Vjačeslavovna Sovkina.

DEŽELNA SKUPŠČINA V WALESU SPREJELA NOV ZAKON O VALIŽANSKEM JEZIKU

Valižanščina postaja uradni jezik Komisar bo nadziral izvajanje

V aližanski deželni minister za kulturno in jezikovno izročilo Alun Ffred Jones pravi, da gre za »zgodovinski dan za valižanski jezik«. Valižanska deželna vlada je namreč sprejela prvo besedilo novega zakona o valižanskem jeziku.

»Valižanski jezik je temelj ponosa naše domovine in enako ga cenijo tisti, ki ga govorijo in tisti, ki ga ne obvladajo,« je poudaril minister Jones in nadaljeval: »Prav zato želi valižanska vlada, da ta jezik odigra res pomembno vlogo v vsakodnevnem življenju tistih, ki ga želijo govoriti.«

Nova zakonodaja teži h krepitvi jezika, k povečanju njegove rabe in tu-

di k priznanju valižanščine kot drugega uradnega jezika v regiji, skupaj z angleščino. Zakon bo uvedel posebne mehanizme, s katerimi bo prisilil vse ustanove, ki imajo opravka z javnostjo, da zagotovijo storitve v valižanskem jeziku; če teh storitev ne bodo zagotovile jih bodo lahko obsodili na plačilo globe do 5.000 funtov, približno 7.000 evrov.

Liberalno-demokratska poslanka Jenny Anderson je v zvezi s tem ocenila, da predlagani ukrep ni zadosten, ker dopušča preveč izjem in torej ustvarja nekakšno sivo cono, ki bi dejansko predstavljala zmanjšanje rabe valižanskega jezika. Zato je poslanka, ki je bila izvoljena v središču Cardiffa, predlagala amandma, ki pa ni bil sprejet.

Druga velika novost, ki jo vsebuje zakon, je imenovanje komisarja za valižanski jezik, ki bo nadomestil sedanji Odbor za valižanski jezik. V zvezi s tem je konservativni poslanec Paul Davies ugovarjal določilo, po katerem komisarja imenuje predsednik valižanske vlade, češ da mora biti komisar neodvisen od politične oblasti. Njegov ugovor so zavrnili, vsekakor pa je minister Jones zagotovil, da bo izbira komisarja potekala povsem transparentno in strogo po postopku, ki ga bo vlada izpeljala na osnovi zakona.

Pri glasovanju so predstavniki opozicije dejali, da soglašajo s cilji zakona, ne soglašajo pa s postopkom, kako naj bi te cilje dosegli. Zakon bo stopil v veljavo po podpisu kraljice.

Tudi Samiji v Rusiji z lastno organizacijo

Tudi Samiji v Rusiji so dobili svoj parlament. V decembru so namreč v Murmansk ustanovili stalno skupščino Samijev (bolje poznanih kot Laponcev, vendar je za njih ta Beseda žaljivka) z uradnim imenom Skupščina Samijev Kole (Kuelnegk Soamet Sobbar). Skupščino, ki jo sestavlja 9 članov, je izvolilo 73 delegatov (od skupno 89 upravičencev) v zastopstvu Samijev, ki živijo v oblasti (regiji) Murmansk. Za predsednico so izvolili Valentino Vjačeslavovno Sovkino.

Svet, ki so ga ustanovili, ima zaenkrat le začasni stavek; izdelati bo moral osnutek zakona, s katerim bo to telo uradno priznано, tako kot so priznani parlamenti Samijev na Norveškem, na Finskem in na Švedskem.

Zasedanja se je udeležil tudi predsednik norveškega parlamenta Samijen Egil Olli, prisotna pa sta bila tudi zastopnika parlamentov Samijev Finske in Švedske.

Predstavniki Samijev z območja oblasti Murmanska so se v preteklosti že enkrat zbrali na kongresu. Leta 2008 so oblikovali pripravljalni odbor,

ki je v dveh letih pripravil gradivo za sedanje skupščino, ki je dejansko sprožila postopek za uradno priznanje.

ZDA podprle deklaracijo o domorodnih ljudstvih

Ameriški predsednik Barack Obama je napovedal, da bodo ZDA formalno podprle deklaracijo Združenih narodov o pravicah domorodnih ljudstev. Njegovo pobudo so že pohvalili predstavniki indijanskih organizacij v državi, ki se že desetletja borijo za lastno kulturo, za lastništvo in za pravico do samoodločbe.

Doslej so bili ZDA med redkimi državami, ki še niso podprle tega pomembnega mednarodnega dokumenta; zato je odločitev predsednika Obame še bolj dobrodošla. »Cilji, h katerim teži ta deklaracija, vključno s spoštovanjem institucij in bogatih kultur domorodnih ljudstev, v celoti soupadajo z našimi željami,« je dejal Obama in nadaljeval: »In tu želim biti zelo jasen: dejstva, pobude, so veliko pomembnejši od besed in tudi pomembnejši od katerekoli deklaracije.«

Obama je svojo odločitev napovedal na srečanju voditeljev 565 priznanih domorodnih organizacij v Združenih državah Amerike, ki so se zbrali v Beli hiši, kjer so se udeležili 2. konference Bele hiše domorodnih Američanov. »Samo s sprejetjem svoje zgodovine bomo lahko napredovali,« je še dejal ameriški predsednik ob splošnem odobravanju udeležencev.

Predstavniki ameriške administracije so pojasnili, da so imele ZDA pomisleke glede deklaracije Združenih narodov predvsem v zvezi s pravicami do lastništva zemlje in z besediščem, ki bi lahko bilo v nasprotju z ameriško zakonodajo. Busheva uprava ni nikoli pristala na to deklaracijo, aprila lanskega leta pa je Obamova administracija napovedala, da bo natančno pregledala besedilo, ki so ga že podpisali predstavniki 143 držav. Do spremembe stališča je prišlo, potem ko so ameriški strokovnjaki ugotovili, da besedilo dejansko ni v nasprotju z ameriško zakonodajo in da tudi ni konfliktov z zakoni posameznih ameriških držav. To svojo oceno so dali na vpogled predstavnikom domorodnih organi-

zacij in ko je potekel rok za pripombe so potrdili podporo ZDA deklaraciji.

V zvezi s tem je glasnik ameriškega zunanjega ministrstva P.J. Crowley dejal, da gre za »pomembno spremembo stališča ZDA« in dodal, da imajo, kot glede številnih drugih mednarodnih pogodb, tudi glede te pogodbe veliko zadržkov, ker pač deklaracija vpliva na notranjo in ustavno ureditev. »Čeprav deklaracija ni pravno obvezujoča, je moralno in politično zagotovilo pomembna,« je dejal.

Sicer pa je Obama v svojem govoru napovedal tudi zagotovitev ustreznih finančnih sredstev za izboljšanje stanja domorodnih ljudstev, pa tudi ukrepe na področju zdravstva in pravnega statusa. Od 500 udeležencev konference jih je bilo kar 320 pripadnikov domorodnih ljudstev.

Predsednik centra za pravno zaščito Indijancev Robert Coulter je po Obamovi napovedi v komentarju napisal, da je ta dogodek vendarle kronal več kot tridesetletno prizadevanje domorodnih ljudstev ob podpori mednarodnih organizacij. »Naša prizadevanja za zagotovitev pravic indijanskim narodom v tej državi prehajajo z vladno podporo tej deklaraciji na višjo raven,« je zapisal Coulter in opozoril, da morajo nadaljevati z bojem za uveljavljanje pravic, če želijo, da bodo cilji, ki si jih zadaja deklaracija Združenih narodov zares uresničeni. Deklaracijo je generalna skupščina Združenih narodov sprejela v septembru leta 2007; zanjo je glasovalo 143 držav, med temi pa ni bilo ZDA, Kanade, Avstralije in Nove Zelandije. Kasneje sta Avstralija in Nova Zelandija deklaracijo podprli; sedaj so jim sledile tudi ZDA.

Po oceni Združenih narodov živi na svetu najmanj 370 milijonov pripadnikov domorodnih ljudstev. Tudi v najbolj razvitih državah, kot na primer v ZDA, so po mnenju mednarodne delovne skupine za vprašanja domorodcev te skupnosti pogosto emarginirane in zapostavljene na vseh področjih družbenih dejavnosti.

V Evropskem parlamentu razprava o mednarodnih manjšinskih institucijah

Delovna skupina Evropskega parlamenta za tradicionalne manjšine, narodne skupnosti in jezike se je na svojem zadnjem zasedanju tik pred božičnimi prazniki srečala s predstavniki Evropskega letopisa za manjšinska vprašanja (European Yearbook on Minority Issues – EYMI), Evropskega centra za manjšinska vprašanja iz Flensburga in Evropske akademije iz Bocna.

Direktorica Evropskega centra za manjšinska vprašanja (ECMI), profesorica Tove Malloy je obrazložila dejavnost centra, ki deluje v Flensburgu ob nemško-danski meji in je predstavila 8. izdajo Evropskega letopisa za manjšinska vprašanja. Predsednika mešane skupine Evropskega parlamenta Kinga Gal pa je spregovorila o dejavnostjo tega parlamentarnega telesa, ki tesno sodeluje s številnimi institucijami, ki se ukvarjajo z zaščito manjšin, in je zelo pozitivno ocenila dejavnost, ki jo opravlja ECMI na tem področju.

Ko je govorila o dejavnosti institucije, ki jo vodi, je profesorica Malloy poudarila, da pri obravnavanju jeziko-

vne in kulturne različnosti v Evropi ugotavljajo, da »nespoštovanje mednarodnih določil s strani posameznih držav meče temno senco na te države« in da postajajo nekatere države čedalje bolj nedostopne.

Predsednik svetovnega odbora Sveta Evrope za izvajanje okvirne konvencije za zaščito narodnih manjšin prof. Rainer Hoffmann je spregovoril o dogajanjih ne mednarodni ravni in opozoril, da je postalo Evropsko sodišče za človekove pravice bolj aktivno pri obravnavanju vprašanj, ki zadevajo manjšine, spregovoril pa je tudi o bilateralni dimenziji nekaterih vprašanj na primer na območjih Donave, Balkana in Kavkaza.

Nekdanji direktor visokega komisarata OVSE za zaščito narodnih manjšin profesor John Packer je razpravljal o evoluciji pravne zaščite manjšin v posameznih državah in pri tem opozoril, da nekatere države niso nastale na mirni osnovi, ampak so nastale spremljati konflikti in nasilje. Dodal je, da s povečanjem kompleksnosti odnosov, k čemur prispevata globali-

zacija in povečana mobilnost, vprašanje pravic manjšin ne bo izginilo.

Direktorica mirovnega instituta otočja Aland dr. Sia Spilipoulou Aakermark je predstavila gradivo EYMI nas področju izobraževanja, s posebnim ozirom na integracijo in večjezičnost. Nekdanja evropska poslanka Karin Riis-Joergensen pa je predstavila delo v zvezi z Romi, spregovorila o izgonu Romov iz Francije in o vprašanju, v kolikšni meri trgovina z ljudmi zadeva Rome, pri čemer so žrtve predvsem romske ženske.

Evropski poslanci so postavili kar nekaj vprašanj; Edit Bauer je spregovorila o ovirah pri izvajanju dvostranskih pogovorov o pravicah manjšin, nanašajoč se na stanje Madžarov na Slovaškem, Herbert Dorfman pa je govoril o pomenu poučevanja otrok večine jezika manjšine, ki živi na istem ozemlju.

Ob koncu je predsednica Kinga Gal opozorila, da Evropski svet in Komisija stalno niti raven zaščite manjšin, ki je bila določena s Kopenhagenskimi kriteriji in dejala, da se je treba temu postopku zoperstaviti.

SKPD F. B. SEDEJ - Večeri zamejskih amaterskih gledališč v Števerjanu

Harvey, premiera števerjanske dramske družine

Dramska družina SKPD F. B. Sedej iz Števerjana začne letošnjo sezono zgodaj in izredno spodbudno. S pokroviteljstvom Zveze slovenske katoliške prosvete, se bodo v števerjanskem Sedejevem domu, od januarja naprej, zvrstili "Večeri zamejskih amaterskih gledališč". Prva predstava bo že v soboto, 15. januarja, ob 20.30, ko bo na sporedu domača premiera. Z režijo Franka Žerjala, bo dramska družina števerjanskega društva F.B. Sedej izvedla svetovno znano igr Harvey, ki jo je napisala ameriška dramaturginja Mary Chase. Ponovitev igre bo v nedeljo, 16. januarja ob 18.00 uri, prav tako v Sedejevem domu v Števerjanu.

Pri tej igri je pomembno vedeti, da je požela izreden uspeh, tako da je njena avtorica Mary Chase leta 1944 prejela prestižno nagrado Pulitzer. Glede uspeha pa je verjetno dovolj podatek o tem, da je igra ostala neprekinjeno na odru celih sedem let, v katerih je doživela rekordnih 1775 ponovitev.

V zgodbi nastopa simpatični gospod Elwood P. Dowd, ki je z vsemi zelo vpluden in prijazen. Sorodnike in znance pa zaskrblja to, da gospod Elwood vsem pripoveduje o posebnem prijatelju Harveju, ki pa ni človek temveč velik bel zajec. Te njegove posebnosti ne moreta sprejeti predvsem sestra in nečakinja. Tako skušata narediti vse, da bi ga streznili. Dogodki pa se ne odvijajo kot si oni dve želita in igra se razvija v zabavno in hudomušno zgodbo, ki se na koncu za vse dobro konča.

Vedno v sklopu iste pobude "Večeri zamejskih amaterskih gledališč" bosta v Sedejevem domu v Števerjanu še dva za-

nimiva večera. Najprej bo v petek, 18. februarja ob 20.30 nastopila dramska skupina KPD Planina iz Sel na Koroškem. Koroški rojaki bodo zaigrali igro Martina Dovjaka "Obisk", v režiji Francija Kon-

čana. V nedeljo, 27. februarja ob 18.00 pa bo na vrsti igra B. Brechta "Malo-meščanska svatba", ki jo bo izvedla dramska skupina SDD Jaka Štoka iz Proseka. Režija Gregor Geč.

To pa ni še vse glede gledališkega delovanja števerjanske dramske družine SKPD F.B. Sedej. V četrtek, 13. februarja bodo v Prosvetnem domu na Opčinah ponovili lansko produkcijo Povodni mož. Izvedba te igre spada v sklop pobude "Prešerno skupaj", ki jo organizira ZSKD.

Dramska družina števerjanskega društva ponuja tako svojim zvestim gledalcem bogat začetek sezone. Pri tem pa gre seveda poudariti predvsem hval vredno delo vseh, ki prostovoljno pristopijo k uresničevanju tega projekta. Prav vkoreninjenost društvenega delovanja omogoča tudi na področju gledališke dejavnosti pomemben doprinos pri širjenju kulturnih vsebin, povezovanju ljudi in utrjevanju zavesti krajevne skupnosti. Posebno pa gre poudariti dejstvo, da je pri tem od organizacije do izvedbe vključeno veliko številno predvsem mladih oseb, ki si tako nabirajo pomembnih življenjskih izkušenj.

Spomini, zgodovina in narava Benečije v besedi in sliki

Tri nove knjižne izdaje zadruga Most

Zadruga Most je pred kratkim objavila tri publikacije, v katerih so zbrani in dokumentirani spomini na preteklo življenje v Nediških dolinah, zgodovinski dogodki v zadnjih letih na svetovnem in krajevnem nivoju in lepote narave na gori Matajur v Beneški Sloveniji.

Dvojezično publikacijo «Luna e lucciole – Luna an buskalce», v beneškem narečju in v italijanskem jeziku, je napisal Adriano Gariup, domačin iz Srednjega, kjer se je rodil leta 1949, in igralec v amaterski skupini Beneško gledališče, za katero je napisal številna besedila.

Neizprosno minevanje časa vzbuja v avtorju spomine na svoja doživetja v mladih letih, sredi šestdesetih let prejšnjega stoletja ter potrebo po pričevanju o svetu, ki počasi izgi-

nja in z njim predmeti in orodje nekdane vsakdanjosti.

V uvodni besedi Gariup poudarja, da življenje v preteklosti ni bilo brez težav, a nad vsem je prevladovalo pričanje, da se bo spremenilo v boljše in tako je bilo. Danes pa, obratno, živimo v času negotovosti in strahu z zaskrbljujočim pogledom na prihodnost.

Publikacija v italijanskem jeziku «La mia terra la mia gente» je izbor uvodnikov, ki jih je Ezio Gosgnach, doma iz Matajura in sedanj glavni urednik Doma, napisal v enajstih letih na čelu videmskega škofijskega tednika «La Vita Cattolica» in sicer v časovnem obdobju od septembra 1999 do septembra 2010.

Zaton drugega tisočletja (s pokoli iz dveh svetovnih vojn), napad na nebotičnike Twin Towers v New Yorku, zaporednost dveh papežev na čelu Cerkve, zamenjava štirih vlad v Italiji, vstop Slovenije v Evropsko Unijo, padanje meja in zaščita manjšin v deželi Furlaniji Julijski krajini so le nekatere teme, ki jih avtor obravnava ne da bi se izognil človeštvu s

svojim dostojanstvom in vredotami, kot poudarja Giorgio Banchig v uvodni besedi knjige.

Dvojezično publikacijo, v italijanskem in slovenskem jeziku «Le quattro stagioni sul Matajur – Štirje letni časi na Matajurju» je bila pred nedavnim predstavljena ob prisotnosti avtorja Marca Gorenzsch, domačina iz Matajura, na sedežu fundacije Poti miru v Kobaridu. Publikacija je izbor fotografskih posnetkov, preko katerih avtor ponuja svoj pogled na očarljivo naravno bogastvo Matajura v štirih letnih časih in na širše premoženje s tradicionalnimi prazniki, orodjem in arhitekturo najvišjega vrha Nediških dolin.

Božični dobrodelni večer v spomin na dr. Mirka Špacapana

Zveza slovenske katoliške prosvete, Zdrženje cerkvenih pevskih zborov, PD Podgora, Slovenska zamejska skavtska organizacija, AŠZ Olympia, Krožek Anton Gregorčič in stranka Slovenska skupnost bodo tudi letos skupno počastili spomin na dr. Mirka Špacapana z Božičnim dobrodelnim večerom, ki bo v petek, 14. januarja 2011 ob 20.30 uri v župnijski cerkvi sv. Justa v Podgori.

Tri leta so že minila, od kar nas je zapustil dr. Mirko Špacapan, priznan pediater, prodoren politik, neutrujen zborovodja, športnik in skavt. Danes so sadovi njegovega daljnoročnega dela še živi. Ta živost se, preko ljudi, ki so z njim sodelovali, bojuje, da bi se Mirkovo delo ohranilo in še naprej rojevalo številne sadove.

Na večeru bodo nastopili otroški cerkveni pevski zbor iz Štandreža pod vodstvom Lucrezie Bogaro, glasbenica Tadeja Kralj s harfo, solist bariton Nikolaj Pintar, ki ga bo na orglah spremljal Jurij Klanjšček ter Dekliška vokalna skupina Bodeča

neža z zborovodjo Matejo Černic. Priložnostni govor bo podal dr. Bernard Špacapan. Večer bodo vsebinsko obogatili recitacije Jasmin Kovic, članice dramske družine SKPD F. B. Sedej iz Števerjana.

Dobrodelni izkupiček bo namenjen neprofitnemu društvu »Paliativna oskrba Mirko Špacapan – Ljubezen za vedno« iz Vidma, ki nudi pomoč pri paliativni negi za onkološke bolnike.

i.nformacije

Zdrženje E. Blankin Ulica San Domenico 78, 33043 Čedad
tel/fax: 0432 701455
e-mail: sloviti@tin.it

Slovenska prosveta Ulica Donizetti 3, 34133 Trst
tel: 040 370846, fax: 040/633307
e-mail: sp@mladika.com

Zveza slovenske katoliške prosvete Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica
tel/fax: 0481 538128
e-mail: zskp_gorica@yahoo.it

Zveza cerkvenih pevskih zborov Ulica Donizetti 3, 34133 Trst
fax: 040 633307

Zdrženje cerkvenih pevskih zborov Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica
tel/fax: 0481 31817
e-mail: zcpz_gorica@libero.it

NOGOMET - Zmaga tržaške ekipe v 21. krogu B-lige

Triestina zadela na Roccu po dolgih 583 minutah

V polno zadela Testini in Della Rocca - Nedoslednost v primeru Cottafava

Triestina - Ascoli 2:0 (1:0)

Strelca: v 43. Testini, v 40. dp Della Rocca

Triestina (4-4-2): Colombo 7; D'Ambrosio 5, Cottafava 6,5, Malago' 5,5, Longhi 6; Antonelli 7, Gissi 6, Gerbo 6,5 (22.dp Matute 6), Testini 7 (30.dp Bariti); Della Rocca 6, Marchi 5,5 (36.dp Godeas 6). Trener: Salvioni.

Ascoli (4-5-1): Guarna; Ciofani (3.dp Djurić), Faisca, Micolucci, Marino (34.dp Pasqualini); Gazzola, Sommesse (32.dp Masini), Pederzoli, Di Donato, Cristiano; Mendicino. Trener: Castori.

Sodnik: Ciampi iz Rima 6,5; opomini: Faisca, D'Ambrosio, Longhi, Marino, Gissi; gledalcev: 3.500.

Bili smo 2. oktobra, Triestina je takrat gostila Crotone in prepričljivo zmagala s 3:0. Od takrat je minilo kar 583 minut preden bi Triestina znova dosegla gol pred domačim občinstvom, kar se je zgodilo včeraj, ko so se lahko premraženi navijači kar dvakrat veselili zadetka domače ekipe. Tržačani so z 2:0 odpravili Ascoli in se tako vsaj delno povlekli ven iz zelo težke situacije. Seveda je povsem prerano govoriti, da je kriza mimo, saj čaka trenerja Salvionija še veliko dela, a zdaj se lahko bolj sproščeno pripravljajo na še eno tekmo proti neposrednemu tekmeccu. Čez teden dni bo namreč Triestina igrala v Bergamu proti AlbinoLeffeju.

IZBIRE – Salvioni se je odločil za bolj izkušeno postavo (kar šest igralcev nad trideset let), zlasti v obrambi, kjer je že dobil mesto »povratnik« Marcello Cottafava. Na sredini je nov trener zadal Gerbu, medtem ko je v napadu zaupal Della Rocci, ki je imel v tej sezoni zelo omejeno minutažo. Castori se je odločil za kar previdno postavitvev in številčno okrepil vezno vrsto, medtem ko je v napadu igral Mendicino.

O TEKMI – Triestina je že po dveh minutah igre imela izredno priložnost. Testini se je izognil »ofsajd« zanki, a slabo zastavil žogo, tako da je bil njegov strel manj učinkovit in to je omogočilo vratarju, da je žogo odbil v kot. Počasi je Ascoli začel izkoriščati moža več v vezni vrsti in prevzel pobudo na sredini in najprej zapretil s Cristianom (strel z razdalje mimo vrat), nato pa resno ogrozil Colomba s Faisco. Branilec je po prostem strelu udaril po žogi z glavo z razdalje treh metrov, Colombo pa je z vrhunskim posegom rešil svoja vrata. V 38. minuti smo videli zgleden primer čemu Triestina ima najslabši napad B-lige: Antonelli je pobegnil po desni in lepo podal na sredino kazenskega prostora, kjer pa sta bila tako Della Rocca kot Marchi v zamudi. Zadostoval bi že rahel dotik žoge... Po priložnosti za goste z Mendicinom je Triestini le uspelo zadeti. Pobudnik je bil znova Antonelli, čigar podajo je tokrat izkoristil Testini, ki je z glavo ukanil Guarno. Ascoli bi lahko že minuto kasneje izenačil, na srečo pa se je njegov strel z 20 metrov od vratnice odbil v gol avt.

Drugi polčas se je začel s Castorijevo menjavo. Djurić je okrepil napad Ascolija, ki je prešel na 4-4-2. Triestina je imela na razpolago več prostora za napade in Antonelli bi po petih minutah skoraj presenetil obrambo gostov, a Guarna se je rešil iz res težke situacije. Tržačani so z Marchijem zamudili dve priložnosti v protinapadu, Cristiano in Djurić pa bi jih kmalu kaznovala, ko le ne bi Colombo postregel z novima vrhunskima posegoma. Triestina je bila iz protinapada stalno nevarna, drugi gol pa so domači dosegli šele pet minut pred koncem, ko je Godeas videl osamljenega Della Rocco, ki ni imel težav zadeti. Preden bi se domači lahko veselili zmage pa je Colombo še enkrat odlično posegel po strelu zelo živega Djurića.

KLJUČNI DOGODEK – Po голу Testinija se je Triestina otrešla treme in zai-grala bolj sproščeno.

PA ŠE TO – Cottafavo so šele med prazniki ponovno vključili v ekipo, potem ko so ga iz »disciplinskih« razlogov »odža-

Triestinin kapetan Emiliano Testini je na tržaškem Roccu, kjer bo v soboto proti Venezii v okviru D-lige igral repenski Kras, zadel prvi gol

gali«. Včeraj je po zamenjavi Testinija tekmo zaključil kot kapetan. Res je, da živimo v svetu, kjer je spreminjanje idej na dnevnem redu, a morda bi morale imeti neko društvo malo večjo doslednost. Ali je morda še kaj drugega v ozadju, tudi glede na govorice, ki so se širile lani poleti po tekmi s Padovo?

JE ŠLO – Tokrat je Triestina uspešno igrala po pasovih, kjer sta bila tako Antonelli na desni kot Testini na levi zelo učinkovita. Zelo sta garala, a kvantiteti sta dodala tudi določeno mero kakovosti in ni slučaj, da je do prvega gola prišlo prav zaradi

uspešnega sodelovanja teh dveh igralcev.

Top: Komaj omenjenima Antonelliju in Testiniju treba dodati še tretje ime: Colombo. Vrtar Triestine se je izkazal z vsaj tremi odličnimi posegi. Ko ne bi bilo njega dvomimo, da bi se domači veselili zmage.

NI ŠLO – Obramba Triestine je na trenutke še vedno zelo trpela. Zlasti na desnem obrambnem pasu domačih je Ascoli stalno drezal in ustvaril nič koliko prilžnosti.

Flop: Šibki člen Triestine je tokrat bil D'Ambrosio

Iztok Furlanč

OLIMPIJSKE IGRE - Do Londona manj kot dve leti

Ženski boks obogatitev ali cirkuška točka? »Nežni spok« se je boril že pred 106 leti

Tiho, tiho, so ženske dosegle novo etapo enakopravnosti v športu. Na prihodnjih OI v Londonu jih bomo gledali kar v ringu na boksarskem turnirju. Presenečenje? Ne! Ne gre za popolno novost. Boks je za ženske že bil na sporedu kot demonstrativna panoga daljnega leta 1904 na zelo spornih igrah v St. Louisu, ki so bile bolj podobne cirkuškim predstavam kot športnim tekmovanjem. Dovolj je, da iz tistih iger omenimo vlečenje vrvi in prikazovanje telesnih spretnosti avtohtonih Američanov (Indijancev), kar je spominjalo na živalski vrt.

Boks za ženske je skoraj v celoti poniknil in le tu pa tam so na pol ilegalno prirejali dvoboje, vrinjene med borbe moških, prej za zabavo pretežno moških gledalcev, kot za merjenje športnih moči. Vse se je dogajalo v ZDA.

Najbolj znana osebnost je bila vse-kakor Laila Ali, vendar predvsem zaradi očeta, legendarnega Muhammada Alija ali Cassiusa Claya, kot se ga tudi spominjajo ljubitelji boksa. Laila je po koncu boksarske kariere postala oglaševalka lepotilnih pripomočkov z blagovno znamko Laila Ali.

Sicer se je začel boks za ženske v evropskih, torej športno nekoliko bolj verodostojnih razmerah, širiti v 80. letih prejšnjega stoletja. Na Švedskem, kjer so ženske vedno uživale večje družbene svobščine kot drugje, so leta 1988 osnovali boksarsko zvezo in dvoboji so se iz kleti preselili na prave ringe. Velik razmah je boks doživel tudi v Veliki Britaniji. Iz prvotnih 80 pionirk, ki so sestavljale osnovo nove zveze, jih je danes na Otoku skoraj tisoč in njihovo število stalno narašča. Z dodelitvijo organizacije pri-

hodnjih OI Londonu (2012) so narasle tudi finančne zmogljivosti in skupina kandidatka za državni dres v dveh letih za priprave lahko potrosi čedno vsoto 2 milijonov in pol evrov.

Vključitev boksa v ženski olimpijski program je seveda sprožil negodovanje konservativne miselnosti. Rekli bi, da tudi v skladu z neko tradicijo, ki žensk ne vidi v vlogi bojevnic. So pa nežni spol dokaj strogo zavarovali. Ženske bodo (kot moški) nosile zaščitne čelade, rokavice pa bodo nekoliko večje. Lahko se bodo opremile s ščitniki za prsi.

Angležinja Hannah Beharry

16 golov je doslej, po 21. krogu, zadela Triestina. Tržaška ekipa ima najslabši napad v B-ligi. Celod včeraj zadnjeuvrščeni Portogruaro ima tri zadetke več od Tržačanov. S 33 prejetimi goli pa ima Triestina tretjo najslabšo obrambo.

B-LIGA IZIDI 21. KROGA

Frosinone - Livorno 0:2, Crotone - Portogruaro 2:0, Empoli - Vicenza 1:1, Modena - Novara 2:1, Padova - Torino 1:1, Pescara - Cittadella 1:0, Piacenza - Varese 2:1, Reggina - Sassuolo 0:0, Siena - AlbinoLeffe 2:1, Triestina - Ascoli 2:0, Atalanta - Grosseto jutri ob 20.45.

Novara	21	12	6	3	40:17	42
Siena	21	11	7	3	35:20	40
Atalanta	20	12	3	5	27:17	39
Livorno	21	10	7	4	32:20	37
Varese	21	9	8	4	24:15	35
Torino	21	9	6	6	26:24	33
Reggina	21	9	5	7	26:23	32
Pescara	21	8	7	6	25:23	31
Vicenza	21	9	3	9	25:27	30
Padova	21	7	7	6	31:24	28
Crotone	21	6	9	6	22:24	27
Empoli	21	5	11	5	23:20	26
Modena	21	5	9	7	22:30	24
Cittadella	21	6	5	10	24:28	23
AlbinoLeffe	21	6	5	10	24:33	23
Grosseto	20	5	7	8	22:26	22
Sassuolo	21	5	6	10	23:27	21
Piacenza	21	5	9	8	26:32	21
Triestina	21	4	8	9	16:27	20
Ascoli (-5)	21	6	7	8	21:27	20
Frosinone	21	4	7	10	21:33	19
Portogruaro	21	4	6	11	19:35	18

PRIOHODNI KROG: 15.1. ob 15.00 AlbinoLeffe - Triestina

TENIS Hopmanov pokal šestič v ZDA

PERTH - Teniška reprezentanca ZDA je v finalu Hopmanovega pokala v avstralskem Perthu premagala Belgijo z 2:1. V odločilnem tretjem dvoboju je ameriška kombinacija Bethanie Mattek-Sands/John Isner ugnala belgijsko navezo Justine Henin/Ruben Bemelmans s 6:1 in 6:3. ZDA so šestič slavile v tem tekmovanju, po tri zmage imata Španija in Slovaška.

A-LIGA - Danes: 12.30 Sampdoria - Roma, 15.00 Catania - Inter, Cesena - Genoa, Chievo - Palermo, Fiorentina - Brescia, Lazio - Lecce, Milan - Udinese, Parma - Cagliari, 20.45 Napoli - Juventus.

HODGSON - Roy Hodgson ni več trener angleškega nogometnega kluba iz Liverpoola.

DŽEKO - Napadalec BiH Edin Džeko je z Manchesterom City podpisal štiri in pol letno pogodbo vredno 32,5 milijona evrov.

ODBOJKA - Danes bodo odigrali še zadnji krog moške odbojarske A1-lige. Po Rai sport 1 bodo ob 18.00 predvajali tekmo med Monzo in Modeno, kjer igra tudi števerjanski odbojkar Loris Manià.

BREZ NOGE - Nemki Ilki Wyludda, nekdanji olimpijski zmagovalki v metu diska, so amputirali desno nogo zaradi sepse. »Imela sem možnost izbire med izgubo noge ali življenja, in odločitev je bila jasna,« je dejala 41-letna Wyludda.

TRAGEDIJA NA RELIJU DAKAR - Na enem najtežjih vzdržljivostnih relijev na svetu, reliju Dakar, ki je tretjič v Južni Ameriki, je smrt že vzela svoj davek. Življenje sta izgubila dva vzdrževalca, ki ju je v dveh med seboj nepovezanih dogodkih ubila elektrika.

KOŠARKA - Liga NLB: Olimpija - Zadar 78:53, Cedevita - Krka 74:80.

lutnem merilu, ni taka, če pomislimo na odziv, ki ga ima nogomet v javnosti.

V Londonu bo nastopilo vsega 36 boksark, po 12 v vsaki od treh kategorij (mušja, lahka in srednja).

Ko gre za boks na OI, se zanimanje takoj obrne proti Kubi, ki je v tej zvrsti velesila, čeprav na zadnjih OI v Pekingu ni osvojila niti ene zlate. Čim je bil boks vključen v olimpijski spored, so prišle jasne izjave: boks ni primeren za ženske, so povedali. Eden od glavnih trenerjev Pedro Roque je dodal: »Kubanke bodo v Londonu kazale svoje lepe obraze, ne pa jih izpostavljale udarcem«.

Ni še znano kakšen bo odziv v državah vzhodne Evrope, ki so bile pri moških na dobri ravni, vendar nikoli na nivoju velesil. Boksarke iz evropskega vzhoda se danes redne srečuje na mitingih, kjer se sicer pretežno borijo moški. Videli smo jih že v Trstu in tudi v Ljubljani ob priliki zadnje Zavčeve borbe. Ženski pari so navadno na hitro sestavljeni: nemška ali italijanska boksarka, ki izhajata iz kakega fitnesa, proti naključno najdeni Romunki, Moldavki ali Madžarki, ki v ring stopijo v zamenjo za nekaj stotin evrov in brez osnovnega znanja. To je malo spodbudna reklama ženskemu boks, ki bo čez slabi dve leti delil kar olimpijska odličja.

Prava junakinja pa v Veliki Britaniji postaja 22-letna Hannah Beharry, ki se je od svojega 17. leta, ko je prvič stopila v ring, tudi »politično« angažirala, da bi postal boks olimpijska panoga. Od nje Angleži seveda pričakujejo zlato.

Bruno Križman

ALPSKO SMUČANJE - Ženski smuk in moški veleslalom za svetovni pokal

Vonnova zanesljivo, v Adelbodnu dva zmagovalca

Tina Maze le 24. - Fanchinijeva in Merighettijeva 9., Blardone 10.

ALTENMARKT - Američanka Lindsey Vonn je zmagala na smuku za svetovni pokal alpskih smučark v avstrijskem Zauchenseeju (1:46,39). Druga je bila Švedinja Anja Pärson (+0,43), tretja pa je bila Avstrijka Anna Fenninger (+0,98). Črnjanka Tina Maze je bila 24. (+2,52), Maruša Ferk, druga Slovenka, pa mesto in stotinko za Mazejevo (25., +2,53). »Az-zurri« Elena Fanchini in Daniela Merighetti sta si delili 9. mesto (+1,41).

»Ferkova je zelo napredovala glede na izide na treningih. Na tekmi je prikazala pravi pristop. Tekma ni bila lahka, saj je nastope motila slaba vidljivost, številka pa tudi ni bila najboljša. V delu proge proti cilju je največ izgubila. Ni še povsem prava za smukaške zavoje. Naša ocena je, da je opravila zelo zadovoljiv nastop,« je dejal Gregor Šparovec, slovenski trener za hitre discipline. Mazejeva je v seštevku svetovnega pokala napredovala in si s Finco Tanjo Poutiainen deli četrto mesto (po 480 točk), le malo pred njima pa je Avstrijka Elisabeth Görgl (515). Še naprej vodi Nemka Maria Riesch (883), ki je na četrtem mestu, devete zmagovalne stopničke v sezoni pa je zgrešila za sedem stotink. Druga je Vonnova (747), po 37. zmagi v pokalu, dvajseti v smuku, je branilka velikega kristalnega globusa zmanjšala svoj zaostanek za vodilno Rieschevo. Vonnova je izjemno začela smuk na progi Kälberloch, nato pa se je za las rešila pred padcem, preden je v zaključku znova našla zmagovalni ritem.

»Sredi proge sem se skorajda znašla v zaščitni mreži. Skušala sem pozabiti na napako in sem že v naslednjem zavoju začela pospeševati z agresivno vožnjo. Na srečo sem imela tudi dobro pripravljene smuči. Vedno rada zmagam v Avstriji, ta predel, kjer nastopamo, pa je nekako postal moj drugi dom,« je dejala Vonnova, ki izven tekmovalne sezone večino treningov opravi prav v tej regiji. Danes bo v Zauchenseeju še superveleslalom.

Četrtri veleslalom za svetovni pokal alpskih smučarjev v Adelbodnu se ni iz-

Američanka Lindsey Vonn je bila najhitrejša tudi v avstrijskem Zauchenseeju

ANSA

šel po načrtih najboljšega veleslalomista sezone. Američan Ted Ligety je v finalu napravil vodstvo, zmago pa sta si nepričakovano delila Francoz Cyprien Richard in Norvežan Aksel Lund Svindal. Tretji je bil še en Francoz Thomas Fanara (+0,20). Italijan Massimiliano Blardone se je uvrstil na 10. mesto (+00,45). Najhitrejši na prvi progi Ligety se tako ni veselil četrte veleslalomске zmage v tej sezoni. Kljub neuspehu, veleslalom v Adelbodnu je po napaki na drugi progi končal na 28. mestu z zaostankom slabih štirih sekund (+ 3,65), je s tremi zmagami ohranil primat v veleslalomskem seštevku.

Druga vožnja po zelo zahtevni, 1290 metrov dolgi progi Chuenisbaergli je poskrbela za popoln preobrat v skupnem seštevku. Vodstvo v skupnem seštevku je prevzel Lund Svindal, ki ima 26 točk več od Avstrijca Michaela Walchhoferja (409), na tretjem mestu pa je po novem Hrvat Ivica Kostelić (404).

Svindal se je veselil že 14. zmage v svetovnem pokalu, medtem ko je Richard z 21. mesta po prvi vožnji vpisal prvenec. Pred domačim občinstvom je razočaral Carlo Janka, ki ni ubranil drugega mesta s prve proge ter je bil nazadnje 13. (+ 0,58), na stopničke ni stopil niti Avstrijec Benjamin Raich; tretji po prvi vožnji se je na koncu moral zadovoljiti s četrtrim mestom z zgolj dvema stotinkama več od Fanaraja.

Slovenskim alpskim smučarjem se tudi na četrtem moškem veleslalomu v sezoni ni posrečila uvrstitev v drugo vožnjo. Janez Jazbec je zgrešil vrata in odstopil, Aleš Gorza in Matic Skube pa sta bila prepočasna za finale.

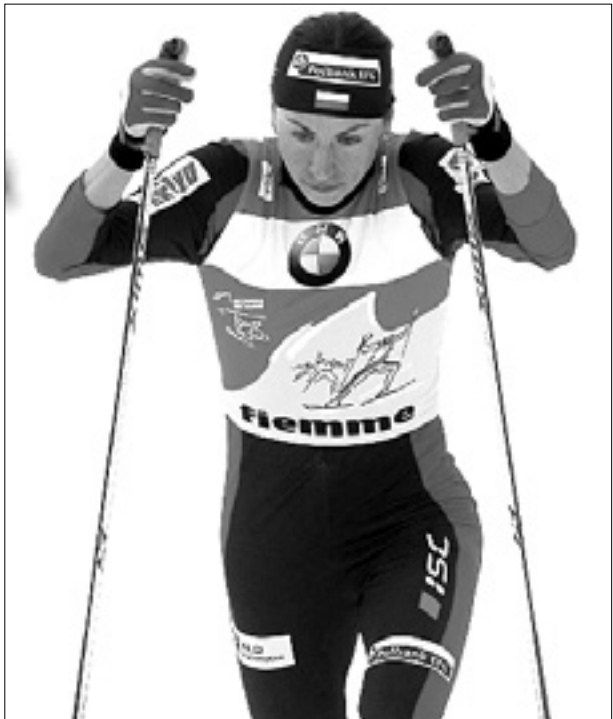
prej do novice

www.primorski.eu

SMUČARSKI TEK - Predzadnja tekma turneje Tour de Ski

Poljakinja razred zase Majdičeva na devetem mestu

Poljakinja Justyna Kowalczyk je tudi letos v odlični formi

ANSA

VAL DI FIEMME - Poljska smučarka tekačica Justyna Kowalczyk je zmagovalka 10-kilometrskе preizkušnje s skupinskim startom. Na predzadnji tekmi turneje Tour de Ski v Val di Fiemmeju je v klasični tehniki drugo mesto osvojila Norvežanka Therese Johaug, tretja pa je bila Italijanka Marianna Longa. Petra Majdič je bila deveta. Predzadnja preizkušnja letošnjega Tour de Skija je dekletom ponudila deset-kilometrsko preizkušnjo v klasični tehniki.

Med 39 tekmovalkami je Petra Majdič v skupinskem startu imela 51 sekund zaostanka za vodilno Poljakinjo Justyno Kowalczyk. Majdičeva je na progo krenila odločno in na prvi vmesni čas na 1,7 km pritekla tik za Therese Johaug in Kowalczykovo na tretjem mestu. V nadaljevanju sta se vodilni tekmovalki odlepili od tekmi in na 3,3 km prišli s prednostjo desetih sekund pred Aino Kaiso Saarinen, Majdičeva pa je bila na petem mestu z zaostankom

17 sekund. Na polovici proge je še vedno taktično odlično tekla Kowalczykova, ki je tekla v zavetju Johaugove na drugem mestu. Tretja je bila Saarinenova z zaostankom več kot dvajsetih sekund. Majdičeva je po polovici proge na osmem mestu zaostajala 45 sekund. Na 6,6 km je bilo več ali manj že jasno, da vodilnih tekmovalk včeraj ne bo ujela nobena tekačica iz ozadja. Kowalczykova je pritekla na 6,6 km pred Johaugovo, tretja Saarinenova pa je zaostajala že več kot pol minute.

»Spet sem med deset, kar sicer pomeni super uvrstitev, a v tem današnjem (včerašnjem) kontekstu vseeno manj od pričakovanj oziroma predvsem od želja. Res bi si želela, da bi mi uspelo iztržiti več od vsega skupaj. Včasih je tako, da imaš v smučeh veliko pomoč, včasih pa malo smole, a v obeh primerih ekipa dela res trdo, od jutra do večera. Vsi se trudimo maksimalno, da bi našli hitre smuči in dober oprijem, a žal se nam danes ni posrečilo. Lahko rečemo, da je do tega po eni strani prišlo v relativno slabem trenutku, saj to ni ravno najboljša popotnica za jutrišnji (današnji) vzpon. Želela sem si pridobiti večjo prednost pred specialistkami za prosti slog, a se je žal zgodilo ravno obratno in so se mi one še malo bolj približale. Jutri (danes op. ur.) bo verjetno še en peklenski dan, vseeno pa upam, da mi bo uspelo izvelič maksimum,« je po tekmi povedala Majdičeva.

V moški konkurenci je zmagal Norvežan Petter Northug, pred vodilnim v seštevku turneje Švicarjem Dariem Collogno, tretje mesto pa je osvojil Kanadčan Devon Kershaw.

TENIS - V Dohi

Roger Federer zmagal na 67. turnirju ATP

DOHA - Švicar Roger Federer je zmagovalac teniškega turnirja v Dohi z nagradnim skladom 1,1 milijona dolarjev. Drugi igralec sveta je v finalu premagal branilca naslova Rusa Nikolaja Davidenka s 6:3, 6:4. Devetindvajsetletni Švicar je tako prišel do svojega 67. naslova na turnirjih ATP in tretjega v Dohi. V karieri je zdaj skupno dobil 748 dvobojev, izgubil jih je 174, s turnirskimi nagradami pa je osvojil že blizu 62 milijonov dolarjev.

NBA - Slovenska predstavnika v severnoameriški košarkarski ligi NBA Saša Vujačić in Goran Dragić sta ponoči vpisala poraza. Uspešnejši je bil Dragić, ki je ob domačem porazu Phoenixa proti moštvu Knicks (96:121) v 20 minutah na parketu prispeval 17 točk, dve točki in tri ukradene žoge. Vujačić je z ekipo Nets v gosteh klonil proti Washingtonu (77:97). V 22 minutah pod obročema je ob metu iz igre 1:14 ter zgrešenih šestih trojkah v statistiko tekme vpisal tri točke, skok in podajo. Italijan Belinelli (17 točk) je z New Orleansom izgubil proti Lakersom (101:97). Bargnani pa je za Toronto prav tako prispeval 17 točk, kljub temu pa je kanadski klub izgubil proti Bostonu (122:102).

ROKOMET - Slovenska moška rokometna reprezentanca je v drugem krogu mednarodnega turnirja Yellow Cup v švicarskem Winterthuru premagala Rumunijo z 28:20 (15:8). Slovenija je v petek izgubila z Norveško s 33:36, danes pa se bo pomerila s Švico.

BIATLON - Norveška biatlonka Ann Kristin Flatland (23:29,5/1) je zmagala v sprintu na 7,5 km v nemškem Oberhofu. Druga je bila Nemka Magdalena Neuner (+5,7/2), tretja pa njena rojakinja Andrea Henkel (+15,2/1). Na tekmi za svetovni pokal sta nastopili dve Slovenki: Teja Gregorin (+2:00,6/3) je zasedla 25., Andreja Mali (2:54,1/3) pa 48. mesto.

Poraz Sežancev

LJUBLJANA - Ekipa Litije je v derbiju 14. kroga 1. slovenske futsal lige v gosteh premagala KMN Oplast Kobarid s 3:2 in ostala na čelu lige. Oplast ima po drugi tretjini uvodnega dela na drugem mestu tri točke manj. Sežanski Safir je doma izgubil Puntarju s 4:1. V obalnem derbiju pa je Izola morala priznati premoč Škofij (2:5).

SMUČARSKI POLETI - V Harrachovu

Robert Kranjec na nehvaležnem 4. mestu

HARRACHOV - Avstrijec Martin Koch (211,5/213,0; 425,2) je zmagovalac poletov v Harrachovu. Drugi je bil njegov rojak Thomas Morgenstern (196,5/190,5; 421,9) **na sliki ANSA**, tretji pa Poljak Adam Malysz (197,5/189,0; 416,6). Robi Kranjec (209,0/189,0; 403,3) je osvojil četrto mesto, Jurij Tepeš (180,0/180,5; 359,2) je bil 15., Tomaž Naglič pa 26. (148,0/176,5; 311,4). Na prvi tekmi svetovnega pokala v smučarskih poletih so nastopili trije Slovenci, potem ko je v kvalifikacijah izpadel Primož Pikl. Najboljši je bil Kranjec, ki je že po prvi seriji zasedal sedmo mesto.

Kranjec je v prvi seriji pristal pri 209 metrih, skoraj padel in se nato komaj ujel. Žirija je zatem začela zniževati nalet, vodstvo po prvi seriji pa si je ob točkah pribitka zaradi znižanega zaleta s skokom 196,5 metra priboril Thomas Morgenstern.

»Po današnji tekmi sem zadovoljen, saj je četrto mesto zelo lep rezultat. Lahko bi bilo tudi bolje, ampak počasi. Lahko bi bilo bolje, lahko pa tudi slabše, tako da je za prvo tekmo ta rezultat super,« je bil kratek Kranjec.

Danes bo v Harrachovu na sporedu še druga tekma za svetovni pokal v poletih z začetkom ob 13.45.

ŽENSKA C-LIGA

Hud poraz Sloge

Sloga – Libertas San Giovanni 0:3 (15:25, 15:25, 11:25)

Sloga: Crissani 0, Cvelbar 5, Gantar 8, Alice Spangaro 3, Teresa Spangaro 3, Starec 6, Michela Spangaro (libero), Barbieri 0, Cernich 0, Colarich 0, Pertot 0, Valič. Trener Martin Maver

Slogašice so sinoči v Repnu odpovedale na vsej črti in doživele pekoč in zaslužen gladek poraz.

Odbojkarice Sloge so bile »v igri« le do prve polovice prvega seta. Libertas je sicer že na začetku povedel, Sloga se mu je približala in dohitela pri 14. točki, to pa je bilo tudi vse, saj se je tedaj začela njena pot navzdol. Slogašice so zgrešile vse, kar se je zgrešiti dalo: postajale so vse bolj statične, napake so si sledile tako v polju kot na mreži, skratka, pristop do tekme je bil negativen. Trener Maver je na vse načine poskušal zajezi negativni razplet, a mu ni uspelo ne z vključitvijo mlajših igralk ne z minutami odmora.

Res je sicer, da igro naše ekipe še vedno pogojuje odsotnost najboljšje napadalke Tanie Babudri, ki je soigralke spodbujala s tribune, včeraj pa je zaradi bolečin v mišici manj igrala tudi Karin Crissani, vendar je to lahko le zelo rahlo opravičilo za res blede nastop. Pravo prvenstvo se bo za Slogo resda začelo šele v drugi fazi, ko bodo merile moči v skupini za obstanek, vendar bo treba takrat strniti vrste in prikazati učinkovitejšo igro, ki so jo slogašice vsekakor zmožne, kot so letos že nekajkrat dokazale v tekmah proti močnejšim nasprotnicam.

Ostali izidi: Buia - Pordenone 0:3.

MOŠKA C-LIGA - Uspešno za goriške ekipe

Poln izkupiček Soče, Valu dve točki, Slogi pa niz

Skupina B

Val Imsa - Fincantieri 3:2 (27:25, 18:25, 19:25, 25:21, 15:13)

Val: Ombrato 16, S. Faganel 3, Lavrenčič 18, Masi 14, Fedrigo, Cutuli 3, Plesničar (L), D. Nanut 5, Farfaglia 10, Florenin n.v. Trener: Makuc.

Val Imsa je drugouvrščenemu Fincantiriju iztržil dve točki. Po napedi tekmi, ki se je zaključila šele po dveh urah boja, so slavili zmago Makučevi fantje, ki so sicer zaigrali v spremenjeni postavi. Režijo je prevzel Cutuli, na krilu je igral prva dva niza Stefano Faganel, nato pa ga je zamenjal Farfaglia, čeprav je običajno podajalec. Po več mesecih sta ponovno zaigrala tudi Masi in Plesničar, ki sta se izkazala, zaradi poškodbe kolena pa tokrat trener Makuc ni mogel računati na Danjela Faganela, ki si je že na prejšnji tekmi poškodoval meniskus. Prvi niz je bil vse do končnice zelo izenačen, v drugem in tretjem pa je Fincantieri izkoristil Valove napake in osvojil 25. točko. Tudi napadalni začetni udarci so v tem delu spravili v težave Valove odbojkarje, ki so se ponovno zbrali v zadnjih dveh nizih. Z zaigrizeno in borbeno igro so zasluženost slavili zmago, kljub temu pa so že obsojeni na igranje v skupini za obstanek.

Volley Club - Sloga 3:1 (25:20, 26:28, 10:25, 23:25)

Sloga: Bertali 8, Devetak 0, Dussich 12, Ilić 13, Romano 14, Rožac 7, Pečar, Žerjal. Trener: Peterlin.

Mladi slogaši so v mestnem derbiju sicer izgubili, vendar ne razočarali. Ker se bo zanje pravo prvenstvo začelo v drugi fazi, se je trener Peterlin odločil, da preizkuša razne variante v igri. Tako je med tekmo ekipa iz sistema z dvema podajalcema prešla na enega in so si igralci seveda zamenjali vloge na igrišču, kar jim ni povzročalo vidnejših težav in so se kar dobro zna-

šli. V tretjem setu so sicer povsem popustili in domačinom skorajda niso nudili nobenega odpora, preostali trije pa so bili povsem izenačeni. V zadnjem so bili slogaši na pragu osvojitve prve točke na lestvici, a se jim je set izmuznil čisto v končnici. Skratka, ekipa raste, mlajši igralci pridobivajo na samozavesti in so veliko bolj učinkoviti v napadu, predvsem pa v sprejemu, kjer Sloga počasi premošča odsotnost libera. Solidno so se naši igralci tokrat odrezali tudi v bloku, dosegli osem direktnih točk, velikokrat pa omilili napade domačinov.

KROMA

O izidu v treh setih so odločale pravzaprav malenkosti, saj sta si bili ekipi povsem enakovredni, sreča pa se je le nasmehnila domačinom. Volley Club je seveda ekipa drugačnega kova od tistih z zgornjega dela lestvice, v drugem delu

prvenstva pa bo takih več in Sloga lahko torej z optimizmom pričakuje odločilne boje za obstanek.

Ostali izidi: VBU - Il Pozzo/Remanzacco 3:1.

Skupina A

Vivil - Soča Zadružna banka Dobberdob Sovodnje 1:3 (24:26, 25:15, 15:25, 20:25)

Soča: Braini 3, I. Černic 9, J. Černic 3, M. Černic 19, Devetak 1, Škorjanc 8, Testen 2, Valentinčič 20, Kragelj (L), Devetak, Fiorelli. Trener: Jakopič.

Soča ZBDS je osvojila pomembne tri točke v boju za uvrstitev v skupino za napredovanje, odločilna tekma za naslednjo fazo prvenstva pa bo vsekakor naslednji teden proti Lignanu, ki zaseda tačas drugo mesto na skupni razvrstitvi, Soča pa je tretja pred Basilianom.

Kljub okrnjeni postavi so Jakopičevi varovanci zaigrali prepričljivo: Jurana, ki je zbolel, je zamenjal Marko Černic (19 točk), Testen pa je zaradi poškodbe rame zaigral samo v končnici 4. niza. Izkušeni gostitelji so v prvem nizu prevzeli vodstvo in povedli že s 24:21, v končnici pa so sočani uspeli spreobrniti potek niza in tudi osvojili niz. V drugem nizu pa predstave niso ponovili in dosegli le 15 točk, že v naslednjem nizu pa so nasprotnikom vrnil udarec in jim dopustili prav toliko točk. Do 12 točke je bila sicer igra izenačena, nato pa so Valentinčič (20 točk) in soigralci prevzeli vajeti v svoje roke in osvojili niz. Sličen je bil potek 4. niza, ki so ga brez težav osvojili sočani in se tako veselili zmage.

Ostala izida: Cervignano - Sloga Tabor 0:3 (odigrali že 22. 12.), Lignano - Ronchi 3:1.

MOŠKA IN ŽENSKA D-LIGA - Črn dan za naše šesterke

Čisto vsi praznih rok

Skupina A
San Vito - Olympia Ferstyle 3:0 (25:20, 26:24, 25:19)

Olympia: Komjanc 13, Terčič 13, Capparelli 5, Persolja 6, Sanzin 3, Hlede 2, Polezel (L), Vizin, Brotto, Škerk n.v. Trener: Jerončič.

Olympia Ferstyle je proti neposrednemu tekmeču za prvo mesto v skupini A doživela poraz. San Vito je tako s polnim izkupičkom dohitel goriške odbojkarje na skupni razvrstitvi in ima po včerajšnjem krogu tudi 24 točk. Tudi včeraj odbojkarji Olympie niso zadovoljili s svojo predstavo: kot na zadnjih srečanjih so tudi včeraj zaigrali nezbrano in niso bili dovolj učinkoviti, tako da zmaga San Vita ni bila nikoli vprašljiva. Gostitelji so v vseh nizih servirali zelo učinkovito, kar je spravljal v težave Jerončičeve varovance. V drugem nizu je sicer Olympia že povedla s 24:22, a je San Vito izkoristil dve zaporedni napaki gostov in zaključil niz v svojo korist. V tretjem nizu pa je spet prevzel pobudo in povedel s 16:8, visokega zaostanka pa Olympia ni uspela izničiti. Ob netočnem sprejemu je bil pri gostih tokrat neučinkovit tudi blok: na prvem srečanju je Olympia zbrala kar 26 blokov, tokrat pa so visoke napadale San Vita zaustavili samo sedemkrat.

Borovke so se dobro upirale, vendar so ostala brez osvojene točke

KROMA

Naj omenimo, da je Olympia igrala brez Pavloviča, Capparelli pa se je v Gorico vrnil šele dan pred tekmo.

Ostali izidi: Cordenons - Tur-

riaco 0:3, Prata - Altura 3:2, Pippoli Team Ud - Reana 2:3.

Skupina B

Naš prapor včeraj ni igral, saj

na tekmo ni prišla sodniška dvojica. Deželna odbojcarska zveza je zamenjala zamenjavo, naposled pa so morali srečanje prenesti, termina tekme pa še niso določili.

Ostala izida: Aurora Volley Ud - Travesio 0:2, Porcia - Broker 3:2.

ŽENSKA D-LIGA

Skupina B

Bor Kmečka banka - Maianese 1:3 (23:25, 27:25, 21:25, 23:25)

Bor Kmečka banka: Pučnik 13, Cella 14, Vodopivec 12, Kneipp 6, Della Mea 9, Grgič 11, Hauschild (L), Costantini 5. Trenerka: Nacinovi.

Borove odbojkarice so se dobro upirale višje postavljenemu Maianeseju, na koncu pa so vseeno ostale brez osvojene točke. Srečanje je bilo veseskozi zelo izenačeno in je trajalo skoraj dve uri. V odločilnih trenutkih večine nizov pa se je športna sreča nasmehnila nasprotnicam, ki so vsekakor manj grešile. Obe ekipi sta precej težav imeli pri sprejemu, tako da so bili napadi pogosto predvidljivi. Maianese pa je bolj spretno izkoriščal vrzeli v obrambi plavih, ki so v določenih momentih tudi zgrešili preveč udarcev. Borovke in nasprotnice so se v vseh štirih setih stalno izmenjavale v vodstvu.

Treba pa je priznati, da tekma kljub borbenosti igralk ni bila na posebno visoki ravni, saj sta obe ekipi večkrat delovali nekoliko zmedeno. (T.G.)

Bluvolley Pordenone - Kontovel 3:0 (25:19, 25:14, 25:18)

Kontovel: Zuzič 7, Micussi 3, Antognelli 0, Cassanelli 0, Lisjak 5, Bukavec 10, Balzano 6, Ferluga n.v., Rudež 1, Zavadlal n.v., Kapun (L). Trenerka: Cerne.

Proti prvouvršeni ekipi iz Pordenona so Kontovelke ostale praznih rok. Domača ekipa je bila resda bolj izkušena, kljub temu pa je trenerka Tanja Cerne pričakovala večji odbor in boljšo igro svojih varovank. Prvi set je bil izenačen in Pordenone je zmagovito povedel le v zadnjem delu. Pri izidu 16:15 je sodnik spregledal točko Kontovela, kar je nekoliko zmedlo gostje. V drugem setu so Kontovelke igrale slabo in Pordenone je povedel s 14:7. V težavah so bile predvsem v bloku in pri sprejemu. Trenerka Tanja Cerne je poskusila zdramiti svoje varovanke, ki pa do konca seta niso reagirale. Začetek tretjega seta je bil znova nekoliko bolj izenačen. Gostiteljice so z dobrimi servisi povedle, Kontovelu pa je uspelo obdržati stik vsaj do polovice seta. Nato so morale priznati premoč Pordenona.

KOŠARKA - V deželni C-ligi

Brežani in borovci meljejo nasprotnike

Bor Radenska v gosteh zbral šesto zaporedno zmago - Brežani nihali v igri

Roraigrande - Bor Radenska 72:78 (18:15, 34:39, 57:55)

Bor Radenska: Bole 7 (1:2, 3:6, 0:3), Madonia 18 (1:5, 7:10, 1:2), Crevatin 5 (1:1, 2:5, 0:3), Štokelj 9 (2:2, 2:2, 1:2), Burri, Zanini 14 (4:8, 5:9, 0:1), Pipan 3 (0:2, 0:2, 1:1), Medizza, Fumarola 22 (3:4, 5:10, 3:3), Pertot nv, Devčič nv. Trener: Popović. SON: 17; skoki: 34 (25 v obrambi, 9 v napadu); Izgubljene žoge: 16.

Trener Popović je pred časom napovedal: ko se bo »plavim« odprlo v napadu, bo vsem nasprotnikom trda predla. Takrat je bil marsikdo skeptičen, saj Boru Radenski ni šlo najbolje od rok. Vendar so »plavi« dokazali, da se Popović ni zmotil, saj so v gosteh dosegli šesto zaporedno prvenstveno zmago in tako pričeli leto 2011 na najboljši način.

Uvodne minute srečanje sicer niso bile najboljše. Videlo se je, da je prvo srečanje po dolgem božično-novoletnem premoru, saj sta peterki predvajali nekoliko počasnejšo igro. V drugi četrtini so varovanci trenerja Popovića z Zaninjem na čelu, prevzeli vaje igre v svoje roke in si priigrali manjšo prednost. Kot pa se je že večkrat zgodilo, je v tretji četrtini prišlo v svetoivanski peterki do pravega 5 minutnega black-outa, kar so seveda takoj izkoristili nasprotniki, ki so povedli za kar 8 točk. Tedaj se je trener Popović odločil za consko obrambo, ki je takoj obrodila zaželjene sadove. Pred iztekom četrtine so namreč Štokelj in soigralci znižali zaostanek na sami dve točki, v zadnjih minutah pa jim je conska postavitev omogočila, da so uspešno zavstavili vse protinapade gostiteljev in da so znova prešli v vodstvo ter da so pod streho spravili šesto zaporedno zmago. Med posamezniki bi tokrat omenili predvsem centra Fumarolo in Madonia, saj sta skupaj dosegla 40 točk, kar potrjuje, da je Radenska dobro izkoriščala svoje visoke igralce in da so igralci sledili taktičnim navodilom trenerja Popovića.

Breg - Asar Romans 82:73 (27:8, 42:29, 60:44)

Breg: Božič 8 (3:4, 1:4, 1:3), Grimaldi 24 (-, 3:6, 6:7), Ferfaglia 17 (5:6, 6:9,

0:1), Schillani n.v., Formigli, Samec 10 (0:0, 5:6, 0:1), Vizintin n.v., Semec 1 (1:2, 0:4, -), Richter 12 (2:2, 5:7, 2:8), Visciano 10 (6:7, 2:3, -). Trener: Krašovec. PON: Samec in Semec.

Brežani so poskrbeli za lep podvig, saj so premagali solidni Romans, ki je do sinoči imel enako število točk na lestvici. »Tekma je bila lepa in pestra. Začeli smo odlično in visoko povedli. Nato smo popustili, ker smo pač razmišljali, da se na tako lahek način, ne da zmagati. Pa tudi občinstvo se ne bi zabavalo,« je bolj za šalo kot zares po tekmi komentiral načelnik Bregove košarkarske sekcije Boris Salvi, ki je na koncu za požrtvovalnost pohvalil Alena Semca, mladega Mattea Formiglija in Grimaldija, ki je zbral 24 točk (kar 6:7 pri metu za tri točke).

Po visokem začetnem vodstvu Brega (27:8) so se gostje približali in zmanjšali zaostanek na 7 točk. Do konca polčasa so se gostitelji znova zbrali in strnili svoje vrste. V nadaljevanju pa ni kazalo najboljše, saj se je Visciano poškodoval (zvin gležnja), Samec pa je zbral že četrto osebno napako. Trener Krašovec je vlogo centra zaupal Semcu, ki je dobro opravil svoje delo. Gostje so se vseeno opogumili in pritisnili na plin. Razigrani Marco Grimaldi pa je s številnimi dobrimi meti povečal razliko in Breg je na koncu zaslužen slavil zmago.

Ostali izidi: Ardita - Collinare Basket 83:61, Basket Time - Cbu 80:72, Ubc - Servolana 72:86, Ronchi - Portogruaro 80:61, Venezia Giulia - Tolmezzo 72:52, Cervignano - Alba 73:83.

DRŽAVNA C-LIGA: Conegliano - Montebelluna 69:56.

V tržaški športni palači mimohod Borovih in Bregovih mladinskih ekip

Na današnji tekmi tržaškega AcegasAps (A-liga amaterjev) v tržaški športni palači PalaTrieste proti Trentu (začetek ob 18.00) se bodo med odmorom (okrog 18.40) predstavile mladinske ekipe Bora in Brega.

Marco Grimaldi je bil s 24 točkami (6:7 za 3 točke) najboljši strelec Brega

KROMA

KOŠARKA - Promocijska liga

Sokol ni bil kos miljski Intermuggii

Intermuggia - Sokol 75:39 (13:10, 32:14, 57:29)

SOKOL: Piccini 6, Vidali 2, Umek 2, N. Sossi 5, Zavadlav 12, J. Sossi 4, Malalan, Rogelja 4, Hrovatin, Košuta, Sedevčič 4, trener Emili. SON: 13.

Sokol, ki je nastopil brez svojega kapetana in liderja Marka Hmeljaka, je bil proti prvouvrščeni Intermuggii brez moči. Emilijevi varovanci so se sicer srčno in požrtvovalno borili, v prvi četrtini so bili tudi gostiteljem enakovredni tekme (10:13). Vse to pa ni za-

dostovalo proti tehnično in taktično boljšemu nasprotniku, ki se je razigral v drugi četrtini, si priigral vodstvo 18 točk in razliko v drugi polovici srečanja večal do končnih +36 točk.

Od Sokolovih posameznikov bi tokrat pohvalili Gabrijela Zavadlava, ki je bil z 12 točkami tudi najboljši strelec ekipe, in Vidalija, ki je imel 11 skokov (9 v obrambi in 2 v napadu). Nabrežinsko ekipo čaka v prihodnjem krogu spet težka preizkušnja, domače srečanje proti Scogliettu. (lako)

NOGOMET - Državni mladinci Krasa Repen na Opčinah

Izenačili šele v 90. minuti

Montebelluna je povedla v prvem polčasu, nato je za rdeče-bele izenačil Miha Pečar

Krasov igralec Miha Pečar

KROMA

Kras Repen - Montebelluna 1:1 (0:1)

Strelec: Pečar v 90. min.

Kras: Paulich, Papapico (Dragosavljević), Bertocchi, Pečar, Batti, Carli (D'Aliesio), Damato, D' Agnolo, Nardini, Janković, Menichini. Trener Kragelj.

Na meglenem igrišču na Opčinah so Krasovi mladinci osvojili le točko. Ekipi, ki imata na lestvici skoraj enako število točk, sta dokazali borbenost in voljo do igre. Kot kaže, so novoletne počitnice dobro vplivale na razpoloženje igralcev, ki so opravili le tri treninge v novem letu. V prvem polčasu je imel Kras nekaj težav v obrambi, četudi je s hitrimi napadi ključoval nasprotniku. D' Agnolo je v 15. minuti zadel prečko. Nato pa je po slabi podaji žogo prestregel nasprotnikov igralec, ki je natančno streljal in bil uspešen. Kras je poskušal izenačiti,

toda tržaški sodnik je poslal ekipi v slačilnico. Drugi polčas se je začel z nekaterimi spremembami. Na igrišče sta stopila Dragosavljević in D' Aliesio. Igra se je razživela in Kras se je razigral. Rdečebeli so igrali povezano in urejeno, kljub temu pa niso ustvarili veliko priložnosti. V 90. minuti je bil Krasov trud končno poplačan z golom Mihe Pečarja.

IZJAVA PO TEKMI:

Trener Marino Kragelj: »Sreča nam je tokrat obrnila hrbet. Nasprotniku smo bili enakovredni. Škoda, da so vse odbite žoge prišle v noge gostov. Ekipa je pokazala svoj karakter in voljo do igre.«

Ostali izidi: SandonaJesolo - Bel-luno 2:2, Tamai - Chioggia 5:0, Torviscosa - Unione Venezia 1:2, Treviso - Pordenone 0:2, Union Quinto - Concordia 3:1.

JUTRI PO TV

Na Športelu »bronasta« jadralci

Športel (po TV Koper ob 22.30) bo jutri gostil Čupina jadralca Simona Šivta Košuta in Jaša Farnetija, ki sta na nedavnem mladinskem svetovnem prvenstvu osvojila bronasto kolajno. Perspektivna jadralca bosta v koprskem studiu spremljala predsednik Čupe Roberto Antoni in trener Matjaž Antonaz, s katerimi se bo pogovarjal voditelj Igor Malalan.

Oddajo bodo obogatili prispevki z nogometne tekme med Juventino in Caporiaccom, z odbojarske tekme D-lige med Borem in Majanesejem ter odbojarske tekme U18 med Olympio Terpin in Brokerjem. Oddajo bo sklenila nagradna igra Poglej me v oči.

Vse oddaje si bo mogoče spet ogledati tudi na spletni strani zame.tv, ki nekaj časa ni delovala zaradi okvare na strežniku.

ALPSKO SMUČANJE Solidni nastopi Mladininih smučarjev

Na Varmostu v kraju Forni di Sopra so včeraj izvedli še drugi veleslalom FIS, na katerem so nastopili tudi Mladinini smučarji. V moški konkurenci sta bila brata Kerpan solidna: Albert je osvojil 34. mesto; med tekmovalci letnika 1995, ki šele prvo leto tekmujejo na tekmah višjega ranga, je bil zelo dober peti. Goran Kerpan pa je bil 42. Oba spusta je zaključilo 67 tekmovalcev. Med dekleti je nastopila Mladinina smučarka Meri Perti, ki je med 45 tekmovalkami osvojila 25. mesto.

V petek pa je bil v prvem veleslalomu med smučarji boljši starejši brat Goran 36., mlajši brat Albert pa 39., Meri Perti pa je bila 19.

Deželna smučarska zveza FIS pa je zaradi dežja in visokih temperatur odpovedala tekmo mladincev, članov in masterjev na Piancavallu. Trofejo »Della Valentina« bodo prenesli, novega termina pa še niso določili.

DANES V FORNI DI SOPRA

Na slalomu SK Brdina 146 tekmovalcev

Danes bo v kraju Forni di Sopra stekla uradna tekma FISi za dečke/ce in naraščajnike/ce, ki jo prireja Smučarski klub Brdina. Start slalomске preizkušnje za Pokal ZSSDI bo ob 9.15 na progi Fienili na Varmostu.

Včeraj so se zaključila vpisovanja: zbrali so preko 146 prijav: 37 je deklic, 48 dečkov, 25 naraščajnic in 36 naraščajnikov. Slaloma se bodo udeležili tudi tekmovalci Brdine in Devina.

Domači šport

DANES

Nedelja, 9. januarja 2011

NOGOMET

D-LIGA - 14.30 v Pordenonu: Pordenone - Kras Repen

PROMOCIJSKA LIGA - 14.30 v Ogleju: Aquileia - Vesna; 14.30 v Štandrežu: Juventina - Caporiacco

1. AMATERSKA LIGA - 14.30 v Medeuzzi: Centro Sedia - Sovodnje; 14.30 v Trebbach: Primorec - Costalunga

2. AMATERSKA LIGA - 14.30 v Bazovici: Jarja Gaja - Moraro; 14.30 v Dolini: Breg - Montebello Don Bosco; 14.30 pri Briščikih, Ervatti: Primorje - Cormonese

3. AMATERSKA LIGA - 14.30 v Doberdodu: Mladost - Poggio

ODBOJKA

UNDER 18 MOŠKI - 18.00 v San Vitu: San Vito - Sloga; 18.00 v Gorici, Špacapan: Olympia Terpin - Broker

UNDER 14 ŽENSKO - 9.30 v Trstu, Ul. Carli: Coselli - Sokol Ferramenta Terčon; 11.00 na Proseku: Kontovel - Coselli giallo

KOŠARKA

UNDER 14 - 11.00 v Foljanu: Fogliano - Breg; 11.00 v Trstu, na Greti: Libertas Barcolana - Jadran ZKB

ORIENTACIJSKI TEK

4. ORIENTEERING BREZ MEJA - 10.30 v Gropadi (organizator SZ Gaja)

JUTRI

Ponedeljek, 10. januarja 2011

KOŠARKA

UNDER 19 DRŽAVNI - 20.45 na Opčinah: Jadran - Sistema Pordenone

Obvestila

SMUČARSKI ODESK SPDT prireja januarja in februarja avtobusne izlete na Zoncolan s tečaji smučanja za osnovnošolce. Prijave in informacije na mladinski@spdt.org in na tel: 339 5000317. Vabljeni!

SK DEVIN prireja tečaje smučanja in deskanja v kraju Forni di Sopra za malčke iz vrtca, otroke in odrasle vsako soboto in nedeljo od 15. oz. 16. januarja dalje. Možen je avtobusni prevoz in najem opreme. Informacije in vpisovanja na info@skdevin.it, ali 040 2908105 ali 335 8180449.

SK DEVIN obvešča, da bo telovadba za odrasle v srednji šoli De Marchesetti v Sesljanu ob sredah od 20. do 21. ure.

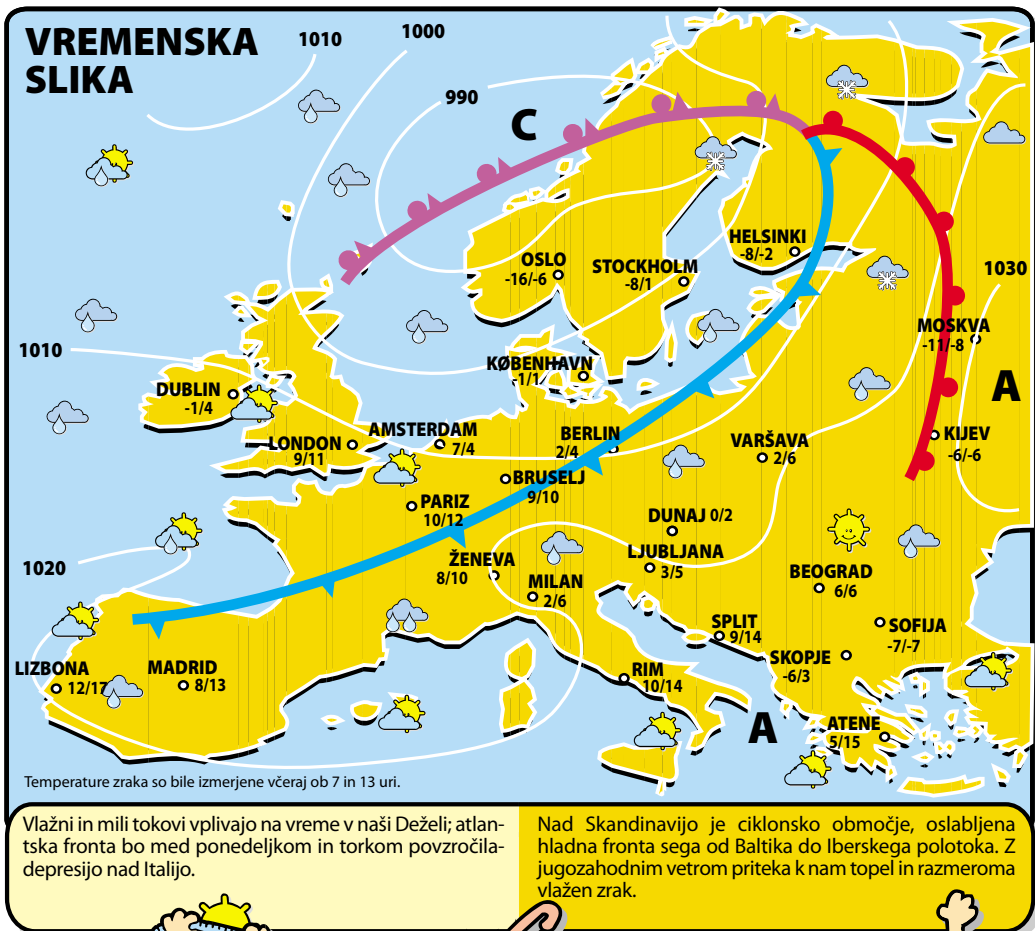
Rad igram nogomet

Včeraj se je v telovadnici v Doberdodu začel turnir Rad igram nogomet, ki ga organizira Medobčinska nogometna zveza Nova Gorica v sodelovanju z doberdobsko Mladostjo. Turnir za starostne kategorije U10 in U8 se bo nadaljeval danes. Nastopajo ekipe NŠ Valterja Birse in Tima Matavža, OŠ Cerklno, Bovec, Brda, Hit Gorica in Primorje.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 7.45 in zatone ob 16.40. Dolžina dneva 8.55.

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 9.53 in zatone ob 22.12.

PLIMOVANJE
Danes: ob 1.57 najvišje 31 cm, ob 8.17 najnižje -6 cm, ob 12.20 najvišje 5 cm, ob 18.44 najnižje -27 cm.
Jutri: ob 2.45 najvišje 29 cm, ob 9.51 najnižje -9 cm, ob 13.37 najvišje -3 cm, ob 19.29 najnižje -18 cm.

BIOPROGNOZA
Danes bodo občutljivi ljudje imeli značilne vremenske pogoje težave, tudi nekateri bolezenski znaki bodo okrepljeni. Priporočamo večjo previdnost.

MORJE
Morje je mirno, temperatura morja 9,3 stopinje C.

SNEŽNE RAZMERE (v cm)	
Kanin/Na Žlebeh	230
Vogel	95
Kranjska Gora	50
Krvavec	60
Cerkno	50
Rogla	50
Mariborsko Pohorje	40
Cvetta	160
Piancavallo	60
Forni di Sopra	110
Zoncolan	80
Trbiž	80
Osojščica	70
Mokrine	120
Podkloster	60
Bad Kleinkirchheim	80

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

NAPOVED ZA DANES
Od obale do predalpskega pasu bo pretežno oblačno s krajevnimi rahlimi in zmernimi padavinami, predvsem dopoldne na vzhodu; v nižinah in na obali se bo pojavila megla. V Alpah bo oblačno; lahko bi rahlo deževalo in snežilo nad približno 1600 m.
V vzhodni Sloveniji bo delno jasno, drugod pretežno oblačno. Ponekod v zahodni Sloveniji bo rahlo deževalo. Pihal bo jugozahodni veter. Najnižje jutranje temperature bodo od 1 do 7, najvišje dnevne od 5 do 10, na vzhodu do 13 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI
Dopoldne bo pretežno oblačno z meglo v nižinah in na obali ter dežjem. Čez dan bo oblačno s padavinami. Pihal bo jugovzhodni. V hribih in v nižinah bo oblačno z močnimi padavinami. Snežilo bo nad približno 1300 m. V torek bo še prevladovala oblačnost z zmernimi in močnimi padavinami. Snežilo bo nad približno 1200 m. Na obali bo pihala zmerna burja.
Jutri bo pretežno oblačno, v zahodni in osrednji Sloveniji bo rahlo deževalo. V torek bo oblačno, občasno bo rahlo deževalo. Popoldne se bo na zahodu delno zjasnilo, na Primorskem bo zapihala zmerna burja. Nekoliko hladneje bo.

DOPIS IZ PARIZA

Biti klošar ni izbira

Letos je zima zgodaj pokazala zobe, toda mediji se niso kaj dosti zanimali za brezdomce, saj so bili prazniki pred vrati. Le kako bi kvarili vzdušje! In sedaj, ko so prazniki mimo, so temperature bolj mile in tako o brezdomcih letos ni govora.

In vendar jih srečujemo vsak dan, za vsakim vogalom, v metru, ko iščejo toplo zatočišče ali prosijo miloščino. Toda SDF je manj kot nič, za večino je neviden. Nekoč so jim rekli klošarji, danes jih imenujejo SDF, sans fixe domicile (brez stalnega bivališča); kratica, ki vzame vsako dostojanstvo, identiteto. Tisti, ki si brišejo solze ob jokavih zgodbah - ki jih mediji tako dobro prodajajo - so isti, ki brezbrizno drviijo mimo in imajo klošarje za umazance. Seveda posameznik ne more pomagati vsem, toda »dober dan« in nasmeh lahko veliko pomeni. Kar najbolj mori brezdomce je osamljenost in edino blažilo je večkrat alkohol. Država jim nudi le domove, kjer dobijo topel obrok in ležišče, toda v le-teh je higiena pomankljiva in živali nimajo vstopa; ne pozabimo, da je pes klošarju edina družba. V tej situaciji se mnogi popolnoma zapustijo in ko hodijo okoli v raztrganih oblekah in nimajo ravno svežega vonja, se jim ljudje še bolj izmikajo.

Kako pa se znajdeš na cesti? Padeč je hiter in boleč: izgubiš službo, nato stanovanje in brez stalnega bivališča si izključen iz družbenega sistema. Biti klošar ni izbira.

Leta 2006 je izgledalo, da se bo vlada res posvetila problemu in ga rešila: takrat je organizacija »Les enfants de Don Chichotte« (Otroci Don Kihota) postavila ob kanal St. Martin šotore, da bi osvestila javnost in s tem pomagala brezdomcem. Manifestacija je trajala par mesecev in bila tako uspešna, da se je razširila na vsa pomembnejša mesta. Pritisk javnega mnenja je bil močan in vlada je odobrila zakon o pravicah do bivališča, toda situacija se ni izboljšala, nasprotno: čakalna doba za socialna stanovanja traja leta in cene stanarin naraščajo, tako da se vedno lažje

znajdeš na cesti. V Parizu stane kvadratni meter okoli 30 evrov; cene so odvisne od okrožja, stanja stanovanja, poštenosti lastnika itd. Zaradi norih stanarin je poleg brezdomcev vedno več takimenovani »mal-logés« (slabo nastanjenih): mnogi imajo tako majhna stanovanja, da jim postane vsakdan nemogoč. In nato so tisti, ki imajo službo, toda nimajo stanovanja oziroma vaš kolega je morda klošar! Gre za pravi paradoks sodobne družbe: zaradi norih stanarin si nekateri ne morejo privoščiti strehe nad glavo, živijo v avtu ali začasnih zatočiščih, se umivajo v javnih kopališčih in nato gredo (ne preveč veselo) na delo. Potrebno bivališče na papirju si neka-ko že »izposodijo«.

Sarkozyjeve obljube »zero SDF« in 100.000 socialnih stanovanj so ostale obljube; jasno je, da ta problem ne sodi v prioritete vlade in redke akcije so zgolj miritev javnega mnenja. Je torej vse skupaj le prazna retorika? To vprašanje bi lahko postavili za mnoge druge problematike, ki čeprav pereče, ostajajo nerešene. Medtem je mraz zahteval že prve žrtve.

Jana Radovič

NEW YORK - Ikona ameriške glasbe

Joan Baez danes sedemdesetletnica

NEW YORK - Ikona ameriške glasbe Joan Baez, ki je pred pol stoletja s pesmijo »We Shall Overcome« izrazila svoj protest nad nepravico družbe, danes praznuje 70. rojstni dan. Folk pevka in aktivistka je v začetku 60. let 20. stoletja postala najbolj znan glas ameriškega gibanja za državljanske pravice in protestnikov proti vojni v Vietnamu. Joan Chandos Baez se je rodila na Staten Islandu v New Yorku očetu Mehicanu in materi Irki. V mladosti je z očetom zdravnikom veliko potovala po ZDA in spoznala življenje v različnih okoljih.

Pevka, ki jo odlikuje čist vokal in edinstven sopran, je v ZDA izdala več kot 40 albumov. V 60. letih je veljala za muzo »flower-power« generacije. Bila je ena od zvezd festivala Woodstock. Značilno za njena besedila je, da izražajo socialno problematiko. Baezova se je namreč ves čas zavzemala za človekove pravice. Sodelovala je tudi v akcijah proti jedrskemu orožju, jedrski energiji in onesnaževanju okolja. V znamenitem pohodu na Washington leta 1963 je korakala ob Martinu Lutheru Kingu, leta 1979 je ustanovila organizacijo za človekove pravice, leta 1989 je podprla žametno revolucijo v Pragi, piše nemška tiskovna agencija dpa.

Poleg ostalih odmevnih hitov, ki so bili socialno obarvani, sta bila »Diamonds & Rust« in »The Night They Drove Old Dixie Down« dva izmed bolj znanih in uspešnih 70. let. Njene pesmi so prežete z različnimi zvrstmi, od rocka, popa, countryja ter folka. Joan Baez ni znana le po pisanju ter odlični izvedbi svojih pesmi, pač pa tudi po pisanju besedil za druge glasbenike - skupino The Beatles, Jacksona Brownia, Paula Simona, skupino The Rolling Stones ter mnoge druge. V Sloveniji je nazadnje gostovala konec marca 2007 v Ljubljani. (STA)

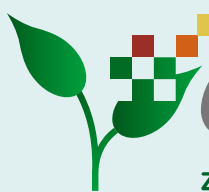

KMETIJSTVO SE JE SPREMENILO. PRIPOVEDUJ NAM O TEM ! POPIS 2010 SE JE ZAČEL

Tudi med že tradicionalnimi kulturami raste ena nova kultura. Kultura, ki ima svoje korenine v naši preteklosti, ampak se dan za dnem bogati z novimi tehnikami, novimi energijami in novimi idejami. Tudi zaradi tvojega dela. Iz teh razlogov potrebujemo tvoje mnenje, da razumemo katero smer je ubralo kmetijstvo v državi in s tem omogočimo razvoj učinkovitejših ukrepov za razvoj in konkurenčnost kmetijstva. Popisovalci že pristopajo k upraviteljem kmetij, da skupaj izpolnijo vprašalnik. Tisti, ki želite, pa ga lahko izpolnite kar preko spleta.

Numero Verde
800-098571

censimentoagricoltura.istat.it

 6° Censimento Generale
dell'Agricoltura | Istat
ZBIRAMO MNENJA, SEJEMO PRIHODNOST.

 REGIONE AUTONOMA
FRIULI VENEZIA GIULIA

www.censimentoagricoltura.fvg.it